

HOE EEN ESCAPEROOM DE INTERESSE EN VAKBELEVING BEÏNVLOEDT

EEN VAKDIDACTISCH ONDERZOEK NAAR DE VAKBELEVING VAN HET VAK
ECONOMIE IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS.

CSG Het Streek College, Ede
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Nijmegen
Instituut voor Leraar en School (ILS)

Sophie van Els

25 mei 2021

Onderzoeksbegeleiders:

Begeleider vanuit stage:

Studentnummer: 575399

Rianne Hogedoorn en Roel Grol

Ilse van Solinge

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoek 'Hoe een escaperoom de interesse en vakbeleving beïnvloedt'. Dit onderzoek gaat in op de vakbeleving van het vak economie binnen het voortgezet onderwijs. En is uitgevoerd in klas ZK2D economie cluster, van CSG Het Streek, schooljaar 2020-2021. Dit onderzoek is geschreven met het oog op mijn afstuderen aan de bacheloropleiding Leraar Economie (tweede graads bevoegdheid) aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Het totale onderzoek bestaat uit drie deelonderzoeken. Het complete onderzoek heb ik uitgevoerd onder begeleiding van Rianne Hogedoorn en Roel Grol (onderzoeksbegeleiders), Ilse van Solinge (werkplekbegeleider) en in samenwerking met de onderzoekskring didactiek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Het onderzoeksdoel en de onderzoeksvraag zijn geformuleerd met behulp van de onderzoeksbegeleiders, de werkplekbegeleider en de onderzoekskring didactiek. Aan de hand van kwantitatief onderzoek heb ik het onderzoeksdoel en de onderzoeksvraag beantwoord.

Bij dezen wil ik graag mijn begeleiders Rianne Hogedoorn, Roel Grol en Ilse van Solinge bedanken voor de fijne ondersteuning gedurende dit onderzoek. Eveneens wil ik mijn collega's bij CSG Het Streek College bedanken voor de prettige samenwerking. Ik heb regelmatig met hen kunnen praten over dit onderzoek. Ook wil ik alle respondenten, zowel van mijn eigen klas als van de klassen van de andere docenten in de onderzoekskring didactiek, bedanken voor het meewerken aan dit onderzoek. Zonder hen had ik dit onderzoek nooit kunnen uitvoeren. Daarnaast heb ik veel support ontvangen van vrienden en familie, die bereid waren om keer op keer met mij te sparren over mijn onderzoek. In het bijzonder Kristien Remmen, vriendin en medestudent, die mij, ondanks het schrijven van haar eigen onderzoek, gestimuleerd heeft om actief en effectief aan de slag te gaan. Als laatste Ancel Tholen, mijn moeder en tevens redacteur, die zich eindeloos heeft ingezet voor de perfecte opmaak van mijn onderzoek.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Sophie van Els

Amsterdam, 25 mei 2021

Samenvatting

Dit onderzoek bestaat uit drie deelonderzoeken. In deelonderzoek 1 ben ik ingegaan op de vraag hoe de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College het vak economie beleven. Aan de hand van een enquête heb ik geconcludeerd dat mijn leerlingen voor mijn vak, economie, géén angst en moeilijkheid beleven ten opzichte van alle leerlingen gezamenlijk. Echter mijn leerlingen beleven minder plezier in het vak, zien minder het nut en de relevantie van het vak en zijn minder geïnteresseerd. Daarnaast zijn zij minder bereid om zich in te zetten.

In deelonderzoek 2 ben ik, als vervolgonderzoek op deelonderzoek 1, gaan onderzoeken hoe het komt dat deze leerlingen weinig interesse hebben in het vak economie. Dit heb ik gedaan aan de hand van individuele interviews. Uit de data van deze interviews is te concluderen dat de interesse van deze leerlingen verbeterd kan worden door het besteden van meer aandacht aan verschillende factoren. Hierbij zijn de belangrijkste factoren 'spelletjes en puzzels' en 'sociale interactie'. Het bevorderen van de interesse van de leerlingen kan concreet gemaakt worden door gebruik te maken van meer samenwerkingswerkvormen en interactieve spellen, zoals bijvoorbeeld Kahoot of Socrative. Ook het inzetten van ontwerp opdrachten wordt door de leerlingen als positief ervaren.

In deelonderzoek 3 heb ik, als vervolg op deelonderzoek 2, onderzocht of de interesse in het vak economie van de leerlingen bevorderd kan worden door het inzetten van een interactieve samenwerkingsopdracht die aansluit bij hun belevingswereld. Om deze vraag te beantwoorden heb ik een lesactiviteit ontworpen, welke ik heb uitgevoerd in deze klas. Vervolgens heb ik bij de groep een groepsinterview afgenomen om te onderzoeken of de interesse in het vak economie bevorderd is door het gebruik van de ontworpen lesactiviteit.

Op basis van de drie deelonderzoeken is te concluderen dat de interesse in het van het vak economie van de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College bevorderd kan worden door het inzetten van een interactieve samenwerkingsopdracht welke aansluit bij hun belevingswereld.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	9
1. Eerste deelonderzoek.....	10
1.1. Aanleiding en context	10
<i>Algemeen</i>	<i>10</i>
<i>Onderzoekscontext.....</i>	<i>10</i>
<i>Beschrijving van het praktijkvraagstuk</i>	<i>10</i>
1.2. Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag	11
<i>Beschrijving onderzoeksdoel en onderzoeksvraag</i>	<i>11</i>
<i>Toelichting.....</i>	<i>11</i>
1.3. Verkenning.....	12
<i>Beschrijving en onderbouwing praktijkvraagstuk vanuit theorie en praktijk.....</i>	<i>12</i>
1.4. Methodevoorbereiding.....	13
<i>Beschrijving en onderbouwing gekozen onderzoeksinstrumenten en -methoden.....</i>	<i>13</i>
Gebruik van een enquête	13
Belevingsschalen.....	13
Wijzigingen in de belevingsschalen	15
1.5. Methode uitvoering.....	17
<i>Afname van de methode.....</i>	<i>17</i>
<i>Verwerking van de resultaten</i>	<i>17</i>
1.6. Resultaten.....	18
<i>Betrouwbaarheid</i>	<i>18</i>
<i>Betrouwbaarheid per domein</i>	<i>19</i>
<i>Toelichting van de resultaten.....</i>	<i>20</i>
1.7. Conclusie.....	21
<i>Beantwoording van de onderzoeksvraag.....</i>	<i>21</i>
1.8. Discussie	22
2. Tweede deelonderzoek	24
2.1. Aanleiding en context	24
<i>Onderzoekscontext.....</i>	<i>24</i>
<i>Beschrijving van het praktijkvraagstuk</i>	<i>24</i>

2.2.	Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag	26
	<i>Beschrijving onderzoeksdoel en onderzoeksvraag</i>	<i>26</i>
	<i>Toelichting.....</i>	<i>26</i>
2.3.	Verkenning.....	27
	<i>Beschrijving en onderbouwing praktijkvraagstuk vanuit theorie en praktijk.....</i>	<i>27</i>
2.4.	Methodevoorbereiding.....	30
	<i>Beschrijving en onderbouwing gekozen onderzoeksinstrumenten en -methoden.....</i>	<i>30</i>
	Gebruik van een interview	30
	Factoren binnen het domein inzet en interesse	30
	Bevraging van de factoren	30
	Respondentenkeuze	31
	Gebruik van opname.....	31
2.5.	Methode uitvoering.....	32
	<i>Afname van de methode.....</i>	<i>32</i>
	<i>Verwerking van de resultaten</i>	<i>32</i>
	<i>Analyseren van de resultaten.....</i>	<i>33</i>
2.6.	Resultaten.....	34
	<i>Interviews.....</i>	<i>34</i>
2.7.	Conclusie.....	38
	<i>Onderzoeksvraag</i>	<i>38</i>
	<i>Terugblik beschreven resultaten</i>	<i>38</i>
	<i>Beantwoording van de onderzoeksvraag.....</i>	<i>39</i>
2.8.	Discussie	40
	<i>Keuzes voor het onderzoeksinstrument</i>	<i>40</i>
	<i>Interview via Microsoft Teams.....</i>	<i>40</i>
	<i>Betrouwbaarheid en representativiteit.....</i>	<i>41</i>
	<i>Nieuwsgierige vraag</i>	<i>41</i>
3.	Derde deelonderzoek	42
3.1.	Aanleiding en context	42
	<i>Onderzoekscontext.....</i>	<i>42</i>
	<i>Beschrijving van het praktijkvraagstuk</i>	<i>42</i>
3.2.	Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag	43
	<i>Beschrijving onderzoeksdoel en onderzoeksvraag</i>	<i>43</i>
	<i>Toelichting.....</i>	<i>43</i>

3.3.	Verkenning.....	44
	<i>Beschrijving en onderbouwing praktijkvraagstuk vanuit theorie en praktijk.....</i>	<i>44</i>
3.4.	Methodevoorbereiding.....	47
	<i>Beschrijving en onderbouwing gekozen onderzoeksinstrumenten en -methoden.....</i>	<i>47</i>
	Ontwerpeisen	47
	<i>Lesontwerp.....</i>	<i>48</i>
	<i>Groepsinterview</i>	<i>49</i>
	Gebruik van een interview	49
	Factoren binnen het domein inzet en interesse	50
	Bevraging van de factoren	50
	Gebruik van opname.....	50
3.5.	Methode uitvoering.....	51
	<i>Uitvoeren van het lesontwerp.....</i>	<i>51</i>
	<i>Afname van de methode.....</i>	<i>52</i>
	<i>Verwerking van de resultaten</i>	<i>53</i>
	<i>Analyseren van de resultaten.....</i>	<i>53</i>
3.6.	Resultaten.....	54
	<i>Groepsinterview</i>	<i>54</i>
	Samenvatting.....	54
	Citaten.....	55
3.7.	Conclusie.....	57
	<i>Beantwoording van de onderzoeksvraag.....</i>	<i>58</i>
3.8.	Discussie	59
	<i>Algemeen</i>	<i>59</i>
	<i>Lesontwerp.....</i>	<i>59</i>
	<i>Keuzes voor het onderzoeksinstrument</i>	<i>59</i>
	<i>Interview via Microsoft Teams.....</i>	<i>60</i>
	<i>Betrouwbaarheid en representativiteit.....</i>	<i>60</i>
	Reflectie.....	61

Bibliografie	63
Bijlagen.....	67
1.1 Originele BSE	67
1.2 Aangepaste BSE	69
1.3 Aanpassingen BSW	71
1.4 Ingevulde (anonieme) BSE.....	75
1.5 Resultaten BSE	77
2.1 Opzet interview	79
2.2 Transcriptie leerling 1	80
2.3 Transcriptie leerling 2	83
2.4 Transcriptie leerling 3	87
2.5 Legenda voor kleurcodering transcripties	93
2.6 Kleur gecodeerde transcriptie leerling 1	94
2.7 Kleur gecodeerde transcriptie leerling 2	97
2.8 Kleur gecodeerde transcriptie leerling 3	101
3.1 Lesvoorbereidingsformulier	107
3.2 Bijlagen escaperoom.....	111
<i>Startbrief.....</i>	<i>111</i>
<i>Kruiswoordpuzzel</i>	<i>111</i>
<i>Begroting.....</i>	<i>112</i>
<i>Informatie voor de begroting.....</i>	<i>112</i>
<i>Kaart Federal Reserve met QR-code</i>	<i>116</i>
<i>Filmpje met hint voor de code van de sleutel.....</i>	<i>116</i>
<i>\$20 biljet met hint.....</i>	<i>117</i>
<i>Poster Decoding the \$20 bill</i>	<i>118</i>
<i>Totaaloverzicht gebruikte materialen</i>	<i>118</i>
3.3 Opzet groepsinterview.....	119
3.4 Transcriptie groepsinterview.....	120

Figurenlijst

Figuur 1.1: Voorbeeld wijzigingen BSW	14
Figuur 1.2: Voorbeeld wijzigingen belevingsschalen	15
Figuur 1.3: Voorbeeld uitspraken binnen de domeinen	16
Figuur 1.4: Betrouwbaarheid Cronbach's alpha.....	18
Figuur 1.5: Vergelijking waarden Cronbach's alpha 1988 en 2020	19
Figuur 1.6: Absolute gemiddelde scores BSE	20
Figuur 1.7: Gemiddelde scores BSE.....	20
Figuur 2.1: Vaste vragen in het interview	31
Figuur 2.2: Factoren binnen het interview.....	34
Figuur 2.3: Citaat hands-on uit transcriptie	34
Figuur 2.4: Citaat nieuwigheid uit transcriptie.....	35
Figuur 2.5: Citaat sociale interactie uit transcriptie	35
Figuur 2.6: Citaat sociale interactie uit transcriptie	35
Figuur 2.7: Citaat spelletjes en puzzels uit transcriptie.....	36
Figuur 2.8: Citaat inhoud uit transcriptie	36
Figuur 2.9: Citaat inhoud uit transcriptie	37
Figuur 3.1 Verwerking van de ontwerpeisen	49
Figuur 3.2: Vaste vragen in het interview	50
Figuur 3.3: Materialen escaperoom	52
Figuur 3.4 Ontwerpeisen.....	57

Inleiding

In dit onderzoek wordt er gekeken naar de vakbeleving van het vak economie bij leerlingen in het voortgezet onderwijs.

Het totale onderzoek bestaat, zoals eerder benoemd, uit drie deelonderzoeken. In samenwerking met de onderzoekskring didactiek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, opleiding leraar economie, wordt het onderzoek uitgevoerd. De onderzoekskring bestaat uit vijftien studenten die allen een vakdidactisch onderzoek uitvoeren en de twee eerder genoemde onderzoeksbegeleiders. Binnen deze onderzoekskring wordt er gespard over het onderzoek. Samen met de onderzoekskring wordt er gewerkt aan oefeningen, aangeboden door de onderzoeksbegeleiders, die houvast geven voor het schrijven van het onderzoek.

In deelonderzoek 1 wordt er onderzocht wat de huidige staat van de vakbeleving van de leerlingen is. Dit onderzoek levert kwantitatieve informatie voor deelonderzoek 2, waarmee er door middel van interviews eerdere informatie wordt onderzocht. Daarnaast wordt er in deelonderzoek 2 bekeken op welke aspecten mijn economielessen verbeterd kunnen worden. In deelonderzoek 3 ga ik een lesactiviteit ontwerpen waarbij de in deelonderzoek 2 gevonden aspecten worden aanpakt.

1. Eerste deelonderzoek

1.1. Aanleiding en context

Algemeen

Dit onderzoek wordt uitgevoerd vanwege diverse redenen. Deze redenen zullen in dit hoofdstuk worden toegelicht.

Onderzoekscontext

Gedurende het vierde jaar van mijn studie aan de lerarenopleiding economie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen ben ik leraar in opleiding (LIO-stagiair) op Het Streek College. Het Streek College is onderdeel van de Christelijke Scholengemeenschap Het Streek in Ede.

Het Streek College is een christelijke middelbare school waar zowel praktijkonderwijs als vmbo basisberoepsgerichte-, kaderberoepsgerichte- en gemengde/theoretische leerweg worden aangeboden. Op de locatie Het Streek College zitten ongeveer 800 leerlingen.

Op Het Streek College wordt gewerkt met een duidelijke visie. Binnen deze visie staan drie kernbegrippen centraal: verantwoordelijkheid, vertrouwen en ruimte. Binnen de gehele organisatie wordt ernaar gestreefd om deze drie kernbegrippen inhoud te geven (CSG Het Streek, sd).

Gedurende mijn LIO-stage geef ik vijf verschillende klassen les. Dit betreft: drie tweede klassen waarvan één klas op kader niveau, één klas op kader/gemengde/theoretische leerweg niveau en één klas op gemengde/theoretische leerweg niveau. Daarnaast geef ik één derde klas op gemengde/theoretische leerweg niveau les en één vierde klas op kader niveau.

Het onderzoek ga ik uitvoeren bij mijn tweede klas op kader niveau, ZK2D. In deze klas zitten in totaal achttien leerlingen waarvan, op het moment van afnemen van het onderzoek, acht leerlingen mijn vak (economie) volgen. De keuze voor klas ZK2D economie cluster van CSG Het Streek College, is ontstaan doordat deze klas de enige klas is die ik geheel zelfstandig lesgeef. Vanwege rooster technische moeilijkheden geeft mijn werkplekbegeleider, Ilse van Solinge, de andere klassen op vrijdag elk ook een uur les.

Beschrijving van het praktijkvraagstuk

De aanleiding van dit onderzoek ligt bij de eerdere lessen die ik gegeven heb aan klas ZK2D. Aangezien deze klas erg klein is (in totaal acht leerlingen), is er veel tijd en ruimte voor individuele aandacht. In de gegeven lessen zijn de leerlingen erg beweeglijk en onstuimig. De leerlingen raken snel afgeleid en lijken minder geïnteresseerd in de les, dan in de zaken er omheen. Hierdoor werd ik nieuwsgierig naar hoe de leerlingen mijn vak beleven. Daarnaast wil ik mij graag verdiepen in de onderliggende redenen waarom mijn leerlingen niet gemotiveerd zijn voor mijn vak. Wanneer ik hier duidelijkheid over heb, kan ik mijn lessen aanpassen zodat de leerlingen meer gemotiveerd raken voor mijn vak.

1.2. Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag

Beschrijving onderzoeksdoel en onderzoeksvraag

In het hoofdstuk '1.1 Aanleiding en Context', in paragraaf 'Beschrijving van het praktijkvraagstuk', besprak ik waar ik als docent economie tegenaan loop met de klas in kwestie. Het doel van dit deelonderzoek is voor mij dat ik erachter kom hoe de leerlingen uit klas ZK2D economiecluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College het vak economie beleven. Als ik voor dit onderzoeksdoel een onderzoeksvraag moet opstellen, luidt deze als volgt:

'Hoe beleven de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College het vak economie?'

Toelichting

Om een duidelijk antwoord op de onderzoeksvraag te krijgen, is binnen de onderzoekskring gekozen om gebruik te maken van de belevingsschaal voor wiskunde (BSW). In deze belevingsschaal wordt gekeken naar vier verschillende aspecten die beleving omschrijven:

- plezier,
- angst en moeilijkheid,
- interesse en inzet,
- nut en relevantie

(Martinot, Kuhlemeier, & Feenstra, 1988).

1.3. Verkenning

Beschrijving en onderbouwing praktijkvraagstuk vanuit theorie en praktijk

Om duidelijk te hebben waar dit deelonderzoek over gaat, is het van belang om de onderzoeksbegrippen eerst te bespreken. Vanuit deze begripsomschrijvingen, zal gedurende het deelonderzoek gewerkt worden.

Beleving

Onder 'beleving' wordt in dit deelonderzoek verstaan, de bewuste en innerlijke ervaring die de leerling heeft met het vak economie. Hoe ondervindt de leerling het vak economie? Om de beleving goed te kunnen meten, wordt in dit deelonderzoek gekeken naar vier specifieke domeinen. Deze domeinen ('plezier', 'angst en moeilijkheid', 'interesse en inzet' en 'nut en relevantie') worden hieronder toegelicht (Martinot, Kuhlemeier, & Feenstra, 1988).

Plezier

Onder 'plezier' wordt in dit deelonderzoek verstaan, dat de leerling het prettig vindt om de lessen economie te volgen. De leerling vermaakt zich en heeft een aangenaam gevoel tijdens deze lessen.

Angst en moeilijkheid

Onder 'angst' wordt in dit deelonderzoek verstaan, dat de leerling een gevoel van onveiligheid of onzekerheid heeft gedurende de lessen economie of tijdens het maken van de opdrachten voor het vak economie.

Onder 'moeilijkheid' wordt in dit deelonderzoek verstaan, dat de leerling de opdrachten van het vak economie moeilijk uitvoerbaar vindt. De leerling heeft moeite om de opdrachten te volbrengen en ondervindt mogelijk hinder bij het maken van deze opdrachten.

Interesse en inzet

Onder 'interesse' wordt in dit deelonderzoek verstaan, dat de leerling belangstelling heeft voor het vak economie. Het vak economie boeit de leerling.

Onder 'inzet' wordt in dit deelonderzoek verstaan, dat de leerling toegewijd is om mee te doen met de lessen voor het vak economie. Maar ook dat de leerling toegewijd is om buiten de lessen om tijd te besteden aan het vak economie.

Nut en relevantie

Onder 'nut' wordt in dit deelonderzoek verstaan, dat het vak economie een eigenschap heeft waardoor het tot een doel kan dienen. De leerling ziet een voordeel van het vak economie.

Onder 'relevantie' wordt in dit deelonderzoek verstaan, dat de leerling het belang van het vak economie inziet. De leerling ervaart het vak als essentieel voor toekomstige bezigheden.

1.4. Methodevoorbereiding

In dit hoofdstuk worden alle voorbereidingen voorafgaand aan de uitvoering van het deelonderzoek beschreven. Deze voorbereidingen beginnen bij het kiezen van een onderzoeksinstrument en ontwikkelen zich verder tot het verfijnen van de desbetreffende onderzoeksmethode, zodat deze geschikt is voor het gebruik in het deelonderzoek dat uitgevoerd wordt.

Beschrijving en onderbouwing gekozen onderzoeksinstrumenten en -methoden Gebruik van een enquête

Om de eerder genoemde onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is er gekozen voor het gebruik van een enquête. Op deze manier kan er van meerdere leerlingen (respondenten) data verzameld worden, om een realistisch en inzichtelijk beeld te krijgen van de vakbeleving van de leerlingen.

Een enquête zorgt ervoor dat de benodigde informatie verzameld wordt als de groep respondenten groter is dan de direct te observeren groep. In deze situatie is dit het geval, omdat het onderliggende onderzoek wordt uitgevoerd door de gehele onderzoekskring (Rijksuniversiteit Groningen, 2019; Babbie, 2008).

De gekozen enquête is de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) van E.J.J. Kremers uit 1978. Deze belevingsschaal voor wiskunde (BSW) is door M.J. Martinot, H.B. Kuhlemeier en H.J.M. Feenstra aangepast in januari 1988. Deze aangepaste variant van de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) is echter in 2009 aangepast door E.J.M. Welp, N. van Dieteren, H.C. Kneppers en H.B.G.W. Mulder naar de eerste variant van de belevingsschaal voor economie (BSE) (Kremers, 1978; Martinot, Kuhlemeier, & Feenstra, 1988; Welp, van Dieteren, Kneppers, & Mulder, 2009).

Belevingsschalen

De originele belevingsschaal voor economie (BSE) is een enquête die bestaat uit 32 stellingen. Deze stellingen zijn ingedeeld in vier domeinen. Namelijk de domeinen:

- plezier,
- angst en moeilijkheid,
- inzet en interesse,
- nut en relevantie.

Elk domein bevat in totaal acht stellingen. De acht stellingen binnen een specifiek domein worden onderverdeeld in vier positieve stellingen en vier negatieve stellingen. Op deze manier zijn alle domeinen evenredig gerepresenteerd. Ook wordt de respondent op deze manier niet aangemoedigd om enkel positief of enkel negatief te antwoorden.

De respondent wordt gevraagd om de stellingen te beantwoorden door middel van het aankruisen van de bijbehorende mening. De gegeven opties voor de bijbehorende meningen zijn

- mee oneens,
- enigszins mee oneens,
- enigszins mee eens,
- mee eens.

Aan de hand van de gekozen antwoorden, zoals hierboven benoemd, kan voor alle leerlingen per domein een 'score' worden berekend. Deze score kan variëren tussen 8 en 32. Hoe hoger deze score is, des te positiever de leerling het vak economie ervaart. In de originele variant, de belevingsschaal voor wiskunde (BSW), is er een score te behalen tussen 0 en 32. Het verschil in deze score komt door de variatie in de manier van antwoorden op een bepaalde stelling. In de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) wordt gebruik gemaakt van vijf verschillende antwoordmogelijkheden, namelijk

- helemaal mee oneens,
- mee oneens,
- neutraal,
- mee eens,
- helemaal mee eens.

Zoals hierboven benoemd zijn er in de belevingsschaal voor economie vier verschillende antwoordmogelijkheden (Martinot, Kuhlemeier, & Feenstra, 1988).

Om te zorgen dat de enquête goed aansluit bij de onderzoeksvraag, is de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) aangepast naar de belevingsschaal voor economie (BSE). Deze aanpassingen zijn gemaakt in samenwerking met de vakdidactische onderzoekskring vakbeleving, van de lerarenopleiding economie op de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN), te Nijmegen.

Twee wijzingen aan de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) zijn hieronder benoemd en uitgewerkt.

Geslacht
Voor dit specifieke onderzoeksdoel is het niet relevant om het geslacht van de respondent te bevragen. Vanwege deze reden is er gekozen om het geslacht uit de enquête te halen.
Naam
Voor dit specifieke onderzoeksdoel is het niet relevant om de respondent zowel naar de voor- als achternaam te vragen. Daarnaast zorgt dit voor moeilijkheden in verband met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Echter, het zou mogelijk kunnen zijn dat het bevragen van de naam van de respondent de kwaliteit van de enquête waarborgt. In dit kader is gekozen om alleen de voornaam op de enquête te laten vermelden. De keuze om deze in te laten vullen, is aan elke docent vrij om te maken.

Figuur 1.1: Voorbeeld wijzigingen BSW

(Onderzoekskring vakbeleving Lerarenopleiding economie Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, 2020)

De originele versie van de belevingsschaal voor economie (BSE) en de aangepaste belevingsschaal voor economie (BSE) zijn terug te vinden in de bijlagen alsmede een overzicht van alle wijzigingen aan de belevingsschaal voor wiskunde (BSW).

De originele versie van de belevingsschaal voor economie (BSE) is terug te vinden in bijlage 1.1. De aangepaste belevingsschaal voor economie (BSE) is terug te vinden in bijlage 1.2. Een overzicht van alle wijzigingen is terug te vinden in bijlage 1.3.

De belangrijkste wijziging aan de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) is het aanpassen van het woord 'wiskunde' naar het woord 'economie'. Deze wijziging vindt u al terug in de originele versie van de belevingsschaal voor economie (BSE) van E.J.M. Welp, N. van Dieteren, H.C. Kneppers en H.B.G.W. Mulder uit 2009 (Welp, van Dieteren, Kneppers, & Mulder, 2009).

De aanpassingen in de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) zijn grotendeels gemaakt, om te zorgen dat de vragen voor elk niveau begrijpelijk zijn. De oorzaak hiervoor ligt in het feit dat de niveaus van alle bevroegde respondenten enorm ver uiteen liggen. Hierdoor was het noodzakelijk dat de vragen begrijpelijk waren voor alle niveaus van vmbo basis tot en met mbo niveau 4 (Krosnick & Presser, 2010).

Wijzigingen in de belevingsschalen

Veel wijzigingen die gemaakt zijn om de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) te transformeren naar de belevingsschaal voor economie (BSE), zijn kleine wijzigingen. Een paar voorbeelden hiervan kunt u op de volgende bladzijde terugvinden.

Originele uitspraak	Wijzigingen	Nieuwe uitspraak
'Ik weiger veel vrije tijd aan economie te besteden'	Het woord 'weiger' is vervangen door 'wil geen'. Iets weigeren is erg extreem daarom is dit vervangen door 'wil geen'. Daarnaast is het woord 'veel' weggelaten. Het woord 'veel' is relatief. Voor de een is 'veel' meer dan voor de ander.	'Ik wil geen vrije tijd aan economie besteden'
'Economie hangt mij meters de keel uit'	Deze uitspraak is voor veel leerlingen niet begrijpelijk. De uitspraak past niet bij de doelgroep. De zin is in begrijpelijke taal geformuleerd.	'Ik heb genoeg van het vak economie'

Figuur 1.2: Voorbeeld wijzigingen belevingsschalen

Voorbeelden van (aangepaste) uitspraken binnen een bepaald domein zijn hieronder te vinden.

Plezier
'Ik vind het leuk om een opdracht voor economie te maken'
'Ik wil economie liever niet volgen op school'
Angst en moeilijkheid
'Ik ben goed in economie'
'Bij economie ben ik bang om in de les fouten te maken'
Inzet en interesse
'In mijn vrije tijd doe ik iets leuks met economie'
'Voor economie doe ik niet meer dan nodig is om een voldoende te halen'
Nut en relevantie
'Het grootste gedeelte van wat ik bij economie leer kan ik in de toekomst goed gebruiken'
'Ik denk dat je bij weinig beroepen iets aan economie hebt'

Figuur 1.3: Voorbeeld uitspraken binnen de domeinen

De overige wijzigingen zijn terug te vinden in het overzicht van wijzigingen in bijlage 1.3.

1.5. Methode uitvoering

In dit hoofdstuk wordt de uitvoering van het deelonderzoek beschreven. Deze omvat zowel de uitvoering van het uitzetten van de enquête als het verwerken van de verzamelde resultaten.

Afname van de methode

De BSE (enquête) is afgenomen op dinsdag 22 september 2020 op Het Streek College aan Zandlaan 25, te Ede. De afname vond plaats in het 3^e lesuur (10:15 – 11:00 uur). Voor de leerlingen was dit de eerste les van die dag.

Het lokaal waarin de leerlingen zich tijdens het 3^e lesuur bevonden was lokaal 2.38. Dit lokaal bevindt zich in de brugklasafdeling in het gebouw. De enquête is offline gemaakt; alle leerlingen hebben de enquête op papier ingevuld.

Bij aanvang van het lesuur heb ik de leerlingen meegenomen door de BSE heen. Ik heb hun verteld welke gegevens ze aan de voorkant van de enquête moesten invullen. Ook heb ik ze gevraagd te kijken naar het voorbeeld over het invullen. Ik heb ervoor gekozen om de leerlingen te vragen hun voornaam wel in te vullen, om de kwaliteit van de enquête te waarborgen. Wanneer de leerlingen hun naam moeten invullen, ontstaat er een bepaald gevoel van controle, waardoor de enquête (hopelijk) serieuzer ingevuld wordt.

Gedurende de afname van de enquête waren de leerlingen af en toe afgeleid. Ook wilden sommige leerlingen de enquête liever samen invullen. De leerlingen kregen van mij de opdracht om de enquête zelfstandig in te vullen en niet met anderen samen te werken.

Verwerking van de resultaten

Na het afnemen van de enquête zijn de resultaten ingevoerd in een Microsoft Excel format. Dit format is door de begeleidende docenten (Rianne Hogedoorn en Roel Grol) vanuit de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) aan de onderzoekskring verstrekt. Dit invoeren is gebeurd met behulp van een codeboek. Het codeboek is aan de onderzoekskring verstrekt door de begeleidende docenten vanuit de HAN. De ingevoerde resultaten zijn vervolgens via de schoolmail naar de begeleidende docenten vanuit de onderzoekskring gestuurd. De begeleidende docenten hebben hierna de verzamelde resultaten van de gehele onderzoekskring verwerkt in het statische programma IBM SPSS Statistics 27SPSS. Vanuit SPSS zijn resultaten ontwikkeld voor zowel de klassen van de individuele docent als voor alle leerlingen gezamenlijk, die vallen onder alle docenten binnen deze onderzoekskring. Verdere toelichting op de resultaten zijn te vinden in het hoofdstuk '1.6 Resultaten'.

Op 25 september 2020, gedurende de bijeenkomst van de onderzoekskring didactiek, zijn de resultaten vanuit SPSS gedeeld met de docenten binnen de onderzoekskring. Deze resultaten zijn onderling vergeleken. Dit is gebeurd aan de hand van kleinere subgroepen, ingedeeld op lesgroepen van (ongeveer) hetzelfde niveau.

Een ingevulde (anonieme) variant van de enquête is te vinden in bijlage 1.4.

1.6. Resultaten

In dit hoofdstuk wordt er gekeken naar de resultaten die verzameld zijn met de afgenomen enquête. Deze resultaten bevatten zowel de resultaten van klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College als de resultaten van alle bevroagde leerlingen die onder alle docenten binnen de onderzoekskring didactiek vallen.

Betrouwbaarheid

Een onderzoek is van waarde als het onderzoek ook echt betrouwbaar is. De betrouwbaarheid van een onderzoek kan op verschillende manieren worden gemeten. In dit deelonderzoek is er gekozen voor het meten van de betrouwbaarheid met de betrouwbaarheidscoëfficiënt Cronbach's alpha (George & Mallery, 2003).

Normaal gesproken ligt de waarde van de betrouwbaarheidscoëfficiënt Cronbach's alpha tussen 0 en 1. Er is echter geen uiterste ondergrens. Hoe dichter de betrouwbaarheidscoëfficiënt Cronbach's alpha bij 1 ligt, des te groter de interne consistentie van de items op de schaal. Dit wil zeggen dat de verschillende uitspraken in een enquête, die als doel hebben hetzelfde te meten, ook vergelijkbare uitkomsten opleveren. Als deze enquête op een andere school, bij andere leerlingen et cetera, uitgevoerd zou worden, zou deze enquête vergelijkbare uitkomsten moeten geven.

Darren George en Paul Mallery stellen de volgende waarden als vuistregels voor de betrouwbaarheid met de betrouwbaarheidscoëfficiënt Cronbach's alpha:

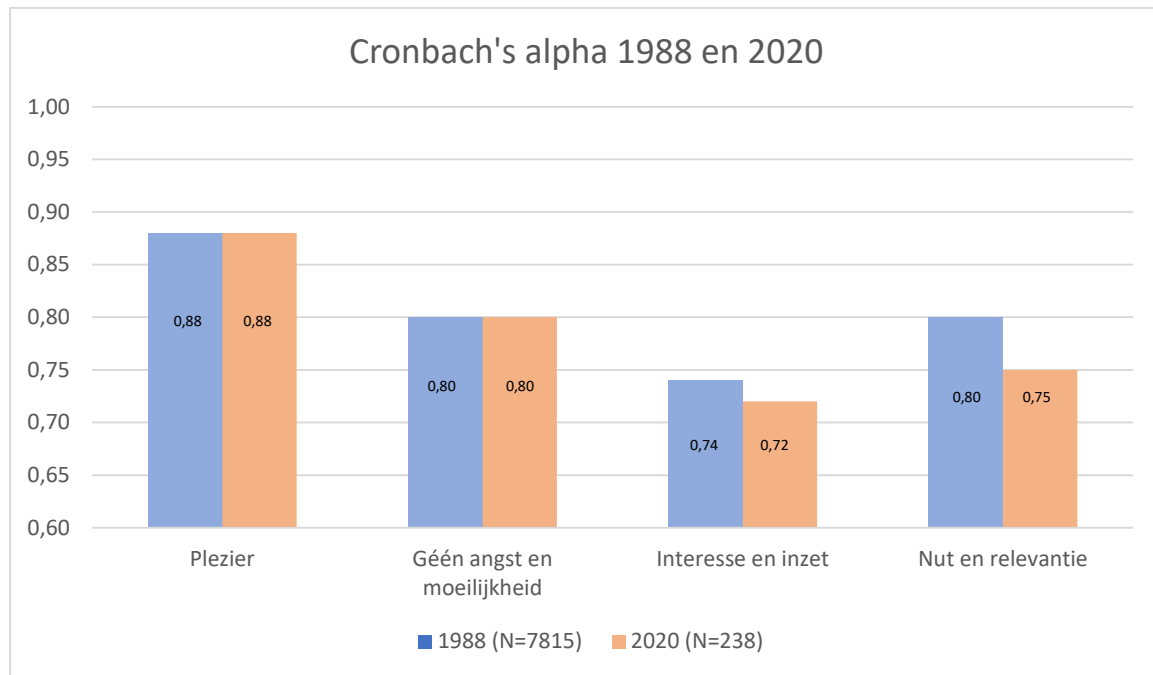
Waarde	Betrouwbaarheid
> 0,9	Uitstekend
> 0,8	Goed
> 0,7	Acceptabel
> 0,6	Twijfelachtig
≥ 0,5	Slecht
< 0,5	Onaanvaardbaar

Figuur 1.4: Betrouwbaarheid Cronbach's alpha
(George & Mallery, 2003)

Het streven naar een Cronbach's alpha van 0,8 is een redelijk doel voor het opstellen van een kwantitatief onderzoek (Gliem & Gliem, 2003).

Betrouwbaarheid per domein

Alle vier de domeinen binnen de enquête zijn zowel voor de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) als voor de belevingsschaal voor economie (BSE) gemeten op betrouwbaarheid. Deze resultaten zijn berekend en gebaseerd op alle studenten en leerlingen die hebben meegewerkt aan dit deelonderzoek. Hieruit volgden de onderstaande resultaten.

Figuur 1.5: Vergelijking waarden Cronbach's alpha 1988 en 2020

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de door de onderzoekskring van de HAN in 2020 aangepaste belevingsschaal voor economie (BSE) op de domeinen 'plezier' en 'angst en moeilijkheid' dezelfde waarden van de betrouwbaarheidscoëfficiënt Cronbach's alpha geeft (0,88 en 0,80) als de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) uit 1988 van M.J. Martinot en H.J.M. Feenstra. Op de domeinen 'interesse en inzet' en 'nut en relevantie' verschilt de betrouwbaarheid voor de belevingsschaal voor economie ten opzichte van de belevingsschaal voor wiskunde (BSW). Het domein 'interesse en inzet' heeft voor de BSW een Cronbach's alpha van 0,74, waar de BSE een Cronbach's alpha van 0,72 heeft. Op het domein 'nut en relevantie' is het verschil tussen de belevingsschalen wat groter. Bij de BSW heeft dit domein een Cronbach's alpha van 0,80, waar de BSE een Cronbach's alpha van 0,75 heeft.

Alle betrouwbaarheidscoëfficiënten (Cronbach's alpha), zowel bij de belevingsschaal voor wiskunde (BSW) als bij de belevingsschaal voor economie (BSE), liggen boven de 0,7. Hieruit kan er volgens de vuistregels van George en Mallery (2003) geconcludeerd worden, dat de betrouwbaarheid acceptabel is. Voor de domeinen 'plezier' en 'angst en moeilijkheid' ligt de betrouwbaarheidscoëfficiënt Cronbach's alpha minimaal op 0,8. Voor deze domeinen is de betrouwbaarheid dus goed.

Toelichting van de resultaten

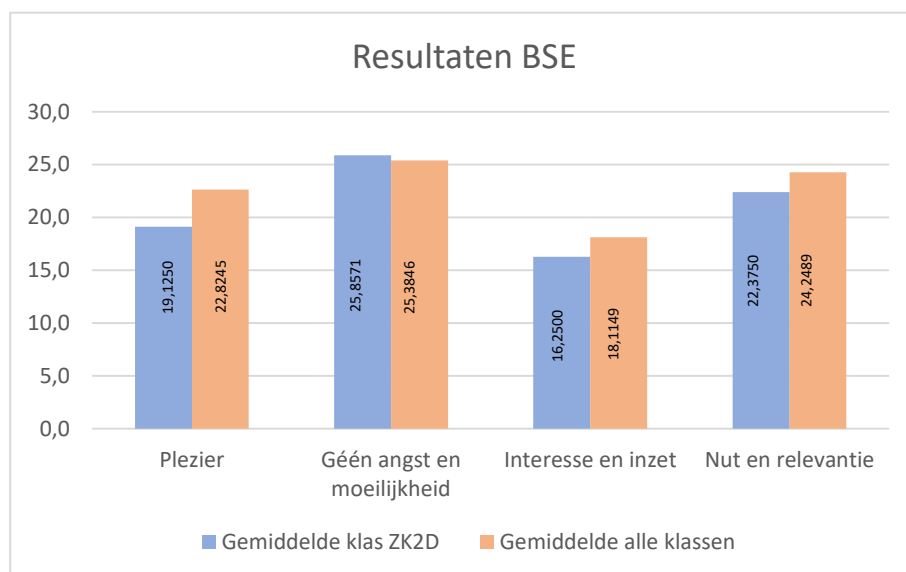
Hieronder is een overzicht van de resultaten van de belevingsschaal voor economie (BSE) te vinden. Dit overzicht bevat zowel de resultaten van klas ZK2D, als de resultaten van alle klassen gezamenlijk.

Gemiddelde BSE	ZK2D	Alle klassen
<i>Plezier</i>	19,1250	22,6245
<i>Angst en moeilijkheid</i>	25,8571	25,3846
<i>Interesse en inzet</i>	16,2500	18,1149
<i>Nut en relevantie</i>	22,3750	24,2489

Figuur 1.6: Absolute gemiddelde scores BSE

De gemiddelde scores van de BSE kunnen, zoals eerder benoemd, tussen 8 en 32 liggen. Indien er uitsluitend naar het domein 'plezier' wordt gekeken, dan blijkt dat de leerlingen uit klas ZK2D op dit domein een score van 19,1250 behalen. In vergelijking met alle ondervraagde leerlingen ligt deze score ruim drie punten onder het gemiddelde van 22,6245. Binnen het domein 'angst en moeilijkheid' scoort klas ZK2D een fractie boven het algemeen gemiddelde (25,3846), met een score van 25,8571. Wanneer er enkel naar het domein 'interesse en inzet' wordt gekeken, toont klas ZK2D een score van 16,2500. Deze score ligt enkele punten onder het algemeen gemiddelde van 18,1149. Als er gekeken wordt naar het domein 'nut en relevantie', is te zien dat klas ZK2D ook hier enkele punten onder het algemeen gemiddelde (24,2489) scoort met 22,3750 punten.

Tegelijkertijd zijn de scores meer afwijkend op de overige domeinen dan op het domein 'angst en moeilijkheid'. Daar waar het verschil in score op 'angst en moeilijkheid' +0,4725 is, is het scoreverschil op de andere domeinen -3,3745 (plezier), -1,8649 (interesse en inzet) en -1,8739 (nut en relevantie).

Figuur 1.7: Gemiddelde scores BSE

Een volledig overzicht van de resultaten is te vinden in bijlage 1.5.

1.7. Conclusie

In dit hoofdstuk wordt er aan de hand van de beschreven resultaten een conclusie getrokken. Deze conclusie geeft vervolgens antwoord op de eerder gestelde onderzoeksvraag.

Beantwoording van de onderzoeksvraag

Zoals zowel in de resultaten in het hoofdstuk '1.6 Resultaten' als in bijlage 1.5 te zien is, scoort mijn klas, ZK2D, op de domeinen 'plezier', 'interesse en inzet' en 'nut en relevantie' gemiddeld genomen lager dan alle leerlingen gezamenlijk. Alleen op het domein 'angst en moeilijkheid' scoort mijn klas gemiddeld gezien hoger dan alle leerlingen gezamenlijk.

Hieruit is te concluderen dat mijn leerlingen voor mijn vak, economie, géén angst en moeilijkheid beleven (ten opzichte van alle leerlingen gezamenlijk). Echter beleven mijn leerlingen minder plezier in het vak, zijn mijn leerlingen minder geïnteresseerd, zijn zij minder bereid om zich in te zetten en zien zij minder het nut en de relevantie van het vak.

Deze resultaten zijn geen verrassing voor mij, aangezien ik eerder dit deelonderzoek al beschreef dat de leerlingen weinig interesse tonen in het vak. De leerlingen raken gemakkelijk afgeleid en zijn erg onstuimig. Hierdoor was voor mij de mate waarin de leerlingen interesse hebben voor het vak een grotere verrassing dan de constatering dat de leerlingen laag scoren op het domein 'interesse en inzet'.

1.8. Discussie

In dit hoofdstuk wordt gediscussieerd over het uitgevoerde deelonderzoek. Ter afsluiting van dit deelonderzoek leidt deze discussie tot een nieuwsgierige vraag voor het volgende deelonderzoek, deelonderzoek 2.

Het gebruik van een enquête als onderzoeksmethode is discutabel. Dit komt doordat de respondenten van de desbetreffende enquête de vragen of stellingen anders kunnen interpreteren dan dat door onderzoeker of docent bedoeld is. Hierdoor is het van belang dat de vragen of stellingen eenduidig en duidelijk worden geformuleerd, zodat er geen twijfel kan ontstaan over de strekking (van der Donk & van Lanen, 2014).

In het hoofdstuk '1.5 Methode uitvoering' beschrijf ik onder het kopje 'Afname van de methode' dat ik tijdens het afnemen van de enquête ervoor gekozen heb om de leerlingen hun voornaam in te laten vullen. Op deze manier probeerde ik de kwaliteit van de enquête te waarborgen. Het laten invullen van de voornaam kan er echter ook voor zorgen dat de leerlingen sociaal gewenste antwoorden geven.

Wanneer ik terugkijk naar het begin van dit deelonderzoek, beschreef ik in het hoofdstuk '1.1 Aanleiding en context' onder het kopje 'Beschrijving van het praktijkvraagstuk', dat ik nieuwsgierig was naar de onderliggende reden waarom mijn leerlingen niet gemotiveerd zijn. Aan de hand van de gemeten resultaten in dit deelonderzoek is te zien dat de leerlingen uit klas ZK2D van CSG Het Streek College niet alleen weinig plezier beleven aan het vak economie, maar ook weinig interesse in het vak economie hebben en niet erg het nut en relevantie van het vak economie inzien.

Gedurende dit schooljaar is mij duidelijk geworden dat het een uitdaging is om de leerlingen uit deze klas te boeien en dat zij zich weinig tot niet willen inzetten voor de economielessen en het bijbehorende huiswerk. De resultaten van de enquête bevestigen dit niet alleen, maar tonen ook dat deze klas afwijkende scores laat zien ten opzichte van de andere klassen. Hiermee wordt mijn niet onderbouwde ervaring gestaafd dat deze klas überhaupt weinig plezier beleeft aan leren en daar vergeleken met andere leerlingen/klassen ook weinig moeite voor wil doen.

Zoals eerder benoemd in het hoofdstuk '1.1 Aanleiding en context' paragraaf 'Onderzoekscontext' is het aantal leerlingen binnen klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College, erg klein. Hierdoor komt de betrouwbaarheid en de representativiteit in het gedrag. De representativiteit van deze specifieke klas is relatief goed, aangezien er binnen dit deelonderzoek alle acht leerlingen hebben meegewerkt. Echter geeft dit deelonderzoek hierdoor een mogelijk onrealistisch beeld van de beleving van het vak economie binnen het voortgezet onderwijs in het algemeen.

Als ik de resultaten van het deelonderzoek vergelijk met de cijfers die deze klas heeft behaald, dan zie ik een discrepantie. Ondanks het feit dat mijn leerlingen mijn vak niet moeilijk vinden, halen zij voor de diverse toetsen amper een voldoende. Het hoogst behaalde cijfer voor het vak economie binnen deze klas is een 6,3.

Dit roept onmiddellijk bij mij de vraag op 'Hoe komt het dat leerlingen mijn vak niet moeilijk vinden, maar toch relatief zwakke resultaten behalen voor toetsen?'

Deze laatste vraag vind ik interessanter om verder te onderzoeken dan de vraag waarom de leerlingen in klas ZK2D van CSG Het Streek College niet gemotiveerd en geïnteresseerd zijn in het vak economie.

De nieuwsgierige vraag waarmee ik verder ga in deelonderzoek 2 is dan ook:

'Hoe komt het dat de leerlingen van klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College het vak economie niet moeilijk vinden, maar toch relatief lage resultaten behalen voor toetsen?'

2. Tweede deelonderzoek

2.1. Aanleiding en context

Dit deelonderzoek wordt uitgevoerd als vervolg op deelonderzoek 1: Vakbeleving in het voortgezet onderwijs, Vakdidactisch onderzoek: deelonderzoek 1. De aanleiding tot het vervolg op dit deelonderzoek wordt in dit hoofdstuk verder toegelicht.

Onderzoekscontext

De onderzoekscontext van dit deelonderzoek, is gelijk aan de onderzoekscontext van het eerder genoemde deelonderzoek 1.

Gedurende het vierde jaar van mijn studie aan de lerarenopleiding economie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen ben ik leraar in opleiding (LIO-stagiair) op Het Streek College. Het Streek College is onderdeel van de Christelijke Scholengemeenschap Het Streek in Ede.

Gedurende mijn LIO-stage geef ik vijf verschillende klassen les. Dit betreft: drie tweede klassen waarvan één klas op kader niveau, één klas op kader/gemengde/theoretische leerweg niveau en één klas op gemengde/theoretische leerweg niveau. Daarnaast geef ik één derde klas op gemengde/theoretische leerweg niveau les en één vierde klas op kader niveau.

Dit deelonderzoek ga ik uitvoeren bij mijn tweede klas op kader niveau, ZK2D. In deze klas zitten in totaal zestien leerlingen. Waarvan, op het moment van afnemen van dit deelonderzoek, zes leerlingen mijn vak (economie) volgen.

Het aantal leerlingen in klas ZK2D economie cluster is sinds deelonderzoek 1 gedaald, van acht naar zes leerlingen. Dit heeft te maken met het afstromen en klassenwisselingen van leerlingen. De gevolgen van het dalen van het aantal leerlingen binnen een deelonderzoek worden verder besproken in het hoofdstuk '2.8 Discussie'.

Beschrijving van het praktijkvraagstuk

Vanuit deelonderzoek 1 neem ik de volgende nieuwsgierige vraag mee:

'Hoe komt het dat de leerlingen van klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College het vak economie niet moeilijk vinden, maar toch relatief lage resultaten behalen voor toetsen?'

In de originele nieuwsgierige vraag richt ik mij op het domein 'Angst en Moeilijkheid', zoals geformuleerd in deelonderzoek 1, hoofdstuk '1.4 Methodevoorbereiding'. Na overleg met mijn scriptiebegeleiders heb ik er voor gekozen om zowel het gekozen domein als de nieuwsgierige vraag aan te passen. Binnen dit deelonderzoek zal ik mij gaan richten op het domein 'Inzet en Interesse', met een focus op interesse. In dit deelonderzoek zal ik proberen uit te zoeken hoe het zit met de interesse van de leerlingen in mijn vak (economie) en hoe ik hier invloed op kan uitoefenen.

2.2. Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag

Om duidelijk voor ogen te hebben waar dit deelonderzoek over gaat, is het van belang om zowel een onderzoeksdoel als een de onderzoeksvraag op te stellen. In dit hoofdstuk worden deze besproken.

Beschrijving onderzoeksdoel en onderzoeksvraag

In het hoofdstuk '2.1 Aanleiding en Context', in paragraaf 'Beschrijving van het praktijkvraagstuk', besprak ik dat ik een wijziging heb aangebracht in de keuze voor het domein. Aan het eind van deelonderzoek 1 besloot ik mij te richten op het domein 'angst en moeilijkheid'. Zoals eerder besproken heb ik, na overleg met mijn scriptiebegeleiders, ervoor gekozen om zowel het domein als de nieuwsgierige vraag aan te passen. Voor het domein is de keuze gevallen op het domein 'inzet en interesse'. Zoals in deelonderzoek 1 al is besproken in het hoofdstuk '2.6 Resultaten', is in paragraaf 'Toelichting van de resultaten', te zien dat de leerlingen van klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College relatief hoog scoren op het domein 'angst en moeilijkheid'. Echter in hetzelfde hoofdstuk en paragraaf, is te zien dat de leerlingen van klas ZK2D relatief laag scoren op het domein 'interesse en inzet'. Hierdoor heb ik ervoor gekozen om dit deelonderzoek niet te richten op het domein 'angst en moeilijkheid', maar op het domein 'inzet en interesse'. Naast het doel om mij te verdiepen op de inzichten die verkregen zijn uit deelonderzoek 1, wil ik in dit deelonderzoek ook vooruitblikken naar mogelijke ontwerpideeën voor deelonderzoek 3. Hiervoor is het van belang om aan het eind van dit deelonderzoek duidelijk te hebben op welke factoren ik mij in deelonderzoek moet richten.

Voor dit nieuwe domein heb ik ook een nieuwe onderzoeksvraag, en dus ook een nieuwe nieuwsgierige vraag, opgesteld. De nieuwe onderzoeksvraag heb ik als volgt geformuleerd:

'Hoe komt het dat de leerlingen van klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College weinig interesse hebben in het vak economie?'

Toelichting

In dit deelonderzoek richt ik mij specifiek op de interesse van de leerlingen voor het vak economie. De interesse van de leerling is persoonlijk, waardoor ik kies voor een individuele aanpak van het deelonderzoek. De meeste informatie kan ik verkrijgen door met de leerlingen in gesprek te gaan. Hierdoor heb ik ervoor gekozen om binnen dit deelonderzoek gebruik te maken van interviews (van der Donk & van Lanen, 2014).

2.3. Verkenning

In dit hoofdstuk wordt er gericht gekeken naar het overkoepelende onderwerp van het deelonderzoek, de onderzoeksbegrippen en de definities die binnen dit deelonderzoek hiervoor worden gehanteerd.

Beschrijving en onderbouwing praktijkvraagstuk vanuit theorie en praktijk

In het artikel 'Influences on Classroom Interest' van David A. Bergin, uit 1999, worden verschillende factoren benoemd die de interesse van leerlingen kunnen beïnvloeden. Om te beginnen maakt Bergin een onderscheid tussen de soorten factoren die de interesse kunnen beïnvloeden. Zo deelt hij deze factoren in twee categorieën in; individuele factoren en situationele factoren.

Aangezien het gedurende de lessen onmogelijk is om voor alle leerlingen rekening te houden met de verschillende individuele factoren, zoals bijvoorbeeld emoties, competenties en culturele waarden, die interesse kunnen beïnvloeden, richt ik mij in dit deelonderzoek op de situationele factoren (Bergin, 1999).

Er zijn verschillende situationele factoren. In deze paragraaf zal ik de situationele factoren kort benoemen en omschrijven.

Hands-on

Werkvormen waarin de leerling hands-on, op een actieve manier, bezig is met de stof, kunnen de interesse beïnvloeden. Het gaat om werkvormen waar de leerling aan de slag gaat met materialen, moet bewegen of fysiek leert (Middleton, 1995; Zahorik, 1996).

Discrepantie

Wanneer leerlingen erachter komen dat hetgeen zij geloven wat waar is, in feite onjuist is, tonen ze vaak nieuwsgierigheid om het verschil tussen hetgeen zij geloven en hetgeen juist is, te ontdekken. Dit wordt ook wel een cognitief conflict genoemd. Wanneer dit het geval is, ontstaat er een discrepantie. Discrepantie kan geclassificeerd worden als een individuele factor. Echter hier wordt uitgegaan van misvattingen die veel mensen hebben.

Nieuwigheid

Nieuwe stimuli zijn aandachtstrekkers. De nieuwigheid van deze stimuli vervaagt echter in de loop der tijd. De aandacht van de leerlingen blijkt het meest opgewekt te worden bij stimuli die niet geheel nieuw zijn, maar wel nieuw genoeg om interessant te blijven. Hieruit kan worden opgemaakt dat de afwisseling binnen de lessen kan zorgen voor een stijging in interesse (Berlyne, 1960).

Eten

Interesse kan worden opgewekt door eten. Dit is ongetwijfeld het geval in een situatie waarin het ongebruikelijk is om te eten, zoals tijdens de les in het klaslokaal` (Alleman & Brophy, 1994).

Sociale interactie

Wanneer studenten inzien dat een taak of activiteit hen de ruimte geeft om samen te werken, vooral met vrienden, zijn ze sneller geneigd om geïnteresseerd te zijn in de taak of activiteit (Cohen & Lotan, 1995; Slavin, 1990).

Zichtbare auteur

De manier waarop leerlingen omgaan met een tekst kan worden gezien als een vorm van sociale interactie. Leerlingen geven de voorkeur aan teksten waarin de schrijver zichtbaar is. Hiermee wordt bedoeld dat de tekst geschreven is in de eerste persoon en de tekst zo geschreven is, dat er een persoonlijke band tussen de auteur en lezer kan worden opgebouwd (Paxton, 1997).

Modellering

De interesse van leerlingen in een bepaald onderwerp kan worden beïnvloed door personen met voorbeeldfuncties en door de manier waarop deze personen worden behandeld. Leerlingen zullen sneller personen imiteren die een hoge status hebben en die deskundig zijn. Dit principe werkt hetzelfde bij het beïnvloeden van interesse. Wanneer de ene leerling een beloning ontvangt, zal dat de aandacht trekken van de andere leerling (Bandura, 1997; Schunk, 1991).

Spelletjes en puzzels

Spelletjes en puzzels zijn vaak succesvolle manieren om interesse te wekken bij leerlingen. Dit geldt ongeacht het feit of de situatie in het spel of de puzzel aansluit op de beleavingswereld van de leerlingen (Mitchell, 1993; Schoenfeld, Teaching mathematical thinking and problem solving, 1989; Schoenfeld, Reflections on Doing and Teaching Mathematics, 1994).

Inhoud

Voor de meeste mensen zijn sommige onderwerpen interessanter dan andere onderwerpen. Bijvoorbeeld letsels en schandalen. De dood of onverwachte gebeurtenissen zijn nog interessanter wanneer deze voorkomen bij iemand met wie de leerling een persoonlijke relatie heeft. Denk hierbij ook aan voorbeeldfuncties zoals eerder beschreven (Wade, Schraw, Buxton, & Hayes, 1993; Schank, 1979).

Biofilie

Biofilie betekent letterlijk 'houden van het leven'. Met biofilie wordt bedoeld dat mensen de neiging hebben om een band op te bouwen met de natuur en andere levensvormen (Wilson, 1984). Wanneer we kijken naar biofilie als een factor van interesse, kan dit beschreven worden als de neiging van het aansluiten bij het leven en levensechte processen (Kahn, 1997).

Fantasie

Fantasie is een belangrijke factor voor intrinsieke motivatie en interesse. De focus ligt hierbij op endogene fantasie. Deze vorm van fantasie houdt in dat de fantasie van binnenuit komt. Bij deze vorm van fantasie wordt de geleerde vaardigheid verbonden met de fantasie (Malone T. W., 1981; Malone & Lepper, 1987).

Humor

Humor zou mogelijk interesse kunnen uitlokken. Dit heeft te maken met aandacht. Wanneer *humor de aandacht van leerlingen kan trekken, bevordert dit het niveau van alertheid*, waardoor het leren van dingen vergemakkelijkt kan worden (Wyer & Collins, 1992).

Verhalen

Verhalen lijken meer interesse op te wekken dan verklarende en analytische teksten. Verhalende teksten worden als interessanter beoordeeld dan deze verklarende en analytische teksten (Howard, 1991; Vitz, 1990; Hidi & Anderson, 1992).

Deze factoren geven mij inzicht in de wijze waarop ik de interesse van de leerlingen kan onderzoeken. Het is vrijwel onmogelijk om al deze factoren te bevragen. Om deze reden beperk ik mij tot een vijftal factoren. De keuze voor deze factoren heb ik gemaakt op basis van de inhoud van de economielessen. Daarnaast heb ik voor deze factoren gekozen, omdat mijn leerlingen het meest gebaat lijken te zijn met factoren die appelleren aan het 'zelf doen'.

In dit deelonderzoek zal ik mij richten op een vijftal factoren die de interesse van mijn leerlingen kunnen beïnvloeden. De factoren waar ik mij op zal richten zijn de volgende:

- hands-on,
- nieuwigheid,
- sociale interactie,
- spelletjes en puzzels,
- inhoud.

2.4. Methodevoorbereiding

In dit hoofdstuk worden alle voorbereidingen voorafgaand aan de uitvoering van het deelonderzoek beschreven. Deze voorbereidingen beginnen bij het kiezen van een onderzoeksinstrument en ontwikkelen zich verder tot het verfijnen van de desbetreffende onderzoeksmethode, zodat deze geschikt is voor het gebruik in het deelonderzoek dat uitgevoerd wordt. Ook wordt in dit stuk gekeken naar de respondentenkeuze.

Beschrijving en onderbouwing gekozen onderzoeksinstrumenten en -methoden Gebruik van een interview

Zoals eerder beschreven worden er binnen dit deelonderzoek eenmalig individuele interviews afgenomen bij leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College. De interviews worden afgenomen om te onderzoeken hoe het komt dat de leerlingen uit klas ZK2D weinig interesse hebben in het vak economie. Voor dit deelonderzoek is er gekozen voor een open interview met een half gestructureerde opzet. Een open interview is een verzamelnaam voor alle varianten van een niet-gestructureerd interview. Binnen dit open interview krijgt de leerling de kans om onderwerpen aan te kaarten die hij/zij graag wil bespreken. Hierdoor zijn de vragen niet, geheel, van tevoren vastgesteld. Op deze manier kan ik de meeste informatie krijgen van de leerling, maar krijg ik tegelijkertijd ook informatie over wat de leerling belangrijk vindt (Baarda & van der Hulst, 2017).

Factoren binnen het domein inzet en interesse

Zoals beschreven in het hoofdstuk '2.3 Verkenning' wordt er binnen dit deelonderzoek gefocust op verschillende situationele factoren die interesse kunnen beïnvloeden.

In de interviews zal ik mij richten op enkele factoren die interesse kunnen beïnvloeden. De factoren waar ik mij op zal richten zijn de volgende:

- hands-on,
- nieuwigheid,
- sociale interactie,
- spelletjes en puzzels,
- inhoud.

Bevraging van de factoren

Zoals eerder benoemd heb ik ervoor gekozen om in de interviews gebruik te maken van een half gestructureerde opzet. In het geval van dit deelonderzoek houdt dat in dat ik vier vragen heb opgesteld die ik in elk interview wilde stellen. Ik heb ervoor gekozen om de rest van de vragen over de van tevoren vastgestelde factoren niet vast te stellen, maar deze te laten voortkomen uit de informatie die de leerlingen gaven aan de hand van de vier vast gestelde vragen. Dit heeft ertoe geleid dat ik een vaste vraag heb opgesteld over de inhoud van de lessen economie en drie vaste vragen heb opgesteld over de sociale interactie binnen de lessen economie.

Naast de vaste vragen heb ik een korte introductie en korte afsluiting van de interviews opgesteld. Op deze manier zorg ik ervoor dat de informatie over het gebruik van de opname en het verloop van het interview bij de leerling bekend is.

Hieronder zijn de vier vaste vragen te zien, ingedeeld in de twee verschillende categorieën.

Inhoud
Als je kijkt naar de lessen economie tot nu toe. Wat vond je het leukste onderwerp tot nu toe?
Sociale interactie
Als je zelf een werkvorm zou mogen kiezen, kies je er dan voor om zelfstandig te werken of om samen te werken?
We hebben in de lessen soms werkvormen gebruikt waarbij je moest samenwerken, kun je je dat nog herinneren? Hoe heb je binnen de groep de samenwerking aangepakt?
Hoe heb je dat samenwerken ervaren?

Figuur 2.1: Vaste vragen in het interview

De gehele opzet van de interviews is te vinden in bijlage 2.1.

Respondentenkeuze

De respondentkeuze is niet geheel conform wens verlopen. Aangezien klas ZK2D economie cluster een erg kleine klas is, heb ik ervoor gekozen om alle leerlingen uit deze klas te vragen of zij bereid waren mee te werken aan een interview. Echter een aantal leerlingen was hier niet toe bereid. Dit heeft geleid tot een respondentenpoule van drie leerlingen.

Gebruik van opname

Aan het begin van het interview vraag ik de leerlingen toestemming om het interview op te nemen. Ook leg ik hun uit wat ik ga doen met deze opname.

Na het interview wordt het gesprek volledig getranscribeerd. De transcriptie wordt volledig anoniem. Na het transcriberen van de interviews, worden de opnames verwijderd.

De volledige transcripties worden, individueel, gemaild naar de leerlingen, met de vraag of zij nog aanpassingen en/of aanvullingen hebben op de transcriptie. Op deze manier wordt de validiteit van het onderzoek vergroot. De leerlingen controleren of mijn waarnemingen congruent zijn met hun opvattingen over de factoren.

2.5. Methode uitvoering

In dit hoofdstuk wordt de uitvoering van het deelonderzoek beschreven. Dit omvat zowel de uitvoering van de interviews als het verwerken van de verzamelde resultaten.

Afname van de methode

De interviews zijn individueel afgenomen op maandag 21 december 2020, tussen 13:30 uur en 15:00 uur, via Microsoft Teams. De afname van de interviews vond online plaats, door sluiting van de scholen en het opzetten van online onderwijs. Hierdoor is ervoor gekozen om na het weekend, op de eerste dag van de kerstvakantie, de interviews af te nemen.

De leerlingen die geïnterviewd werden, waren op het moment van afname thuis. De interviews zijn opgenomen via Microsoft Teams, waar de leerlingen de camera uit hadden staan. Hierdoor is alleen hun stem opgenomen.

Voorafgaand aan het starten van de opname heb ik de leerlingen bedankt voor hun tijd en kort de reden van het interview toegelicht. Het toelichten van het deelonderzoek is gekoppeld aan het activeren van de voorkennis, door te vragen naar de eerder ingevulde enquête voor het voorafgaande deelonderzoek 1. Ook heb ik de leerling gevraagd of ik het interview mocht opnemen. Hierbij heb ik de leerling uitgebreid geïnformeerd over de manier waarop er met de opname wordt omgegaan en dat de opname na transcriptie verwijderd wordt.

Aan het eind van elk interview is, in overleg met de leerling, de opname gestopt. Na het stoppen van de opname heb ik de leerling nogmaals verteld wat er met de opname van het interview gebeurt. Ook heb ik de leerling gevraagd of er nog onduidelijkheden of vragen zijn over het gebruik van de opname. Hierna heb ik de leerling bedankt voor zijn/haar tijd en heb ik het gesprek afgesloten met het wensen van fijne feestdagen.

De interviews zijn individueel afgenomen. Per leerling heb ik een halfuur uitgetrokken. De interviews zijn eenmalig afgenomen. Gedurende de interviews heb ik gebruik gemaakt van een half gestructureerde opzet. Door gebruik te maken van een half gestructureerde opzet, heeft de leerling veel vrijheid om te bespreken wat hij/zij belangrijk vindt binnen de lessen economie. Hierdoor heb ik meer zicht op het belang van bepaalde onderwerpen (van der Donk & van Lanen, 2014, pp. 200-201).

Verwerking van de resultaten

Na het afnemen van de interviews heb ik de gehele interviews handmatig getranscribeerd. De interviews zijn, zoals eerder vermeld, opgenomen via Microsoft Teams. Na de interviews heb ik deze via Microsoft Stream op halve snelheid afgespeeld. De interviews zijn in het geheel getranscribeerd. Hierbij zijn ook de versprekingen en de pauzes meegenomen.

De transcripties van de interviews zijn te vinden in bijlagen 2.2, 2.3 en 2.4.

Analyseren van de resultaten

Na het transcriberen van de interviews heb ik elke leerling de volledige transcriptie gemaild, met de vraag of de leerling aanpassingen had in de transcriptie. De leerlingen hebben geen wijzigingen gemaakt in de transcripties van de interviews.

De transcripties zijn vervolgens geanalyseerd. Dit heb ik gedaan door verschillende kleurcodes te hanteren. Elke kleur is gekoppeld aan een specifieke factor.

De legenda voor de kleurcodering is te vinden in bijlage 2.5.

De gecodeerde interviews zijn te vinden in bijlagen 2.6, 2.7 en 2.8.

2.6. Resultaten

In dit hoofdstuk wordt er gekeken naar de verzamelde resultaten uit de afgenomen interviews. De resultaten worden onderverdeeld in de verschillende factoren die eerder in dit deelonderzoek beschreven zijn. Bij de kop Interviews vindt u een overzicht waarin vermeld staat hoe vaak de factoren in de diverse interviews benoemd zijn. Daarna werk ik aan de hand van de vijf factoren kort uit wat de meningen van de diverse leerlingen over deze factoren waren.

Interviews

Zoals eerder benoemd in de voorgaande hoofdstukken, is er in de interviews gefocust op vijf verschillende factoren die de interesse van leerlingen kunnen beïnvloeden. Na de analyse van de interviews is er een overzicht gemaakt van de mate waarin de vijf factoren worden aangehaald, benoemd of beschreven. Ook is er een verdeling gemaakt in de mate waarin de interviewer en de leerling deze factor aanhalen, benoemen of beschrijven. Dit overzicht is hieronder te zien.

	Hands-on		Nieuwigheid		Sociale interactie		Spelletjes & puzzels		Inhoud	
Aantal keer	18		5		48		22		32	
Verdeling	6	12	4	1	29	19	14	8	17	15
	I	L	I	L	I	L	I	L	I	L

I = interviewer

L = leerling

Figuur 2.2: Factoren binnen het interview

Hands-on

In de afgenomen interviews is te lezen dat de leerlingen het fijn vinden om actief aan de slag te gaan met de stof. De leerlingen geven aan dat dit op verschillende manieren kan. Zo halen de leerlingen in twee van de drie interviews een eerder opgegeven opdracht, het maken van een reclamefilmpje, aan als een opdracht die goed bevallen is.

Hands-on	
Interviewer	Waarom vind je dat dan het leukst?
Leerling	<i>Omdat je dan bezig bent. Ik vind sowieso dingen als je bezig bent het leukst, ehm. Dus ehm, ja met Kahoot ben je alsnog aan het leren, maar ik merk dat als ik leer op een beweeglijke manier dat ik beter leer dan als ik bijvoorbeeld uit een boek moet leren. En als ik dat dan moet doen, is dat veel makkelijker en ook leuker. Dus als iets leuker is, dan maakt dat het ook vaak makkelijker. Omdat je dan meer eh, hoe heet dat, meer motivatie hebt om dat te doen.</i>

Figuur 2.3: Citaat hands-on uit transcriptie

Nieuwigheid

Zoals in de interviews en in figuur 2.2 te zien is, is nieuwigheid in de interviews niet echt een onderwerp van gesprek. Als interviewer heb ik de leerlingen hier wel op bevraagd, maar de leerlingen geven niet aan dit erg belangrijk te vinden.

Nieuwigheid	
Interviewer	Vind je dat dan leuk omdat het een spelletje is, of omdat het wat meer afwisseling is tijdens de lessen? Waarom zou je dat leuk vinden?
Leerling	<i>Omdat het een spel is. En omdat je dan even, ja, ik weet niet. Omdat je dan een keer een spelletje mag doen in de les.</i>
Interviewer	Okay, dus omdat het gewoon echt even een goeie afwisseling is van wat we normaal doen?
Leerling	<i>Ja.</i>

Figuur 2.4: Citaat nieuwigheid uit transcriptie

Sociale interactie

In figuur 2.2 en in de interviews is te zien dat de factor sociale interactie erg veel wordt aangehaald. Zowel door de interviewer als door de leerlingen, in de verhouding 60:40. Sociale interactie is een belangrijke factor voor de leerlingen. De leerlingen geven aan graag samen te werken met andere leerlingen, echter wel onder de voorwaarde dat de samenstelling van de groepen door de leerlingen vastgesteld mag worden. Wanneer de leerlingen geen mogelijkheid krijgen om een eigen groepssamenstelling te maken, kiezen zij ervoor om zelfstandig te werken.

Sociale interactie	
Interviewer	En als je dan zou mogen kiezen... Zou je er dan voor kiezen om zelfstandig te werken, dus in je eentje? Of zou je er dan voor kiezen om samen met iemand anders te werken?
Leerling	<i>Samen met één iemand anders. Dus zeg maar niet meerderen, maar gewoon één persoon.</i>

Figuur 2.5: Citaat sociale interactie uit transcriptie

Sociale interactie	
Interviewer	Heb je dan liever dat ik een, een, een koppel maak. Of wil je dan graag zelf je partner zeg maar kunnen kiezen.
Leerling	<i>Zelf, want ik werk meestal alleen maar met leerling X. Want met die andere kinderen, kan ik niet zo goed mee omgaan zeg maar. Omdat ik daar niet zo'n goede band mee heb.</i>

Figuur 2.6: Citaat sociale interactie uit transcriptie

Spelletjes en puzzels

In figuur 2.2 wordt eveneens de mate waarin de factor spelletjes en puzzels wordt aangehaald weergegeven. De leerlingen komen in eerste instantie niet uit zichzelf met de factor spelletjes en puzzels. Wanneer de interviewer de leerlingen bevraagt naar andere

werkvormen die de leerlingen goed bevielen in de lessen, brengen zij de factor spelletjes en puzzels wel naar voren. Wanneer deze factor voor het eerst is aangehaald, zijn de leerlingen erg positief over het gebruik van spelletjes in de lessen. Echter hierbij vermelden de leerlingen wel dat het overmatig gebruik van de spelletjes de nieuwigheid nadelig kan beïnvloeden en daarmee de interesse aantast.

Spelletjes en puzzels	
Interviewer	Dus we hebben dat zelfstandige werken gehad, we hebben dat samenwerken gehad. Maar we hebben ook nog wel eens een Kahoot gespeeld.
Leerling	<i>Jaaaa, dat vind ik het leukst!</i>
Interviewer	Waarom vind je dat dan het leukst?
Leerling	<i>Omdat je dan bezig bent. Ik vind sowieso dingen als je bezig bent het leukst, ehm. Dus ehm, ja met Kahoot ben je alsnog aan het leren, maar ik merk dat als ik leer op een beweeglijke manier dat ik beter leer dan als ik bijvoorbeeld uit een boek moet leren. ... En als ik dat dan moet doen, is dat veel makkelijker en ook leuker. Dus als iets leuker is, dan maakt dat het ook vaak makkelijker. Omdat je dan meer eh, hoe heet dat, meer motivatie hebt om dat te doen. Dus als ik bijvoorbeeld uit m'n boek moet leren dan, ja, dan moet dat natuurlijk gewoon want het is school. Maar daar heb je dan minder zin in dan een Kahoot, want dat is iets wat je niet heel vaak doet, en het is ook leuk. Dus dan. Maar het zou bijvoorbeeld weer niet leuk zijn als je altijd een Kahoot zou doen, want dan wil je eigenlijk ook weer een keer in je boek werken.</i>

Figuur 2.7: Citaat spelletjes en puzzels uit transcriptie

Inhoud

Daarnaast wordt de factor inhoud herhaaldelijk aangehaald. Zowel door de interviewer als door de leerling, in een verhouding 53:47. De leerlingen geven aan dat zij de inhoud die aansluit bij de belevingswereld leuker vinden dan de inhoud die niet goed aansluit bij de belevingswereld. Ook wordt aangegeven dat inhoud die als lastig wordt ervaren, de interesse naar de desbetreffende inhoud vermindert.

Inhoud	
Interviewer	Als je kijkt naar die lessen economie tot nu toe he. Ehm, wat vond je dat het allerleukste onderwerp waar we het over hebben gehad?
Leerling	<i>Eeeeehm. Even denken. Hmmm. Ik denk de ehm, eh, over het eh, over baan. Over het solliciteren en zo.</i>
Interviewer	Okay! En waarom vond je dat dan het leukste stukje?
Leerling	<i>Nou ik denk omdat ik nu al best wel veel bezig ben met wat ik later wil doen. Dus dan is het met economie heel fijn dat ik daar, dat we daar nu al mee bezig zijn. Met wat ik daar later mee kan gebruiken. Omdat sommige woorden of dingen.</i>

Figuur 2.8: Citaat inhoud uit transcriptie

Inhoud	
Interviewer	Wat vond je nou echt heel saai?
Leerling	<i>Hmmmm. Ik denk dat ik eh, ja, dat is niet echt een onderwerp, maar ik denk dat ik het rekenen dan het saaist vind. Omdat ik dat het lastigst vind. Dus dan vind ik dat ook het saaist, omdat ik daar dan het meeste moeite voor moet doen en op dat moment is dat dan best lastig. ... Dus dan vind ik dat wel het lastigst en als ik iets lastig vind, vind ik het ook vaak niet leuk.</i>

Figuur 2.9: Citaat inhoud uit transcriptie

2.7. Conclusie

In dit hoofdstuk wordt er aan de hand van de beschreven resultaten een conclusie getrokken. Deze conclusie geeft vervolgens antwoord op de eerder gestelde onderzoeksvraag.

Onderzoeksvraag

Zoals benoemd in het hoofdstuk '2.2 Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag', binnen de paragraaf 'Beschrijving onderzoeksdoel en onderzoeksvraag' is de onderzoeksvraag van dit deelonderzoek als volgt:

'Hoe komt het dat de leerlingen van klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College weinig interesse hebben in het vak economie?'

Terugblik beschreven resultaten

Zoals eerder in het hoofdstuk '2.6 Resultaten' te lezen is, zijn de diverse situationele factoren in verschillende mate belangrijk voor de interesse van de leerlingen van klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College.

Uit de kleine serie interviews lijkt de conclusie naar voren te komen dat alleen de situationele factor spelletjes en puzzels door de leerlingen als belangrijk wordt ervaren en benoemd voor het beïnvloeden van hun interesse. Spelachtige interactieve werkvormen enthousiasmeren de leerlingen en worden door hen als prettig en leuk ervaren. De situationele factoren hands-on, nieuwigheid, sociale interactie en inhoud worden weliswaar door de leerlingen in meer of mindere mate als prettig ervaren. Voor de beïnvloeding van de interesse lijken zij geenszins belangrijk te zijn. Daarnaast geven de leerlingen aan dat de inhoud van de lesstof die goed aansluit bij hun beleavingswereld als de leukste inhoud binnen de lessen economie wordt ervaren.

Hieruit valt te concluderen dat er verschillende situationele factoren de interesse van de leerlingen kunnen beïnvloeden. Om deze reden zal ik de volgende factoren meenemen in het ontwerp van mijn lesactiviteit:

- hands-on,
- nieuwigheid,
- sociale interactie,
- spelletjes en puzzels,
- inhoud.

Beantwoording van de onderzoeksvraag

Binnen mijn lessen economie aan klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College richt ik mij vooral op de factor inhoud om de interesse van de leerlingen te bevorderen. Zoals eerder al benoemd in hoofdstuk '2.3 Verkenning' beschrijft Bergin dat de interesse van de leerlingen niet alleen afhangt van de inhoud van de lessen, maar van veel verschillende situationele factoren (Bergin, 1999). Daarnaast geven de leerlingen in de interviews aan, dat zij de inhoud niet als de belangrijkste factor voor het beïnvloeden van de interesse in mijn vak ervaren.

Als ik me in mijn lessen vooral op de inhoud richt, dan lijkt de voorzichtige conclusie dat ik hiermee de interesse niet vergroot, gerechtvaardigd. Zoals in dit deelonderzoek onderzocht, is het van belang dat ik mij op meer en verschillende factoren richt. Gezien de respons van de leerlingen is het van belang dat ik mij meer richt op de factoren 'spelletjes en puzzels' en 'sociale interactie'.

De interesse van de leerlingen van klas ZK2D kan verbeterd worden door het besteden van meer aandacht aan de verschillende factoren. Hierbij zijn de belangrijkste factoren 'spelletjes en puzzels' en 'sociale interactie'. Het bevorderen van de interesse van de leerlingen kan concreet gemaakt worden door gebruik te maken van meer samenwerkingswerkvormen en interactieve spellen, zoals bijvoorbeeld Kahoot of Socrative. Ook het inzetten van ontwerp opdrachten wordt door de leerlingen als positief ervaren.

2.8. Discussie

In dit hoofdstuk wordt gediscussieerd over het uitgevoerde deelonderzoek. Ten slotte wordt een koppeling gemaakt naar deelonderzoek 3, het afsluitende deelonderzoek binnen het overkoepelende onderzoek.

Keuzes voor het onderzoeksinstrument

Binnen dit deelonderzoek is het interview gekozen als het onderzoeksinstrument. Er zijn echter verschillende geschikte onderzoeksinstrumenten die gebruikt hadden kunnen worden binnen dit deelonderzoek. Zo had met een enquête met minder gestructureerde vragen mogelijk ook voldoende informatie verkregen kunnen worden. Ik heb echter gekozen om gebruik te maken van het interview. Deze keuze is gemaakt, zodat er mogelijk door het persoonlijke aspect van het interview, in tegenstelling tot een enquête, meer informatie kan worden verzameld (van der Donk & van Lanen, 2014, pp. 200-203).

Daarnaast heb ik gekozen voor een kwalitatief deelonderzoek, waar het interview een uitermate geschikt onderzoeksinstrument is. Het eerder genoemde onderzoeksinstrument enquête, had mogelijk binnen dit deelonderzoek een lagere kwalitatieve waarde, maar een hogere kwantitatieve waarde gehad (Plochg, Juttmann, Klazinga, & Mackenbach, 2007).

Wanneer gebruik wordt gemaakt van het interview als onderzoeksinstrument, is het van belang dat de vragen zo worden gesteld dat de interviewer zo veel mogelijk informatie kan halen uit de antwoorden van de respondenten. Dit houdt in dat de geformuleerde vragen binnen het interview, zo veel mogelijk, open vragen moeten zijn. Binnen dit deelonderzoek is gebruik gemaakt van zowel open als gesloten vragen. Op dit gebied zou het deelonderzoek mogelijk verbeterd kunnen worden (Gill, Stewart, Treasure, & Chadwick, 2008).

Een interview met open vragen en een ongestructureerde opzet zorgt ervoor dat het interview flexibel is en voor verschillende onderwerpen informatie kan vergaren. Ongeacht of deze onderwerpen voorafgaand aan het interview voorbereid waren. In dit deelonderzoek is gebruik gemaakt van een interview met een minder gestructureerde opzet. Ook op dit vlak zou dit deelonderzoek nog kunnen verbeteren (Alshenqeeti, 2014).

Interview via Microsoft Teams

Wegens de ingestelde lockdown, als gevolg van het coronavirus SARS-CoV-2, zijn de interviews gehouden en opgenomen via Microsoft Teams. Het afnemen van interviews via de computer, geeft een andere situatie dan een interview dat in persoon wordt afgenomen. Het is echter via Microsoft Teams wel mogelijk om de camera aan te zetten, waardoor ook gebruik kan worden gemaakt van het aflezen van lichaamstaal. Helaas hebben de leerlingen tijdens de interviews de camera niet ingeschakeld. Hier heb ik als interviewer ook niet naar gevraagd, aangezien de leerlingen vooraf al aangaven dat zij liever de camera niet ingeschakeld hadden. Hierdoor was het voor mij alleen mogelijk om informatie te vergaren door middel van de antwoorden die de leerlingen gaven op de vragen binnen het interview. Mocht de situatie ernaar geweest zijn, had ik liever de interviews op school afgenomen. Dit was echter op dat moment niet mogelijk. Bij een vervolgonderzoek wil ik, als de situatie dit toelaat, de interviews in persoon afnemen (Bertrand & Bourdeau, 2010).

Betrouwbaarheid en representativiteit

Zoals eerder benoemd in het hoofdstuk '2.1 Aanleiding en context' paragraaf 'Onderzoekscontext' is het aantal leerlingen binnen klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College, sinds deelonderzoek 1, afgenomen van acht leerlingen naar zes leerlingen. Voorafgaand aan deze verandering was het aantal leerlingen in deze klas al erg klein, waardoor de betrouwbaarheid en de representativiteit in het gedrang kwam. De representativiteit van de interviews voor specifiek deze klas is relatief goed, aangezien er binnen dit interview drie van de zes leerlingen zijn geïnterviewd. Echter geeft dit deelonderzoek hierdoor een mogelijk onrealistisch beeld van de beleving van het vak economie binnen het voortgezet onderwijs in het algemeen.

Nieuwsgierige vraag

Het vervolg van dit deelonderzoek wordt gedaan in deelonderzoek 3. Deelonderzoek 3 is overigens ook het laatste deelonderzoek van het overkoepelende onderzoek.

In deelonderzoek 3 ga ik verder in op de interesse van de leerlingen. Deelonderzoek 3 is een uitvoerend deelonderzoek, waarbij ik de bevindingen uit deelonderzoek 1 en 2 toepas binnen de lessen economie in klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College. Binnen deelonderzoek 3 zal ik een les ontwerpen en uitvoeren, met als doel de interesse van mijn leerlingen in het vak economie te bevorderen.

Wederom neem ik vanuit deelonderzoek 2 een nieuwsgierige vraag mee naar deelonderzoek 3. De nieuwsgierige vraag voor deelonderzoek 3 luidt als volgt:

'In hoeverre kan de interesse in het vak economie van de leerlingen van klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College worden bevorderd door middel van het inzetten van een interactieve samenwerkingsopdracht die aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen?'

3. Derde deelonderzoek

3.1. Aanleiding en context

Dit deelonderzoek is een vervolg op deelonderzoek 2: Vakbeleving in het voortgezet onderwijs, Vakdidactisch onderzoek: deelonderzoek 2.

Onderzoekscontext

De onderzoekscontext van dit deelonderzoek, is gelijk aan de onderzoekscontext van het eerder genoemde deelonderzoek 1 en 2.

Gedurende het vierde jaar van mijn studie aan de lerarenopleiding economie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen ben ik leraar in opleiding (LIO-stagiair) op Het Streek College. Het Streek College is onderdeel van de Christelijke Scholengemeenschap Het Streek in Ede.

Gedurende mijn LIO-stage geef ik vijf verschillende klassen les. Dit betreft: drie tweede klassen waarvan één klas op kader niveau, één klas op kader/gemengde/theoretische leerweg niveau en één klas op gemengde/theoretische leerweg niveau. Daarnaast geef ik één derde klas op gemengde/theoretische leerweg niveau les en één vierde klas op kader niveau.

Dit deelonderzoek ga ik uitvoeren bij mijn tweede klas op kader niveau, ZK2D. In deze klas zitten in totaal 15 leerlingen. Waarvan, op het moment van afnemen van dit deelonderzoek, 5 leerlingen mijn vak (economie) volgen.

Het aantal leerlingen in klas ZK2D economie cluster is sinds deelonderzoek 1 gedaald, van 8 naar 5 leerlingen. Dit heeft te maken met het afstromen en klassenwisselingen van leerlingen. De gevolgen van het dalen van het aantal leerlingen binnen een onderzoek worden verder besproken in het hoofdstuk '3.8 Discussie'.

Beschrijving van het praktijkvraagstuk

Vanuit deelonderzoek 2 neem ik de volgende nieuwsgierige vraag mee:

'In hoeverre kan de interesse in het vak economie van de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College worden bevorderd door middel van het inzetten van een interactieve samenwerkingsopdracht die aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen?'

3.2. Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag

Om duidelijk te hebben waar dit onderzoek over gaat, is het van belang om zowel een onderzoeksdoel als een de onderzoeksvraag op te stellen. In dit hoofdstuk worden deze besproken.

Beschrijving onderzoeksdoel en onderzoeksvraag

In het hoofdstuk '3.1 Aanleiding en context' heb ik vanuit deelonderzoek 2 een nieuwsgierige vraag meegenomen. Aan de hand van deze nieuwsgierige vraag ga ik in dit deelonderzoek onderzoeken of ik door middel van een aangepaste les de interesse in het vak economie kan bevorderen. De onderzoeksvraag luidt als volgt:

'In hoeverre kan de interesse in het vak economie van de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College worden bevorderd door middel van het inzetten van een interactieve samenwerkingsopdracht die aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen?'

Toelichting

In dit deelonderzoek richt ik mij specifiek op de interesse van de leerlingen voor het vak economie. In deelonderzoek 2 heb ik de interesse van individuele leerlingen onderzocht. In dit deelonderzoek wil ik echter onderzoeken of ik de interesse van de leerlingen kan bevorderen. Om dit te meten kies ik in dit deelonderzoek voor een collectieve aanpak.

3.3. Verkenning

In dit hoofdstuk wordt er gericht gekeken naar het overkoepelende onderwerp van het onderzoek, de onderzoeksbegrippen en de definities die binnen dit onderzoek hiervoor worden gehanteerd.

Beschrijving en onderbouwing praktijkvraagstuk vanuit theorie en praktijk

Zoals eerder beschreven in hoofdstuk '2.7 Conclusie' vinden de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College verschillende factoren belangrijk wanneer het gaat om de interesse in het vak economie. Deze factoren worden kort herhaald.

Hands-on

Werkvormen waarin de leerling hands-on, op een actieve manier, bezig is met de stof, kunnen de interesse beïnvloeden. Het gaat om werkvormen waar de leerling aan de slag gaat met materialen, moet bewegen of fysiek leert (Middleton, 1995; Zahorik, 1996).

Sociale interactie

Wanneer studenten inzien dat een taak of activiteit hen de ruimte geeft om samen te werken, vooral met vrienden, zijn ze sneller geneigd om geïnteresseerd te zijn in de taak of activiteit (Cohen & Lotan, 1995; Slavin, 1990).

Spelletjes en puzzels

Spelletjes en puzzels zijn vaak succesvolle manieren om interesse te wekken bij leerlingen. Dit geldt ongeacht het feit of de situatie in het spel of de puzzel aansluit op de beleavingswereld van de leerlingen (Mitchell, 1993; Schoenfeld, Teaching mathematical thinking and problem solving, 1989; Schoenfeld, Reflections on Doing and Teaching Mathematics, 1994).

Inhoud

Voor de meeste mensen zijn sommige onderwerpen interessanter dan andere onderwerpen. Bijvoorbeeld letsels en schandalen. De dood of onverwachte gebeurtenissen zijn nog interessanter wanneer deze voorkomen bij iemand met wie de leerling een persoonlijke relatie heeft. Denk hierbij ook aan voorbeeldfuncties zoals eerder beschreven (Wade, Schraw, Buxton, & Hayes, 1993; Schank, 1979).

Naast de factoren die de leerlingen uit klas ZK2D als belangrijk hebben aangegeven, is er in hoofdstuk '3.2 Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag' in de paragraaf 'Beschrijving onderzoeksdoel en onderzoeksvraag' een nieuwe onderzoeksvraag opgesteld, waarin de vraag gesteld wordt of de interesse van de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College bevorderd kan worden door gebruik te maken van een interactieve samenwerkingsopdracht die aansluit bij de beleavingswereld van de leerlingen. Voor het vervolg van dit deelonderzoek is het van belang om de begrippen uit deze onderzoeksvraag te beschrijven.

Interactief

Onder 'interactief' wordt in dit deelonderzoek het samenwerken door leerlingen verstaan (Kuné, 2018). Hierbij kan het gaan om persoon tot persoon, maar ook om persoon tot machine (Pask, 1996; Scott & Cong, 2007).

Samenwerkingsopdracht

In dit deelonderzoek kies ik voor een opdracht waarbij leerlingen samen aan een opdracht werken. Hierbij wordt gekeken naar de vorm van samenwerken waarbij de leerlingen samenwerkend leren. Om te kunnen spreken van samenwerkend leren, moet een opdracht voldoen aan vijf kenmerken:

- wederzijdse afhankelijkheid,
- individuele aanspreekbaarheid,
- directe interactie,
- ontwikkeling van sociale vaardigheden,
- aandacht voor het groepsproces

(Ebbens & Ettekoen, 2016).

Binnen de samenwerkingsopdracht is het van belang dat de leerlingen niet alleen individueel aanspreekbaar zijn, maar ook individueel verantwoordelijk. Daarnaast is het van belang dat de leerlingen werken aan een gemeenschappelijk doel (Kanselaar, van der Linden, & Erkens, 1997).

Belevingswereld

De belevingswereld van leerlingen is de manier waarop een leerling de wereld en de omgeving ervaart en beleeft. Hierbij kan het gaan om informatie die voor een leerling meer gebruikswaarde of betekenis heeft (Schuit, de Vrieze, & Slegers, 2011). Echter houdt de belevingswereld behelst echter niet alleen de ervaring. Binnen het begrip belevingswereld wordt ook de aansluiting met de individuele interesses van leerlingen meegenomen (van der Veen, Weijers, Dijkers, Hornstra, & Peetsma, 2014).

Vanuit de nieuwe onderzoeksvraag zijn verschillende kenmerken benoemd waaraan een samenwerkend leren activiteit moet voldoen. Voordat ik een lesontwerp maak, is het van belang dat deze kenmerken worden toegelicht.

Wederzijdse afhankelijkheid

Onder wederzijdse afhankelijkheid wordt in dit deelonderzoek verstaan dat de kwaliteiten van iedere deelnemende leerling van belang zijn. Elke leerling draagt bij aan het proces, waarbij ieders bijdrage nodig is om de opdracht te kunnen voltooien. De leerlingen moeten deze wederzijdse afhankelijkheid ook ervaren tijdens het uitvoeren van de opdracht (Varenkamp, 2019; Ebbens & Ettekoen, 2016).

Individuele aanspreekbaarheid

Individuele aanspreekbaarheid houdt in dat iedere deelnemende leerling aangesproken kan worden op het resultaat. Dit zorgt ervoor dat iedere leerling betrokken moet zijn bij de

diverse stappen binnen een opdracht (Ebbens & Ettekooven, 2016; van der Moore-van Meel, 2011).

Directe interactie

Het begrip directe interactie heeft in dit deelonderzoek niets te maken met de inhoud van een opdracht, maar met de situatie waarin de opdracht wordt uitgevoerd. De leerlingen die participeren aan de opdracht moeten direct met elkaar kunnen interacteren. Dit zorgt ervoor dat de opstelling van de tafels voor de desbetreffende opdracht aangepast moet kunnen worden. Een ideale opstelling is bij een groep van 2 personen dat de tafels recht tegenover elkaar staan (Ebbens & Ettekooven, 2016).

Ontwikkeling van sociale vaardigheden

Binnen de samenwerkingsopdracht is het van belang dat de sociale vaardigheden ontwikkeld worden. Hiermee wordt bedoeld dat de leerlingen met elkaar communiceren en mogelijke ontstane problemen effectief proberen op te lossen (Ebbens & Ettekooven, 2016; Hulstijn, Boomsma, Cohen-Kettenis, & Mellenbergh, 2008).

Aandacht voor het groepsproces

Binnen de samenwerkingsopdracht moet het groepsproces duidelijk zijn voor de participerende leerlingen. Dit houdt in dat de leerlingen begrijpen dat het groepsproces op een bepaalde manier is ingedeeld en waarom dat zo is (Ebbens & Ettekooven, 2016).

Voor de lesactiviteit heb ik gekozen voor het gebruik van een escaperoom. De keuze voor deze werkvorm heeft verschillende redenen. Deze redenen worden in het volgende hoofdstuk toegelicht.

Escaperoom

Een escaperoom is een spel waarbij een groep mensen (in dit geval leerlingen) wordt opgesloten in een ruimte. Gedurende de looptijd van dit spel moet de groep mensen opdrachten in de ruimte uitvoeren om uit deze ruimte te kunnen ontsnappen. Sommige opdrachten kunnen alleen gemaakt worden wanneer eerdere opdrachten voltooid zijn (Nicholson, 2015).

3.4. Methodevoorbereiding

In dit hoofdstuk worden alle voorbereidingen voorafgaand aan de uitvoering van het onderzoek beschreven. Deze voorbereidingen beginnen bij het kiezen van een onderzoeksinstrument en ontwikkelen zich tot het verfijnen van de desbetreffende onderzoeksmethode, zodat deze geschikt is voor het gebruik in het uit te voeren onderzoek.

Beschrijving en onderbouwing gekozen onderzoeksinstrumenten en -methoden Ontwerpeisen

Aan de hand van de verschillende situationele factoren die belangrijk zijn voor de leerlingen uit klas ZK2D zijn er, per factor, ontwerpeisen opgesteld. De lesactiviteit die wordt ontworpen, moet voldoen aan deze opgestelde ontwerpeisen.

Hands-on

- De leerlingen moeten fysiek aan de slag met het onderwerp.

Sociale interactie

- De leerlingen zijn in contact met elkaar.

Spelletjes en puzzels

- De leerlingen gaan in spelvorm aan de slag met de opdracht.

Inhoud

- De opdracht moet betrekking hebben op een actueel onderwerp.

Interactief

- De leerlingen werken interactief aan de opdracht, door in verschillende groepssamenstellingen te werken.

Samenwerkingsopdracht

- De leerlingen werken samen aan de opdracht.

Belevingswereld

- De opdracht sluit aan bij het wereldbeeld en de belevingswereld van een 13 à 14-jarige.

Wederzijdse afhankelijkheid

- Elke leerling draagt bij aan het proces.
- De leerlingen komen samen tot één antwoord.

Individuele aanspreekbaarheid

- Elke leerling kan het antwoord verklaren.

Directe interactie

- De leerlingen hebben direct contact met elkaar.
- De tafels staan recht tegenover elkaar.

Ontwikkeling sociale vaardigheden

- De leerlingen gaan in gesprek met elkaar.

Aandacht voor het groepsproces

- De leerlingen krijgen feedback en feedforward.
- De groep geeft zichzelf een beargumenteerd cijfer voor de samenwerking.

Lesontwerp

Aan de hand van de hiervoor beschreven ontwerpeisen heb ik een lesactiviteit ontworpen en met deze lesactiviteit in gedachten, het lesontwerp opgesteld. In dit hoofdstuk geef ik een toelichting op de verschillende delen van de lesvoorbereiding. Het volledige lesvoorbereidingsformulier is te vinden in bijlage 3.1. De materialen voor de escaperoom zijn te vinden in bijlage 3.2.

Voor de lesactiviteit heb ik gekozen voor het gebruik van een escaperoom. De keuze voor deze werkvorm heeft verschillende redenen. Zo voegt het gebruik van een escaperoom het spelelement toe aan de lesactiviteit. Door het gebruik van de escaperoom gaan de leerlingen samen aan de slag waardoor de samenwerking wordt gestimuleerd (Wiemker, Elumir, & Clare, 2015). Daarnaast stimuleert een escaperoom de betrokkenheid van de leerlingen bij een les (Rice, 2009) (López-Pernas, Gordillo, Barra, & Quemada, 2019). Tevens gaan leerlingen door het inzetten van een escaperoom fysiek aan de slag met het onderwerp van de les (Dietrich, 2018). Door deze opzet van de les gaan de leerlingen gezamenlijk aan de slag met de opdrachten, waarbij zij in gesprek met elkaar keuzes moeten maken. Hierdoor draagt elke leerling bij aan het proces.

Als inhoud van de lesactiviteit heb ik gekozen voor het onderwerp begrotingen. Dit onderwerp sluit goed aan bij:

- het recent besproken hoofdstuk,
- de week van het geld waarin ik met de klas het werkboek SpaarWijs van Aisa Amagir (Amagir) doorneem,
- de belevingswereld van de leerlingen.

Daarnaast wordt in de escaperoom gebruik gemaakt van actuele artikelen, maar ook van onderdelen die goed aansluiten bij de belevingswereld van de leerlingen. Denk hierbij aan WhatsApp gesprekken.

De manier waarop alle ontwerpeisen zijn verwerkt in de escaperoom is hieronder te vinden in de tabel.

Ontwerpeis	Verwerking in escaperoom
Hands-on	De leerlingen gaan actief aan de slag door benodigdheden te zoeken in het lokaal.
Sociale interactie	Elke opdracht wordt samen gemaakt.
Spelletjes en puzzels	De leerlingen moeten codes kraken en filmpjes kijken om te ontsnappen.
Inhoud	Er wordt gebruik gemaakt van actuele nieuwsartikelen.
Interactief	Elke opdracht wordt samen gemaakt.
Samenwerkingsopdracht	Elke opdracht wordt samen gemaakt.
Belevingswereld	Er wordt gebruik gemaakt van WhatsApp gesprekken en Netflix.
Wederzijdse afhankelijkheid	Elke opdracht wordt samen gemaakt.
Individuele aanspreekbaarheid	Elke opdracht wordt samen gemaakt.
Directe interactie	Elke opdracht wordt samen gemaakt.
Ontwikkeling sociale vaardigheden	Elke opdracht wordt samen gemaakt.
Aandacht voor het groepsproces	De leerlingen krijgen feedback en feedforward aan het eind van de les.

Figuur 3.1 Verwerking van de ontwerpeisen

Groepsinterview

Gebruik van een interview

Zoals ik eerder in dit deelonderzoek heb beschreven, kies ik voor dit deel van het onderzoek voor een collectieve aanpak. Dit heeft ertoe geleid dat ik, na overleg met mijn onderzoeksbegeleiders en de onderzoekskring, de keus heb gemaakt om een eenmalig groepsinterview af te nemen waarbij alle leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College enkele vragen met betrekking tot het vak economie beantwoorden. Het groepsinterview wordt afgenomen om te onderzoeken of de inzet van een unieke lesactiviteit invloed heeft op de beleving van en de interesse voor het vak economie van de leerlingen uit klas ZK2D.

Voor dit deelonderzoek heb ik wederom gekozen voor een open interview met een half gestructureerde opzet. Binnen dit open interview krijgen de leerlingen de kans om onderwerpen aan te kaarten die zij graag willen bespreken. Hierdoor zijn de vragen niet, geheel, van tevoren vastgesteld. Op deze manier kan ik de meeste informatie van de leerlingen verkrijgen. Tegelijkertijd krijg ik ook informatie over wat de leerlingen belangrijk vinden. Daarnaast krijgen de leerlingen binnen dit groepsinterview de kans om op elkaar te reageren. Ik hoop veel waardevolle informatie te kunnen halen uit deze leerlingeninteractie (Baarda & van der Hulst, 2017).

Factoren binnen het domein inzet en interesse

Zoals beschreven in het hoofdstuk '3.3 Verkenning' wordt er binnen dit deelonderzoek gefocust op verschillende situationele factoren die interesse kunnen beïnvloeden.

In het groepsinterview zal ik mij richten op een vijftal factoren die interesse kunnen beïnvloeden. De factoren waar ik mij op zal richten zijn de volgende:

- hands-on,
- nieuwigheid,
- sociale interactie,
- spelletjes en puzzels,
- inhoud.

Bevraging van de factoren

Zoals eerder benoemd heb ik ervoor gekozen om in de interviews gebruik te maken van een half gestructureerde opzet. In het geval van dit deelonderzoek houdt dat in dat ik acht vragen heb opgesteld die ik in het groepsinterview wilde stellen. Ik heb ervoor gekozen om de rest van de vragen over de van tevoren vastgestelde factoren niet vast te leggen, maar deze te laten voortkomen uit de informatie die de leerlingen zouden geven aan de hand van de acht vast gestelde vragen.

Naast de vaste vragen heb ik de korte introductie en korte afsluiting van de individuele interviews aangepast, zodat deze aansloten op het groepsinterview. Op deze manier zorg ik ervoor dat de informatie over het gebruik van de opname en het verloop van het interview bij de leerlingen bekend is.

Hieronder zijn vier vaste vragen te zien, ingedeeld in twee verschillende categorieën.

Inhoud
Wat vonden jullie het leukste aan de escaperoom?
Sociale interactie
Jullie hebben in de escaperoom ook samengewerkt, kunnen jullie je dat nog herinneren?
Hoe hebben jullie binnen de groep de samenwerking aangepakt?
Hoe hebben jullie dat samenwerken ervaren?

Figuur 3.2: Vaste vragen in het interview

De gehele opzet van het groepsinterview is te vinden in bijlage 3.3.

Gebruik van opname

Aan het begin van het groepsinterview vraag ik de leerlingen toestemming om het interview op te nemen. Ook leg ik hun uit wat ik ga doen met deze opname.

Na het interview wordt het gesprek volledig getranscribeerd. De transcriptie wordt volledig anoniem. Na het transcriberen van de interviews, wordt de opname verwijderd.

De volledige transcriptie wordt, individueel, gemaild naar de leerlingen, met de vraag of zij nog aanpassingen en/of aanvullingen hebben op de transcriptie. Eveneens als in deelonderzoek 2 besproken is, vergroot dit de validiteit van het onderzoek.

3.5. Methode uitvoering

In dit hoofdstuk wordt de uitvoering van het deelonderzoek beschreven. Dit omvat zowel de uitvoering van de werkvorm als de uitvoering van het interview als het verwerken van de verzamelde resultaten.

Uitvoeren van het lesontwerp

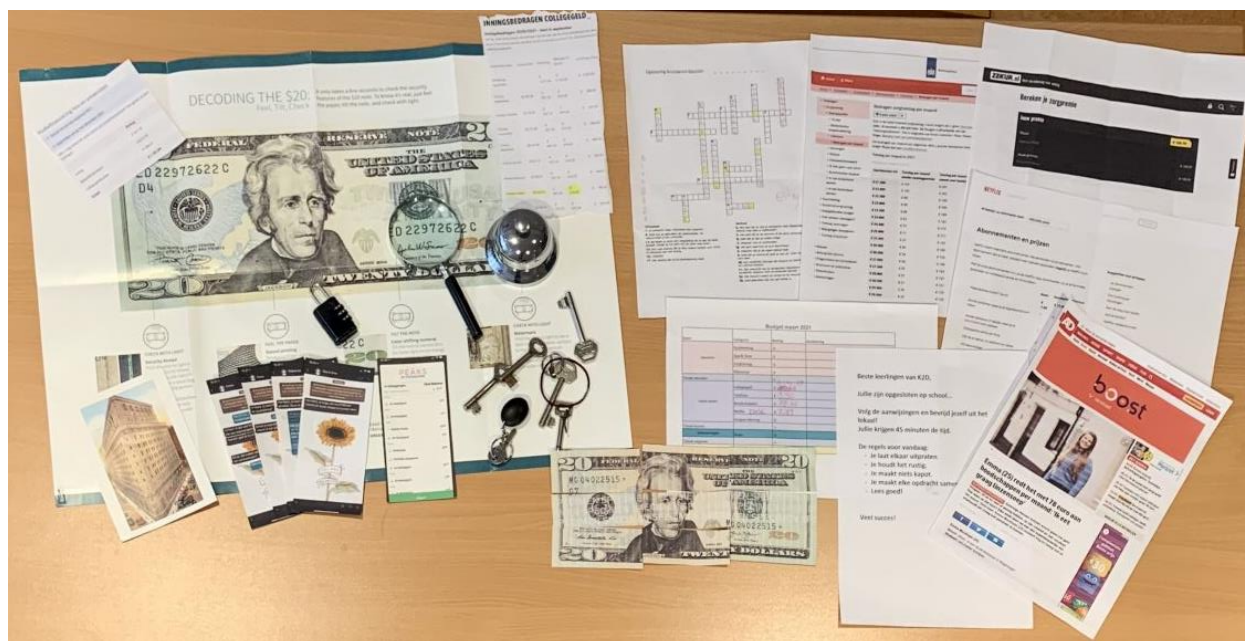
De lesactiviteit is uitgevoerd op maandag 29 maart 2021, gedurende het 7^e lesuur. Dit lesuur duurt van 14:00 uur tot 14:45 uur. De lesactiviteit vond plaats in lokaal 2.13. Dit is het lokaal waar klas ZK2D gedurende schooljaar 2020-2021 normaliter de economielessen volgt in het gebouw van CSG Het Streek College voor zover er geen sprake was van online onderwijs in verband met de Covid-19 pandemie. Gedurende deze les waren alle leerlingen uit klas ZK2D economie cluster aanwezig.

Zoals in het lesvoorbereidingsformulier te lezen is, kregen de leerlingen voorafgaand aan de escaperoom weinig inhoudelijke informatie over de lesactiviteit. In deze korte uitleg vertelde ik de leerlingen wat de bedoeling van de les was. Daarnaast spraken we kort de regels door en spraken we gezamenlijk een moment af voor het groepsinterview.

Vanaf dit punt gingen de leerlingen zelfstandig, maar als groep, aan de slag met de escaperoom. In het begin verliep dit relatief chaotisch. Hierdoor stopte ik de tijd en onderbrak ik de leerlingen. Ik herinnerde hen eraan dat de escaperoom samen uitgevoerd moest worden en ze zich aan de opgestelde regels moesten houden.

Gedurende de escaperoom hebben de leerlingen mij twee keer om een hint gevraagd. De eerste hint vroegen zij toen zij relatief snel vastliepen met de eerste opdracht, de kruiswoordpuzzel. De hint die zij van mij ontvingen luidde dat zij het boek mochten gebruiken voor deze kruiswoordpuzzel. De tweede hint vroegen zij toen zij de kruiswoordpuzzel correct hadden voltooid. De kruiswoordpuzzel gaf ze negen letters. Deze letters vormden het codewoord voor de volgende opdracht. De leerlingen liepen echter vast bij het vormen van dit codewoord. Een van de leerlingen had overigens op dit moment het codewoord al meerdere keren als onderdeel van andere woorden (woordsamenstellingen) gebruikt. Dit was dan ook de hint die zij van mij ontvingen.

De leerlingen liepen uiteindelijk vast bij het invullen van de begroting. Hiervoor misten zij essentiële informatie, hetgeen ik meerdere keren heb benoemd. Hierdoor waren de leerlingen op de hoogte van het feit dat zij essentiële informatie misten. Een deel van de leerlingen wilde eerst een begin maken met het invullen van de begroting, een ander deel van de leerlingen wilde eerst de benodigde informatie verzamelen. De leerlingen konden daardoor moeilijk tot overeenstemming komen welke actie zij als eerste ging uitvoeren. Met als resultaat dat de leerlingen de essentiële informatie niet hebben gevonden. Waardoor zij niet binnen de tijd uit de escaperoom zijn ontsnapt.

Figuur 3.3: Materialen escaperoom

Aan het eind van het lesuur heb ik de leerlingen gecompimenteerd over hun inzet tijdens de escaperoom. Tevens heb ik kort benoemd hoe zij uit de escaperoom hadden kunnen ontsnappen. Gedurende de escaperoom verliep de samenwerking tussen de leerlingen erg stroef. Dit wordt later besproken in hoofdstuk '3.8 Discussie'.

Afname van de methode

Het groepsinterview is afgenomen op woensdag 31 maart 2021, tussen 13:00 uur en 13:30 uur, via Microsoft Teams. De afname van het groepsinterview vond online plaats, doordat ik op woensdag op een andere school werkzaam ben. Vanwege de paasviering en de paasvakantie vervielen mijn twee volgende lessen met klas ZK2D. Hierdoor is ervoor gekozen om op woensdag het groepsinterview af te nemen. De leerlingen die geïnterviewd werden, waren op het moment van afname op school aanwezig. Het groepsinterview is opgenomen via Microsoft Teams, waarbij de leerlingen de camera uit hadden staan. Hierdoor is alleen hun stem opgenomen.

Voorafgaand aan het starten van de opname, heb ik de leerlingen bedankt voor hun tijd en kort de reden van het interview toegelicht. Het toelichten van het deelonderzoek is gekoppeld aan het activeren van de voorkennis, door te vragen naar de eerder afgenomen interviews en de uitgevoerde escaperoom. Ook heb ik de leerlingen gevraagd of ik het interview mocht opnemen. Hierbij heb ik de leerlingen uitgebreid geïnformeerd over de manier waarop er met de opname wordt omgegaan en dat de opname na transcriptie verwijderd wordt.

Aan het eind van het interview is, in overleg met de leerlingen, de opname gestopt. Na het stoppen van de opname heb ik de leerlingen nogmaals verteld wat er met de opname van het interview gebeurt. Ook heb ik de leerlingen gevraagd of er nog onduidelijkheden of vragen waren over het gebruik van de opname. Hierna heb ik de leerlingen bedankt voor hun tijd en heb ik het gesprek afgesloten met het wensen van fijne paasdagen.

Het groepsinterview is eenmalig afgenomen. Voor dit groepsinterview heb ik drie kwartier uitgetrokken, deze tijd heb ik niet volledig benut. Gedurende het groepsinterview heb ik gebruik gemaakt van een half gestructureerde opzet. Door gebruik te maken van een half gestructureerde opzet, hebben de leerlingen veel vrijheid om te bespreken wat zij belangrijk vinden binnen de lessen economie. Hierdoor heb ik meer zicht op het belang van bepaalde onderwerpen (van der Donk & van Lanen, 2014, pp. 200-201).

Verwerking van de resultaten

Na het afnemen van het interview heb ik het gehele groepsinterview handmatig getranscribeerd. Het groepsinterview is, zoals eerder vermeld, opgenomen via Microsoft Teams. Na het groepsinterview heb ik deze via Microsoft Stream op halve snelheid afgespeeld. Het groepsinterview is in het geheel getranscribeerd. Hierbij zijn ook de gesprekken en de pauzes meegenomen. Na het transcriberen van het groepsinterview heb ik dit interview samengevat. De samenvatting van het groepsinterview is te vinden in hoofdstuk '3.6 Resultaten', in de paragraaf 'Groepsinterview – samenvatting groepsinterview'. De transcriptie van het groepsinterview is te vinden in bijlage 3.4.

Analyseren van de resultaten

Na het transcriberen van het groepsinterview heb ik elke leerling de volledige transcriptie gemaild, met de vraag of de leerling aanpassingen had in de transcriptie. De leerlingen hebben geen wijzigingen gemaakt in de transcriptie van het groepsinterview.

3.6. Resultaten

In dit hoofdstuk wordt er gekeken naar de verzamelde resultaten uit het afgenomen interview. De resultaten worden besproken aan de hand van een samenvatting van het afgenomen groepsinterview, waarvan de opzet eerder in dit deelonderzoek besproken is.

Groepsinterview

Samenvatting

Aan het begin van het interview leg ik de leerlingen uit wat ik ga doen met de opname van het groepsinterview. Het eerste onderwerp waar we het in het groepsinterview over hebben is de escaperoom van de les voorafgaand aan dit interview. De leerlingen geven aan dat ze het samenwerken als leukste onderdeel hiervan hebben gevonden. Daarnaast geven de leerlingen aan, dat de puzzels in de escaperoom ook erg leuk waren. De leerlingen geven aan dat het actief leren door middel van de escaperoom leuker is dan het leren uit een boek, zoals er tijdens de reguliere lessen wordt gedaan. Na besproken te hebben wat het leukste onderdeel van de escaperoom was, gaan we verder over het minst leuke deel van de escaperoom. Hier geven de leerlingen aan dat het gebrek aan samenwerking een nadeel was van de escaperoom. Vanuit het onderwerp escaperoom gaan we over naar het tweede onderwerp, de samenwerking binnen de groep. Doordat de samenwerking niet soepel verliep, leverde dit wat spanning op binnen de klas. Echter heeft dat de algemene beleving van de les niet geschaad. In vergelijking met de reguliere lessen wordt de escaperoom als 'veel leuker' ervaren. Naast het spelelement en de samenwerking tussen de leerlingen wordt de afwisseling van het 'normale' en het fysiek aan de slag gaan ook als positief ervaren.

De samenwerking wordt, zoals eerder al benoemd, als stroef ervaren. De leerlingen geven aan dat hier wel verbetering mogelijk is, maar dat dit niet door de docent te beïnvloeden is. Na kort over de samenwerking gesproken te hebben, komen we terug op de escaperoom. Enkele leerlingen benoemen dat zij te weinig informatie hadden, waardoor de escaperoom lastig uit te voeren was. In combinatie met de tijdsdruk werd hierdoor de escaperoom als minder leuk ervaren. Vervolgens gaat het gesprek over de vergelijking tussen de lessen voor de escaperoom en de escaperoom, in combinatie met de beleving van het vak economie. Voor de escaperoom vonden de leerlingen het vak economie over het algemeen saai en niet leuk. Een oorzaak die de leerlingen hiervoor noemen is het werken uit het boek. De leerlingen geven aan dat zij na het uitvoeren van de escaperoom het vak economie een stuk leuker vinden. Oorzaken die zij hiervoor geven zijn de afwisseling, het samenwerken en het actief aan de slag gaan met de theorie.

Citaten

Onderstaand geef ik zes citaten uit het groepsinterview weer welke kenmerkend zijn voor de diverse onderwerpen.

Leukste onderdeel escaperoom

- Interviewer ... Afgelopen maandag hebben we een escaperoom gedaan in de les. ... wat vonden jullie het allerleukste aan die escaperoom?
- Leerling A ... *dat we samen dingen moesten maken. ... Je leert op een leukere manier dingen bij een escaperoom. In plaats van dat je allemaal uit je boek de hele tijd zit.*
- Leerling B *Dat, dat we zeg maar samen moesten werken soort van.*
- Leerling C *Ja, het samenwerken en puzzels maken.*

Actief leren

- Interviewer Okay, en als we ehm, nou die escaperoom van afgelopen maandag vergelijken met de normale lessen die we normaal altijd hebben. Wat viel je dan het meeste op?
- Leerling C ... *Het is leuker dan een normale les.*
- Leerling B ... *Dat dat, dat het veel leuker is dan andere zeg maar lessen. Zeg maar de normale lessen.*
- Leerling D *Ja, je doet veel meer. ..., je bent gewoon in beweging. Is toch heel veel anders dan een opdracht in je boek en nu een opdracht.*

Minst leuke onderdeel escaperoom

- Interviewer Okay, goed punt. Ehm, en wat vonden jullie dan het minst leuk?
- Leerling B *Dat eh, dat. Ja dat dat dat de samenwerking ging niet zo goed. Omdat iedereen steeds andere dingen ging doen gelijker tijd.*

Factoren 'leukere les'

- Interviewer ... Je bent actief bezig, je bent samen bezig. Je gaat echt fysiek aan de slag met eh, met dingen. Vinden jullie dat nou leuker dan de normale lessen die we hebben?
- Leerling C *Ja, maar het moet minder moeilijk zijn dan. Anders is het niet leuk, dan win je niet.*
- Leerling A *Ik vind het wel leuker dan een normale les. ... Dat het een keer wat anders was.*
- Leerling D *Een keer wat anders.*

Stroeve samenwerking

- Interviewer ... Wat is er voor nodig om die samenwerking beter te maken? ... Zou ik als docent daarvoor iets moeten doen?
- Leerling B *Nou, nee. Na, daar kun je denk ik niks aan doen.*

Nadelen escaperoom

- Leerling B *Saaï! Nou, het was eigenlijk, saaï. Een beetje, ja, het was heel erg stressvol. Omdat je zeg maar een bepaalde tijd ook. En we snapten er helemaal niks van. Dus we konden er ook niet echt heel veel mee. We konden het niet echt halen of zo.*
- Leerling A *Mevrouw, het was een beetje van ja tijd gaat in, beginnen maar. We wisten helemaal niet waar we moesten beginnen. Als u gewoon een begintip geeft en dan de volgende, dan weten we wat we moeten doen.*

Verschillen vakbeleving

- Interviewer *Okay. En wat zijn nou de grootste verschillen tussen hoe je eerst tegen dat vak aankeek en hoe je nu tegen het vak aankijkt?*
- Leerling A *Eerst dacht ik echt dat het heel saaï was. Nu is het nog steeds saaï, maar de escaperoom vind ik wel leuk bedacht. En als we samen dingen moeten doornemen, dan dat, ja dat vind ik wel chill, wel fijn.*
- Leerling B *In het begin vond ik het eh, wel ja, ik weet niet. Ik weet niet wat ik er van vond. Eh, nu vond ik het op zich wel leuk. En nu dat ook de escaperoom erbij is gekomen en we soms Kahoots en zo doen, want in het begin deden we dat niet.*

3.7. Conclusie

In dit hoofdstuk wordt er aan de hand van de beschreven resultaten een conclusie getrokken. Deze conclusie geeft vervolgens antwoord op de eerder gestelde onderzoeksvraag.

Zoals in het hoofdstuk '3.4 Methodevoorbereiding' te lezen is, heb ik in de ontworpen lesactiviteit verschillende situationele factoren gebruikt. Met als doel om op deze manier te onderzoeken of de aangegeven factoren uit hoofdstuk '2.7 Conclusie' de interesse in het vak economie voor de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College kunnen beïnvloeden. In hoofdstuk '3.6 Resultaten' is te lezen dat de leerlingen tijdens het groepsinterview aangeven dat de escaperoom een leuke les was. Hiervoor noemden de leerlingen uit klas ZK2D verschillende factoren. Zo gaven zij de factoren hands-on, sociale interactie, spelletjes en puzzels, nieuwigheid aan als oorzaak van de positieve beleving. Tevens gaven de leerlingen ook aan dat factoren nadelig werden ervaren. De factor sociale interactie werd hier meerdere keren benoemd. Daarnaast hebben sommige leerlingen benoemd dat het vak economie door het gebruik van de escaperoom als leuker wordt ervaren. Dit geldt overigens niet voor alle leerlingen uit klas ZK2D.

Vanuit deze conclusie kan ik verschillende ontwerpeisen als waardevolle en concrete inzichten meegeven aan docenten. Dit zijn zowel ontwerpeisen die positief ervaren zijn in de uitgevoerde escaperoom als nieuw opgestelde ontwerpeisen om de eerder benoemde nadelen te voorkomen.

Ontwerpeisen	
Hands-on	De leerlingen moeten fysiek aan de slag met het onderwerp.
Sociale interactie	De leerlingen zijn in contact met elkaar.
Spelletjes en puzzels	De leerlingen gaan in spelvorm aan de slag met de opdracht.
Samenwerkingsopdracht	De leerlingen werken samen aan de opdracht.
Nieuwigheid	De lesactiviteit is een afwisseling van de reguliere lessen.
Kaders	De lesactiviteit is opgezet met duidelijke kaders en regels.
Informatie	De leerlingen krijgen voorafgaand aan de lesactiviteit een duidelijke instructie over de invulling van de les en de verwachtingen die hieraan gekoppeld zijn.

Figuur 3.4 Ontwerpeisen

Beantwoording van de onderzoeksvraag

Zoals in hoofdstuk '3.2 Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag' benoemd, luidt de onderzoeksvraag van dit deelonderzoek als volgt:

'In hoeverre de interesse in het vak economie van de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College worden bevorderd door middel van het inzetten van een interactieve samenwerkingsopdracht die aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen?'

Eerder in dit hoofdstuk gaf ik al aan dat de leerlingen na het uitvoeren van de escaperoom, als interactieve samenwerkingsopdracht die aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen, een andere mening over het vak economie hadden gevormd dan dat zij voorheen hadden.

Hieruit valt te concluderen dat de interesse in het van het vak economie van de leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College kan worden bevorderd door middel van het inzetten van een interactieve samenwerkingsopdracht die aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen. Zo hebben alle vijf leerlingen die aan het gehele onderzoek hebben deelgenomen, gekozen voor het vak economie als eindexamenvak. Een keuze die zij in alle waarschijnlijk niet gemaakt zouden hebben als zij in dezelfde mate geïnteresseerd waren gebleven in het vak economie als ten tijde van het eerste deelonderzoek.

3.8. Discussie

In dit hoofdstuk wordt gediscussieerd over het uitgevoerde deelonderzoek.

Algemeen

Aangezien er in dit deelonderzoek, net zoals in deelonderzoek 2, gebruik is gemaakt van een interview via Microsoft Teams, zal een deel van de discussie overeen komen met het hoofdstuk '2.8 Discussie' uit deelonderzoek 2.

Lesontwerp

Eerder in dit deelonderzoek, in hoofdstuk '3.6 Resultaten', besprak ik dat de leerlingen de ontworpen lesactiviteit op sommige punten onduidelijk vonden. Hierdoor is de ontworpen lesactiviteit niet als optimaal ervaren. Zo kan de ontworpen lesactiviteit op meerdere punten verbeterd worden. Hierbij valt te denken aan een duidelijkere instructie voor de leerlingen voorafgaand aan de start van de escaperoom, maar ook aan simpelere opdrachten binnen deze escaperoom. Wanneer deze verschillende onderdelen binnen de ontworpen lesactiviteit aangepast zouden worden, kan het deelonderzoek een beter beeld weergeven.

Keuzes voor het onderzoeksinstrument

Binnen dit deelonderzoek is een groepsinterview gekozen als het onderzoeksinstrument. Er zijn echter verschillende geschikte onderzoeksinstrumenten die gebruikt hadden kunnen worden binnen dit deelonderzoek. Zo zou met een enquête met minder gestructureerde vragen mogelijk ook voldoende informatie verkregen kunnen worden. Ik heb echter gekozen om gebruik te maken van het groepsinterview. Deze keuze is gemaakt, zodat er mogelijk door het persoonlijke aspect van het interview, in tegenstelling tot een enquête, meer informatie kan worden verzameld (van der Donk & van Lanen, 2014, pp. 200-203). Door gebruik te maken van een groepsinterview is ook de interactie tussen de respondenten waargenomen. Hierdoor is er mogelijk meer informatie verkregen dan dat mogelijk het geval was geweest bij individuele interviews.

Bij het gebruik van een interview, zowel een groepsinterview als een individueel interview, is het belangrijk dat de interviewvragen open gesteld worden. Op deze manier kan de interviewer zo veel mogelijk informatie verkrijgen uit de antwoorden van de respondenten. In tegenstelling tot deelonderzoek 2 zijn er in dit deelonderzoek relatief weinig gesloten vragen gesteld. In dat opzicht is de uitkomst van dit groepsinterview betrouwbaarder dan de individuele interviews uit deelonderzoek 2. Echter zijn gedurende het groepsinterview nog steeds gesloten vragen gesteld. Hier zou het deelonderzoek nog verbeterd op kunnen worden (Gill, Stewart, Treasure, & Chadwick, 2008).

Een interview met open vragen en een ongestructureerde opzet zorgt ervoor dat het interview flexibel is en voor verschillende onderwerpen informatie kan vergaren. Ongeacht of deze onderwerpen voorafgaande aan het interview voorbereid waren. In dit deelonderzoek, eveneens als in deelonderzoek 2, is er gebruik gemaakt van een interview met een minder gestructureerde opzet. Ook op dit vlak zou dit deelonderzoek nog kunnen verbeteren (Alshenqeeti, 2014).

Interview via Microsoft Teams

Zoals eerder in hoofdstuk '3.5 Methode uitvoering' besproken, is het groepsinterview via Microsoft Teams uitgevoerd en opgenomen. De afname van het groepsinterview vond online plaats, doordat ik op woensdag op een andere school werkzaam ben. Vanwege de paasviering en de paasvakantie vervielen mijn twee volgende lessen met klas ZK2D. Hierdoor is ervoor gekozen om op woensdag 31 maart het groepsinterview af te nemen. De leerlingen die geïnterviewd werden, waren op het moment van afname op school aanwezig. Het groepsinterview is opgenomen via Microsoft Teams, waar de leerlingen de camera uit hadden staan. Hierdoor is alleen hun stem opgenomen. Een interview via Microsoft Teams is suboptimaal, aangezien dit een andere situatie creëert dan een interview in persoon. Hierdoor wordt de informatie, en daarmee het behaalde resultaat, beïnvloed.

Betrouwbaarheid en representativiteit

Eerder in dit deelonderzoek is in hoofdstuk '3.1 Aanleiding en context' het aantal leerlingen uit klas ZK2D economie cluster, schooljaar 2020-2021, van CSG Het Streek College besproken. Eveneens als in deelonderzoek 2, is in deelonderzoek 3 het aantal leerlingen binnen het cluster gedaald ten opzichte van het voorafgaande deelonderzoek. Tussen deelonderzoek 2 en deelonderzoek 3 is het aantal leerlingen binnen het economie cluster afgenomen van zes leerlingen naar vijf leerlingen. Voorafgaand aan deze verandering was het aantal leerlingen in deze klas al erg klein, waardoor de betrouwbaarheid en de representativiteit in het gedrang kwam. Echter is de representativiteit van het groepsinterview voor deze specifieke klas erg goed. Alle vijf de leerlingen hebben meegewerkt aan het groepsinterview. Desalniettemin geeft dit deelonderzoek, op dezelfde wijze als deelonderzoek 2, een onrealistisch beeld van de beleving van het vak economie binnen het voortgezet onderwijs in het algemeen.

Reflectie

In dit hoofdstuk geef ik als eerste een korte beschrijving over wat een onderzoekende houding is. Daarna reflecteer ik op het verloop van mijn onderzoekstraject in samenhang met mijn eigen handelen. Ik bespreek de ontwikkeling van mijn onderzoekende houding gedurende het onderzoekstraject en de toegevoegde waarde van de door mij ontwikkelde escaperoom in mijn lespraktijk. Gedurende dit onderzoek heb ik, zowel bewust als onbewust, gewerkt aan mijn onderzoekende houding. Zo ben ik aan het begin van dit onderzoek gestart met een open houding. Tenslotte beschrijf ik kort wat ik gedurende dit proces geleerd heb en op welke manier ik dit kan inzetten als startend docent.

Als je in de literatuur zoekt naar verschillende kenmerken van een onderzoekende houding kom je verschillende groepen van kenmerken tegen. Enkele veelvoorkomende kenmerken zijn:

- kritisch zijn,
- iets willen begrijpen,
- willen vernieuwen,
- nieuwsgierig zijn,
- iets willen delen

(Thielen, Stoep, Geldens, & Popeijus, 2020; van der Rijst, sd; van Katwijk, Jansen, & van Veen, 2019; van Beest & Butter, 2019).

Al deze kenmerken zijn gedurende het onderzoek, het verwerken van de resultaten mijn meningsvorming en de totstandkoming van mijn onderzoeksverslag zichtbaar geweest. Diverse personen in mijn naaste omgeving hebben hier het nodige van meegekregen omdat ik telkens weer mijn bevindingen wilde delen en echt wilde begrijpen wat er precies speelde bij de leerlingen die ik in mijn onderzoek heb meegenomen. Door deze gesprekken en discussies heb ik mijn bevindingen telkens weer kunnen toetsen en mijn inzichten kunnen bijschaven. Hetgeen uiteindelijk geresulteerd heeft in een beter gefundeerde mening en conclusie.

Voorafgaand aan dit onderzoek wist ik niet exact wat mij te wachten stond. Natuurlijk had ik idee over hoe mijn leerlingen het vak economie beleefden en dat de beleving per klas verschilde. De twee prangende vragen wat hiervoor de oorzaak was en hoe ik daar verandering in zou kunnen aanbrengen, had ik echter nog niet beantwoord. Wellicht mede omdat ik op dat moment nog niet had stilgestaan bij hoe leerlingen in het algemeen het vak economie beleven. Daarnaast heb ik het uitvoeren en schrijven van een onderzoek onderschat. Het is duidelijk dat het doen van een onderzoek het afrondende onderdeel is van een studie. Hierin komen tenslotte alle verworven kennis en vaardigheden samen. Hetgeen, samen met op dat moment nog te ontwikkelen vaardigheden en te verwerven kennis, tot nieuwe inzichten leidt en een eindproduct oplevert.

In combinatie met de nieuwsgierigheid naar de vakbeleving van leerlingen, heb ik in dit onderzoek door middel van een enquête en interviews onderzocht hoe de leerlingen het vak economie beleven en op welke manieren ik deze beleving kan beïnvloeden. Nadat ik met dit onderzoek ben gestart, heb ik mij verdiept in het doen van onderzoek. Daarnaast heb ik de literatuur bestudeerd om te weten te komen op welke manier ik de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek kon waarborgen. Naast dat ik zelf met een kritische blik naar mijn onderzoek heb gekeken, heb ik in de periode waarin ik dit onderzoek uitgevoerd en beschreven heb, mijn bevindingen door verschillende mensen laten lezen. Op deze manier heb ik mij gedistantieerd van mijn gebruikelijke routines en vanuit verschillende perspectieven naar mijn onderzoek gekeken. Door regelmatig te sparren met diverse mensen binnen en buiten het werkveld heb ik zowel nieuwe inzichten opgedaan als oude inzichten getoetst.

Een van de bevindingen die ik meeneem naar een volgend onderzoek is dat als ik, weliswaar om gegronde redenen, toch besluit om bij een dusdanig kleine groep een onderzoek uit te voeren, ik mij moet realiseren dat de bevindingen en conclusies wellicht uitsluitend voor deze specifieke groep leerlingen geldt en mogelijk niet geëxponeerd kunnen worden naar het grotere geheel. Dat is op dat moment een net zo'n bewuste keuze als dat het voor het dit onderzoek was om deze klas te kiezen. Tenslotte was dit de enige klas op mijn stageschool die ik volledig zelfstandig les geef. Een en ander neemt overigens niet weg dat ik de conclusies die ik heb getrokken bij mijn onderzoek en onderzoeksklas ik wel mee heb genomen naar mijn overige klassen. De leerlingen van alle klassen die ik het vak economie geef, ongeacht niveau, geven blijk dat een interactieve samenwerkingsopdracht (zoals de escaperoom) de interesse in het vak economie stimuleert.

Binnen de vakgroep economie hebben we de door mij gemaakte escaperoom uitgebreid besproken. Een escaperoom als deze is een welkome aanvulling en afwisseling op het huidige lesmateriaal. We zijn nog in gesprek of we deze escaperoom als samenwerkingsopdracht in het lesprogramma opnemen.

Als slot wil opmerken dat dit onderzoek mij een onderbouwde conclusie heeft gebracht dat gamificatie in het onderwijs de vakbeleving positief beïnvloedt. Als gevolg hiervan kan ik mijn visie dat ook financiële geletterdheid van groot belang is voor mijn leerlingen combineren met het spelelement. Waardoor ik niet alleen bij meer leerlingen de interesse in het vak economie vergroot maar tegelijkertijd ook hun financiële geletterdheid kan laten toenemen op een ontspannen wijze.

Bibliografie

- Alleman, J., & Brophy, J. (1994). Teaching That Lasts: College Students' Reports of Learning Activities Experienced in Elementary School Social Studies. *Social Science Record*, 42-46.
- Alshenqeeti, H. (2014). Interviewing as a Data Collection Method: A Critical Review. *English Linguistics Research*, 40.
- Amagir, A. (sd). *SpaarWijs*. Opgehaald van Geldlessen:
<https://www.geldlessen.nl/lesmateriaal/SpaarWijs/spaarwijs.pdf>
- Baarda, B., & van der Hulst, M. (2017). In *Basisboek interviewen* (pp. 13-22). Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- Babbie, E. (2008). Topics appropriate for survey research. In E. Babbie, *The basics of social research* (pp. 270-271). Belmont, CA USA: Thomson Wadsworth.
- Bandura, A. (1997). In A. Bandura, *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bergin, D. A. (1999). Influences on Classroom Interest. *Educational Psychologist*, 87-98.
- Berlyne, D. (1960). In *Conflict, arousal, and curiosity*. New York: McGraw-Hill.
- Bertrand, C., & Bourdeau, L. (2010). Research interviews by Skype: A new data collection method. *Paper Presented at the Proceedings of the 9th European Conference on Research Methodology for Business and Management Studies*. Madrid.
- Cohen, E., & Lotan, R. (1995). Producing Equal-Status Interaction in the Heterogeneous Classroom. *American Educational Research Journal*, 99-120.
- CSG Het Streek. (sd). *Missie en Visie*. Opgehaald van CSG Het Streek:
<https://www.hetstreek.nl/missie-en-visie>
- Dietrich, N. (2018). Escape Classroom: The Leblanc Process? An Educational "Escape Game". *Journal of Chemical Education*, 996-999.
- Ebbens, S., & Ettekooven, S. (2016). Wat is samenwerkend leren? In S. Ebbens, & S. Ettekooven, *Samenwerkend leren* (pp. 15-21). Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- George, D., & Mallery, P. (2003). SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference. In D. George, & P. Mallery, *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference* (p. 231). Boston: Allyn & Bacon.
- Gill, P., Stewart, K., Treasure, E., & Chadwick, B. (2008). Methods of data collection in qualitative research: interviews and focus groups. *British Dental Journal*, 292-295.
- Gliem, J. A., & Gliem, R. R. (2003). *Calculating, Interpreting, and Reporting Cronbach's Alpha Reliability Coefficient for Likert-Type Scales*. Opgehaald van ScholarWorks:
<https://scholarworks.iupui.edu/bitstream/handle/1805/344/Gliem%20%26%20Gliem.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Hidi, S., & Anderson, V. (1992). Situational interest and its impact on reading and expository writing. In K. Renninger, S. Hidi, & A. Krapp, *The role of interest in learning and development* (pp. 215-238). Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Howard, G. (1991). Culture tales: A narrative approach to thinking, cross-cultural psychology, and psychotherapy. *American Psychologist*, 187-197.
- Hulstijn, E., Boomsma, A., Cohen-Kettenis, P., & Mellenbergh, G. (2008). De Vragenlijst Sociale Vaardigheden van Jongeren. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 460-470.
- Kahn, P. H. (1997). Developmental Psychology and the Biophilia Hypothesis: Children's Affiliation with Nature. *Developmental Review*, 1-61.

- Kanselaar, G., van der Linden, J., & Erkens, G. (1997). Samenwerkend leren. *Didactische verkenningen van het studiehuis*, 76-88.
- Kremers, E. (1978). Wat vinden leerlingen van wiskunde? *Euclides*, 301-310.
- Krosnick, J. A., & Presser, S. (2010). Conventional Wisdom. In J. A. Krosnick, & S. Presser, *Handbook of Survey Research* (p. 264). Bradford, UK: Emerald Group Publishing Limited.
- Kuné, H. (2018). Interactief onderwijs verhoogt de kwaliteit. *Pictogram 2*, 10-11.
- López-Pernas, S., Gordillo, A., Barra, E., & Quemada, J. (2019). Examining the Use of an Educational Escape Room for Teaching Programming in a Higher Education Setting. *IEEE Access*, 31723-31737.
- Malone, T. W. (1981). Toward a theory of intrinsically motivating instruction. *Cognitive Science*, 333-369.
- Malone, T., & Lepper, M. (1987). Making learning fun: A taxonomy of intrinsic motivations for learning. In R. Snow, & M. Farr, *Aptitude, learning, and instruction: Vol. 3. Cognitive and affective process analyses* (pp. 223-253). Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Martinot, M. J., Kuhlemeier, H. B., & Feenstra, H. J. (1988). Het Meten van Affectieve Doelen: De Validering en Normering van de Belevingsschaal voor Wiskunde (BSW). *Tijdschrift voor Onderwijsresearch*, 65-76.
- Middleton, J. A. (1995). A Study of Intrinsic Motivation in the Mathematics Classroom: A Personal Constructs Approach. *Journal for Research in Mathematics Education*, 254-279.
- Mitchell, M. (1993). Situational interest: Its multifaceted structure in the secondary school mathematics classroom. *Journal of Educational Psychology*, 424-436.
- Nicholson, S. (2015, mei 24). *Peeking Behind the Locked Door: A Survey of Escape Room Facilities*. Opgehaald van Scott Nicholson: <http://scottnicholson.com/pubs/erfacwhite.pdf>
- Onderzoekskring vakbeleving Lerarenopleiding economie Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. (2020, september 11). Verandering BSE met onderbouwing. Nijmegen, Gelderland, Nederland.
- Pask, G. (1996). Heinz von Foerster's self organisation: the progenitor of conversation and interaction theories. *Systems Research*, 349-362.
- Paxton, R. (1997). "Someone with like a life wrote it": The effects of a visible author on high school history students. *Journal of Educational Psychology*, 235-250.
- Plochg, T., Juttman, R., Klazinga, N., & Mackenbach, J. P. (2007). In *Handboek gezondheidszorgonderzoek* (pp. 82-83). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Rice, L. (2009). Playful Learning. *Journal for Education in the Built Environment*, 94-108.
- Rijksuniversiteit Groningen. (2019, juni 14). *Interviews en enquêtes*. Opgehaald van Rijksuniversiteit Groningen: <https://www.rug.nl/society-business/scholierenacademie/scholieren/pws-hulp/onderzoeken-en-analyseren/interviews-en-enquetes>
- Schank, R. (1979). Interestingness: Controlling inferences. *Artificial Intelligence*, 273-297.
- Schoenfeld, A. (1989). Teaching mathematical thinking and problem solving. In L. Resnick, & L. Klopfer, *Toward the thinking curriculum: Current cognitive research* (pp. 83-103). Alexandria: Association for Supervision and Curriculum Development.

- Schoenfeld, A. (1994). Reflections on Doing and Teaching Mathematics. In A. H. Schoenfeld, *Mathematical Thinking and Problem Solving* (pp. 53-70). Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Schuit, H., de Vrieze, I., & Slegers, P. (2011). *Leerlingen motiveren: een onderzoek naar de rol van leraren*. Ruud de Moor Centrum - Open Universiteit.
- Schunk, D. H. (1991). Self-Efficacy and Academic Motivation. *Educational Psychologist*, 207-231.
- Scott, B., & Cong, C. (2007). Designing interactive learning environments: an approach from first principles. *Campus-Wide Information Systems*, 174-186.
- Slavin, R. (1990). In R. E. Slavin, *Cooperative learning: Theory, research, and practice*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Thielen, Y., Stoep, J., Geldens, J., & Popeijus, H. L. (2020). Onderzoekend vermogen ontrafeld. *Basisschoolmanagement*, 15.
- van Beest, W., & Butter, R. (2019, Oktober). *Helpt de ontwikkeling van onderzoekend vermogen studenten om innovatieve professionals te worden?* Opgehaald van ResearchGate: https://www.researchgate.net/profile/Rene-Butter/publication/336746749_Helpt_de_ontwikkeling_van_onderzoekend_vermogen_students_om_innovatieve_professionals_te_worden/links/5db07cf74585155e27f821cc/Helpt-de-ontwikkeling-van-onderzoekend-vermogen-studente
- van der Donk, C., & van Lanen, B. (2014). In C. van der Donk, & B. van Lanen, *Praktijkonderzoek in de school* (pp. 196-207). Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- van der Moore-van Meel, J. (2011, juni). *Hoe kan de docent door zijn gedrag de leerling motiveren?* Opgehaald van Zin in Onderwijs: <http://zininonderwijs.nl/fluidify/files/PGO%20Jenny%20van%20der%20Moore.docx>
- van der Rijst, R. (sd). *6 Aspecten van een onderzoekende houding*. Opgehaald van Lerarenopleidingen Science en Wiskunde/Rekenen: <https://elbd.sites.uu.nl/2017/05/07/6-aspecten-van-een-onderzoekende-houding/>
- van der Veen, I., Weijers, D., Dijkers, L., Hornstra, L., & Peetsma, T. (2014). *Een praktijkreviewstudie naar het motiveren van leerlingen met verschillende prestatieniveaus en sociale en etnische achtergrond*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut.
- van Katwijk, L., Jansen, E., & van Veen, K. (2019). Ontwikkeling van kritische en nieuwsgierige leraren? Onderzoekend vermogen in leerlijnen onderzoek van lerarenopleidingen basisonderwijs. *Pedagogische Studiën*, 332.
- Varenkamp, P. (2019, juni 23). *Bruikbaarheid van een collectieve professionele identiteitsinterventie voor ontwikkeling naar wederzijdse afhankelijkheid in een multidisciplinair zorgteam*. Opgehaald van HBO kennisbank: <https://hbo-kennisbank.nl/details/aereshogeschool:oai:www.greeni.nl:VBS:2:145853>
- Vitz, P. (1990). The use of stories in moral development: New psychological reasons for an old education method. *American Psychologist*, 709-720.
- Wade, S., Schraw, G., Buxton, W., & Hayes, M. (1993). Seduction of the Strategic Reader: Effects of Interest on Strategies and Recall. *Reading Research Quarterly*, 93-114.
- Welp, E., van Dieteren, N., Kneppers, H., & Mulder, H. (2009, Oktober). *Evaluatie examenprogramma economie voor havo*. Opgehaald van SLO: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjAzZOF1t3wAhW2AmMBHbwqCVoQFjAAegQIBhAD&url=https%3>

- A%2F%2Fwww.slo.nl%2Fpublicaties%2F%404620%2Fevaluatie-8%2F&usg=AOvVaw3z4aTMgvox9GrgUVGIrgJn
- Wiemker, M., Elumir, E., & Clare, A. (2015, november). *Escape Room Games: "Can you transform an unpleasant situation into a pleasant one?"*. Opgehaald van The Codex: <https://thecodex.ca/wp-content/uploads/2016/08/00511Wiemker-et-al-Paper-Escape-Room-Games.pdf>
- Wilson, E. (1984). In *Biophilia* (p. 1). Massachusetts: Harvard University Press.
- Wyer, R., & Collins, J. (1992). A theory of humor elicitation. *Psychological Review*,, 663-688.
- Zahorik, J. A. (1996). Elementary and Secondary Teachers' Reports of How They Make Learning Interesting. *The Elementary School Journal*, 3-13.

Bijlagen

1.1 Originele BSE

Vragenlijst

Beste leerling,

We willen je vragen om onderstaande vragen te beantwoorden.
We zijn geïnteresseerd in jouw eigen antwoorden, dus vul in wat jij vindt.
Lees eerst het volgende statement aandachtig.
Geef daarna antwoord op vraag a. en vraag b.:

School:

Naam:

Leeftijd:

Klas: Jongen:
Meisje:

Statement:

Ik ben me er bewust van dat mijn antwoorden vertrouwelijk worden behandeld.
Mijn persoonlijke antwoorden zullen niet doorgegeven worden aan ouders, leraren of (andere) autoriteiten binnen of buiten de school.

vraag a.	Ik begrijp dit statement	Ja / Nee *
vraag b.	Ik geef toestemming om mijn antwoorden te gebruiken voor onderzoeksdoeleinden	Ja / Nee *

* streep door wat niet van toepassing is

Succes, en alvast dank voor je medewerking!

Instructie

Hoe ga je te werk bij dit onderdeel van deze vragenlijst?

Je krijgt zo 32 stellingen gepresenteerd.

Je leest een stelling en je geeft vervolgens aan in welke mate je het ermee eens bent.

De antwoordmogelijkheden variëren van 'mee oneens', 'enigszins mee oneens', 'enigszins mee eens' tot 'mee eens'.

Je mag telkens maar één mogelijkheid aankruisen.

Kijk nu naar het voorbeeld hieronder:

	mee oneens	enigszins mee oneens	enigszins mee eens	mee eens
Stelling: Het vak economie interesseert me	☐	☐	☐	☐

Als je het met deze uitspraak oneens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'mee oneens'

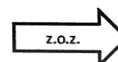
Als je het met deze uitspraak enigszins oneens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'enigszins mee oneens'

Als je het met deze uitspraak enigszins eens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'enigszins mee eens'

Als je het met deze uitspraak eens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'mee eens'

Werk rustig door en sla geen vragen over.

De vragenlijst begint op de volgende pagina. Heel veel succes!

		mee oneens	enigszins mee oneens	enigszins mee eens	mee eens
1	Economie is niet mijn favoriete vak				
2	Op de een of andere manier kan ik economie maar niet onder de knie krijgen				
3	Voor economie doe ik niet méér dan nodig is				
4	Ik ben best goed in economie				
5	Vooraf bij economie ben ik blij als het lesuur voorbij is				
6	Ik denk dat je bij weinig beroepen iets aan economie hebt				
7	Ik weiger veel tijd buiten school naast mijn huiswerk aan economie te besteden				
8	Onze lessen economie zijn vaak boeiend en interessant				
9	Voor proefwerken economie ben ik zenuwachtiger dan voor andere proefwerken				
10	Ik merk bij andere vakken dat ik iets aan economie heb				
11	Economie is van belang om later een baan te krijgen				
12	Tijdens de lessen economie voel ik me haast nooit zenuwachtig				
13	In je latere leven kan je best zonder het vak economie				
14	Ik vind economie een leuk vak				
15	Ik zou later best een baan willen hebben waarbij je economie gebruikt				
16	Het interesseert me niet zo wat er in de lessen economie wordt verteld				
17	In mijn vrije tijd doe ik wel eens iets leuks dat met economie te maken heeft				
18	Zonder economie zou het op school veel leuker zijn				
19	Economie komt me de strot uit				
20	Ik maak weleens meer huiswerk voor economie dan we opgekregen hebben				
21	Ik geloof dat economie weinig nut heeft				
22	Meestal begrijp ik wat er in de lessen economie behandeld wordt				
23	Bij economie ben ik banger om fouten te maken dan bij andere vakken				
24	Buiten school heb je weinig aan wat je in de lessen economie leert				
25	Ik voel me zeker van mezelf wanneer ik een beurt krijg bij economie				
26	In de les economie gaat de tijd altijd snel voorbij				
27	Het grootste gedeelte van wat je bij economie leert, kun je later goed gebruiken				
28	Van het lesmateriaal bij het vak economie begrijp ik meestal niet zoveel				
29	Ook in mijn vrije tijd houd ik me weleens met dingen uit de lessen economie bezig				
30	Bij veel dingen die je iedere dag tegenkomt heb je wat aan economie				
31	Eigenlijk zou ik liever geen economie volgen				
32	Ik vind het fijn om zelfstandig een opdracht voor economie te maken				

- Dit is het einde van de vragenlijst. Dank je wel voor het invullen! -

1.2 Aangepaste BSE

Vragenlijst

Beste leerling,

We willen je vragen om onderstaande vragen te beantwoorden.
We zijn geïnteresseerd in jouw eigen antwoorden, dus vul in wat jij vindt.
Lees eerst het volgende statement aandachtig.
Geef daarna antwoord op vraag a. en vraag b.:

School:

Voornaam:

Leeftijd:

Klas:

Statement:

Ik ben me er bewust van dat mijn antwoorden vertrouwelijk worden behandeld.
Bij deze geef ik toestemming dat mijn gegevens anoniem gebruikt mogen worden voor
onderzoeksdoeleinden binnen deze school en de HAN, en worden niet doorgespeeld naar
andere partijen.

vraag a.	Ik begrijp dit statement	Ja / Nee *
vraag b.	Ik geef toestemming om mijn antwoorden anoniem te gebruiken voor onderzoeksdoeleinde	Ja / Nee *

* streep door wat niet van toepassing is

Succes, en alvast dank voor je medewerking!

Instructie

Hoe ga je te werk bij dit onderdeel van deze vragenlijst?

Je krijgt zo 32 stellingen gepresenteerd.

Je leest een stelling en je geeft vervolgens aan in welke mate je het ermee eens bent.

De antwoordmogelijkheden variëren van 'mee oneens', 'enigszins mee oneens', 'enigszins mee eens' tot 'mee eens'.

Je mag telkens maar één mogelijkheid aankruisen.

Kijk nu naar het voorbeeld hieronder:

	mee oneens	enigszins mee oneens	enigszins mee eens	mee eens
Stelling: Het vak economie interesseert me	☐	☐	☐	☐

Als je het met deze uitspraak oneens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'mee oneens'

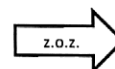
Als je het met deze uitspraak enigszins oneens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'enigszins mee oneens'

Als je het met deze uitspraak enigszins eens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'enigszins mee eens'

Als je het met deze uitspraak eens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'mee eens'

Werk rustig door en sla geen vragen over.

De vragenlijst begint op de volgende pagina. Heel veel succes!

		mee oneens	enigszins mee oneens	enigszins mee eens	mee eens
1	Economie zal geen hobby van me worden				
2	Op de een of andere manier lukt het vak economie niet				
3	Voor economie doe ik niet meer dan nodig is om een voldoende te halen.				
4	Ik ben goed in economie				
5	Vooraf bij economie ben ik blij als het lesuur voorbij is				
6	Ik denk dat je bij weinig beroepen iets aan economie hebt				
7	Ik wil geen vrije tijd aan economie besteden				
8	Onze lessen economie zijn vaak interessant				
9	Voor proefwerken economie ben ik zenuwachtiger dan voor andere proefwerken				
10	Ik merk bij andere vakken dat ik iets aan economie heb				
11	Ik heb economie hard nodig om later een baan te krijgen				
12	Tijdens de lessen economie voel ik me nooit zenuwachtig				
13	In de toekomst kan je zonder het vak economie				
14	Ik vind economie een leuk vak				
15	Ik zou later een baan willen hebben waarbij je economie gebruikt				
16	Het interesseert mij niet wat er in de lessen economie wordt verteld				
17	In mijn vrije tijd doe ik iets leuks met economie				
18	Zonder economie zou school leuker zijn				
19	Ik heb genoeg van het vak economie				
20	Ik maak voor economie af en toe meer opgaven dan nodig was				
21	Ik vind dat economie weinig nut heeft				
22	Ik begrijp aan het einde van de les wat er behandeld is bij economie				
23	Bij economie ben ik bang om in de les fouten te maken				
24	Ik heb buiten school weinig aan wat ik bij economie leer				
25	Ik voel me zelfverzekerd als ik antwoord moet geven bij economie				
26	In de les economie gaat de tijd voor mij snel voorbij				
27	Het grootste gedeelte van wat ik bij economie leer kan ik in de toekomst goed gebruiken				
28	Ik vind het lesmateriaal van economie vaak onduidelijk				
29	In mijn vrije tijd houd ik me bezig met economische onderwerpen uit de les				
30	In mijn dagelijks leven heb ik iets aan economie				
31	Ik wil economie liever niet volgen op school				
32	Ik vind het leuk om een opdracht voor economie te maken				

- Dit is het einde van de vragenlijst. Dank je wel voor het invullen! -

1.3 Aanpassingen BSW

Aanpassingen vragenlijst voorkant

Jongen of meisje: Voor het onderzoeksdoel is het niet relevant om dit te bevragen aan de respondenten. Dit kan ieder in zijn eigen klas monitoren door gewoon te tellen als ze benieuwd zijn naar deze gegevens. Er bestaat tegenwoordig namelijk ook nog een optie anders dan jongen of meisje, en hier hoeft je dan ook geen rekening mee te houden. We hebben dus de keuze gemaakt om geslacht uit de enquête te halen.

Naam: Ook voor de naam geldt of het relevant is om dit te bevragen. Als we persoonlijke gegevens koppelen aan de vragenlijst hebben we ook meer te maken met AVG wet. Het dilemma zit hem in dat een naam opschrijven zou kunnen zorgen voor een verbeterde kwaliteit tijdens het invullen van de enquête. Daarom hebben we de keuze gemaakt om alleen de voornaam op te schrijven, en in de toestemming benoemen dat de gegevens anoniem verwerkt worden. Bij afname kan alsnog de keuze gemaakt worden om de voornaam niet te laten opschrijven.

Statement: Statement komt niet meer overeen met de regels van nu. Hier moesten leerlingen vroeger mee instemmen om de gegevens te mogen gebruiken. Tegenwoordig is er toestemming nodig van ouder of voogd als de student 16 jaar of jonger is. De voorkant is zodanig aangepast dat we geen toestemming nodig hebben van ouders/voogd omdat wij nauwelijks persoonlijke gegevens vragen in de vragenlijst.

De verklaring zal luiden: *"Bij deze geef ik toestemming dat mijn gegevens anoniem gebruikt mogen worden voor onderzoeksdoeleinden binnen deze school en de HAN, en worden niet doorgegeven naar andere partijen."*

Het lettertype moet afgestemd zijn met het geen dat in de vragenlijst gebruikt wordt. Verder blijft het document hetzelfde.

Aanpassingen vragen 1 t/m 16.

1. Economie zal geen hobby van me worden.

Argument: 'Niet gauw' vervangen voor 'geen'. 'Niet gauw' staat in het midden. Voor de een roept 'niet gauw' een sterker gevoel op dan voor de ander. Door dit te vervangen door 'geen' wat een uiterste is, heb je een duidelijker antwoord op de vraag.

2. Op de een of andere manier lukt het vak economie niet.

Argument: 'Onder de knie krijgen' vervangen voor 'niet lukken'. Spreekwoord 'Niet onder de knie krijgen' niet voor alle schoolniveaus even begrijpelijk.

3. Voor economie doe ik niet meer dan nodig is om een voldoende te halen.

Argument: 'Om een voldoende te halen' is aan de zin toegevoegd. De zin is anders onduidelijk over het feit wat meer dan nodig is.

4. Ik ben goed in economie.

Argument: Het woord 'best' is weggelaten. Het woord voegt niks toe.

5. Vooral bij economie ben ik blij als het lesuur voorbij is.

Argument: Er is niks veranderd aan de zin.

6. Ik denk dat je bij weinig beroepen iets aan economie hebt.

Argument: Er is niks veranderd aan de zin.

7. Ik wil geen vrije tijd aan economie besteden.

Argument: 'Weiger' vervangen door 'wil geen'. Iets weigeren is erg extreem daarom is dit vervangen door 'wil geen'. Daarnaast is 'veel' weggelaten. Want voor de een is 'veel' meer dan voor de ander.

8. Onze lessen economie zijn vaak interessant.

Argument: 'Boeiend' weggelaten. 'Boeiend' en 'interessant' is hetzelfde.

9. Voor proefwerken economie ben ik zenuwachtiger dan voor andere proefwerken.

Argument: Er is niks veranderd aan de zin.

10. Ik merk bij andere vakken dat ik iets aan economie heb.

Argument: Er is niks veranderd aan de zin.

11. Ik heb economie hard nodig om later een baan te krijgen.

Argument: 'Van belang' is vervangen door 'Hard nodig hebben'. 'Van belang' is niet voor alle schoolniveaus even begrijpelijk.

12 Tijdens de lessen economie voel ik me nooit zenuwachtig.

Argument: 'Haast' is weggelaten want 'haast nooit' staat in het midden en verschilt gevoelsmatig te veel tussen de leerlingen. Alleen het woord 'Nooit' is een uiterste dat zorgt voor een duidelijker resultaat op de

13 In de toekomst kan je zonder het vak economie.

Argument: 'In je latere leven' is vervangen door 'in de toekomst'. 'In de toekomst' is duidelijker en algemener. 'In je latere leven' klinkt verder weg. 'In de toekomst' slaat meer op alle levensfasen.

14 Ik vind economie een leuk vak.

Argument: Er is niks veranderd aan de zin.

15 Ik zou later een baan willen hebben waarbij je economie gebruikt.

Argument: Het woord 'best' is weggelaten. Het woord voegt niks toe.

16 Het interesseert mij niet wat er in de lessen economie wordt verteld.

Argument: Het woord 'zo' is weggelaten. Het woord voegt niks toe.

Aanpassingen vragen 17 t/m 32.

Vraag 17:

Formulering korter maken voor verduidelijking en 'wel eens' anders voor iedereen opgepakt kan worden.

'in mijn vrije tijd doe ik iets leuks met economie'

Vraag 18:

'zonder economie zou school leuker zijn'

'veel' kan anders voor iedereen opgepakt worden.

Vraag 19:

Past niet bij de doelgroep.

'ik heb genoeg van het vak economie'

Vraag 20:

Wel eens kan door iedereen anders opgepakt worden. Hij moet iets meer bij de doelgroep passen.

'ik maak voor economie af en toe meer opgaven dan nodig was'

Vraag 21:

'ik vind dat economie weinig nut heeft'

Iemand kan ergens in geloven maar dat betekent niet meteen dat die er ook mee eens is. Dus het moet meer een mening worden.

Vraag 22:

'ik begrijp aan het einde van de les wat er behandeld is bij economie'

Het is aan de leerling om er voor te zorgen dat die vragen heeft gesteld om te begrijpen wat er behandeld is in de les om naar de inzet te kijken.

Vraag 23:

'bij economie ben ik bang om in de les fouten te maken'

De vraag moet algemener en alleen over je eigen vak gaan.

Vraag 24:

Het moet in de ik-vorm gesteld worden.

'ik heb buiten school weinig aan wat ik bij economie leer'

Vraag 25:

'ik voel me zelfverzekerder als ik antwoord moet geven bij economie'

Past beter bij de doelgroep

Vraag 26:

'in de les economie gaat de tijd voor mij snel voorbij'

Kort en krachtig

Vraag 27:

'het grootste gedeelte wat ik bij economie leer kan ik in de toekomst goed gebruiken.'

Het moet in de ik vorm en hij moet meer relevant. Als je het over de toekomst hebt is het breder dan later. Dat klinkt veel verder weg.

Vraag 28:

'ik vind het lesmateriaal van economie vaak onduidelijk'

We hebben het concreter gemaakt.

Vraag 29:

'in mijn vrije tijd houd ik me bezig met economische onderwerpen uit de les.

We hebben het preciezer gemaakt.

Vraag 30:

'in mijn dagelijks leven heb ik iets aan economie'

Het moet in de ik-vorm. Dagelijks leven hoeft niet perse iedere dag te zijn.

Vraag 31:

'ik wil economie liever niet volgen op school'
iets nauwkeuriger

Vraag 32:

'ik vind het leuk om een opdracht voor economie te maken'
De betekenis van de vraag is niet duidelijk.

1.4 Inge vulde (anonieme) BSE

Vragenlijst

Beste leerling,

We willen je vragen om onderstaande vragen te beantwoorden.
We zijn geïnteresseerd in jouw eigen antwoorden, dus vul in wat jij vindt.
Lees eerst het volgende statement aandachtig.
Geef daarna antwoord op vraag a. en vraag b.:

Statement:

Ik ben me er bewust van dat mijn antwoorden vertrouwelijk worden behandeld.
Bij deze geef ik toestemming dat mijn gegevens anoniem gebruikt mogen worden voor onderzoeksdoeleinden binnen deze school en de HAN, en worden niet doorgespeeld naar andere partijen.

School: het Streek

Voornaam: f

Leeftijd: 14

Klas: k2d

vraag a.	Ik begrijp dit statement	☒ Ja / ☐ Nee *
vraag b.	Ik geef toestemming om mijn antwoorden anoniem te gebruiken voor onderzoeksdoeleinde	☒ Ja / ☐ Nee *

* streep door wat niet van toepassing is

Succes, en alvast dank voor je medewerking!

Instructie

Hoe ga je te werk bij dit onderdeel van deze vragenlijst?

Je krijgt zo 32 stellingen gepresenteerd.

Je leest een stelling en je geeft vervolgens aan in welke mate je het ermee eens bent.

De antwoordmogelijkheden variëren van 'mee oneens', 'enigszins mee oneens', 'enigszins mee eens' tot 'mee eens'.

Je mag telkens maar één mogelijkheid aankruisen.

Kijk nu naar het voorbeeld hieronder:

	mee oneens	enigszins mee oneens	enigszins mee eens	mee eens
Stelling: Het vak economie interesseert me				☒

Als je het met deze uitspraak oneens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'mee oneens'

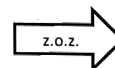
Als je het met deze uitspraak enigszins oneens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'enigszins mee oneens'

Als je het met deze uitspraak enigszins eens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'enigszins mee eens'

Als je het met deze uitspraak eens bent, dan zet je een kruisje in het hokje onder 'mee eens'

Werk rustig door en sla geen vragen over.

De vragenlijst begint op de volgende pagina. Heel veel succes!

		mee oneens	enigszins mee oneens	enigszins mee eens	mee eens
1	Economie zal geen hobby van me worden		X		
2	Op de een of andere manier lukt het vak economie niet		X		
3	Voor economie doe ik niet meer dan nodig is om een voldoende te halen.				X
4	Ik ben goed in economie	X			
5	Vooral bij economie ben ik blij als het lesuur voorbij is		X		
6	Ik denk dat je bij weinig beroepen iets aan economie hebt		X		
7	Ik wil geen vrije tijd aan economie besteden			X	
8	Onze lessen economie zijn vaak interessant		X		
9	Voor proefwerken economie ben ik zenuwachtiger dan voor andere proefwerken			X	
10	Ik merk bij andere vakken dat ik iets aan economie heb			X	
11	Ik heb economie hard nodig om later een baan te krijgen		X		
12	Tijdens de lessen economie voel ik me nooit zenuwachtig				X
13	In de toekomst kan je zonder het vak economie		X		
14	Ik vind economie een leuk vak			X	
15	Ik zou later een baan willen hebben waarbij je economie gebruikt	X			
16	Het interesseert mij niet wat er in de lessen economie wordt verteld	X			
17	In mijn vrije tijd doe ik iets leuks met economie		X		
18	Zonder economie zou school leuker zijn	X			
19	Ik heb genoeg van het vak economie	X			
20	Ik maak voor economie af en toe meer opgaven dan nodig was		X		
21	Ik vind dat economie weinig nut heeft		X		
22	Ik begrijp aan het einde van de les wat er behandeld is bij economie				X
23	Bij economie ben ik bang om in de les fouten te maken	X			
24	Ik heb buiten school weinig aan wat ik bij economie leer		X		
25	Ik voel me zelfverzekerder als ik antwoord moet geven bij economie		X		
26	In de les economie gaat de tijd voor mij snel voorbij		X		
27	Het grootste gedeelte van wat ik bij economie leer kan ik in de toekomst goed gebruiken		X		
28	Ik vind het lesmateriaal van economie vaak onduidelijk		X		
29	In mijn vrije tijd houd ik me bezig met economische onderwerpen uit de les		X		
30	In mijn dagelijks leven heb ik iets aan economie		X		
31	Ik wil economie liever niet volgen op school		X		
32	Ik vind het leuk om een opdracht voor economie te maken		X		

- Dit is het einde van de vragenlijst. Dank je wel voor het invullen! -

1.5 Resultaten BSE

Interne consistentie van de BSW (1988) en de BSE (2020)

In algemene zin kun je stellen dat je een *schaal* construeert wanneer je verschillende vragen / stellingen / items van een vragenlijst samenvoegt tot één of meerdere nieuwe variabelen.

Een betrouwbare meetmethode leidt tot accurate uitkomsten. Volgens de UvA (http://mco.edu.fmg.uva.nl/is/hints/hint_items.htm) mag je de volgende vuistregels hanteren voor het beoordelen van de betrouwbaarheid van een schaal:

- $0 \leq \text{Cronbach's alpha} < 0,60$: onbetrouwbaar.
- $0,60 \leq \text{Cronbach's alpha} < 0,80$: redelijk betrouwbaar.
- $0,80 \leq \text{Cronbach's alpha} \leq 1$: betrouwbaar.

Op het internet vind je echter ook *andere* vuistregels voor de beoordeling van de betrouwbaarheid. Daar wordt de cut-off ook wel op 0,7 gelegd.

Voor de BSW (1988) en de door jullie doorontwikkelde BSE (2020) de volgende gegevens berekend:

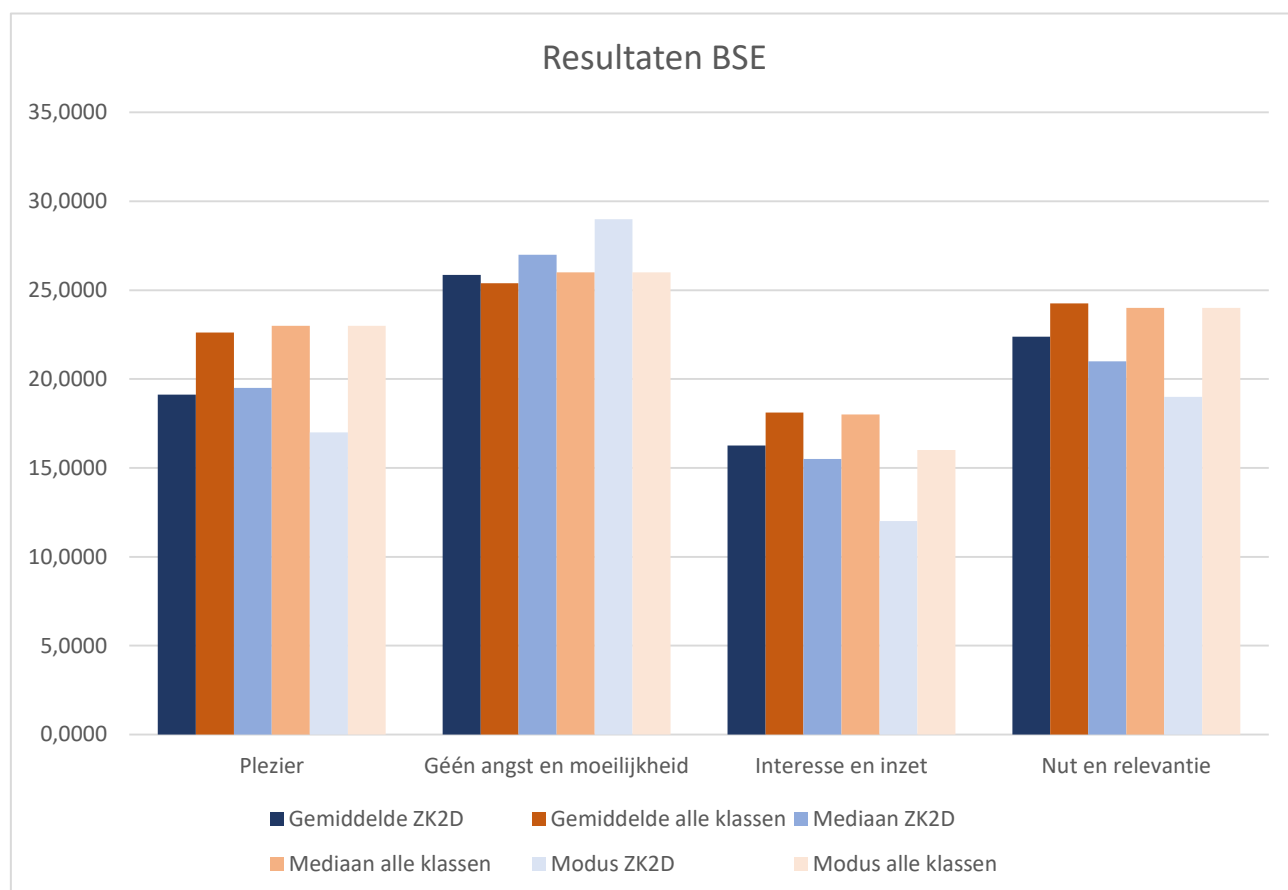
	Cronbach's alpha † 1988 (N=7.815)	Cronbach's alpha † 2020 ^α (N=238)
Plezier	0,88	0,88
Geen Angst / Moeilijkheid	0,80	0,80
Inzet / Interesse	0,74	0,72
Nut / Relevantie	0,80	0,75
Noten: † Cronbach's alpha's zijn uitgerekend op leerlingniveau ^α De vragenlijst uit 2020 is door de deelnemers aan deze onderzoekskring aangepast aan de actualiteit qua tijd/taal en het schoolvak		

Statistics							
Klas van de leerling / student (genummerd door HAN)			Leeftijd van de leerling / student	Score op het BSE domein Plezier	Score op het BSE domein Géén Angst en Moeilijkheid	Score op het BSE domein Interesse en Inzet	Score op het BSE domein Nut en Relevantie
3	N	Valid	8	8	7	8	8
		Missing	0	0	1	0	0
	Mean		13,50	19,1250	25,8571	16,2500	22,3750
	Median		13,50	19,5000	27,0000	15,5000	21,0000
	Mode		13 a	17,00 a	29,90	12,00 a	19,00 a
	Std. Deviation		,535	5,51459	3,67099	3,49489	3,99777
a. Multiple modes exist. The smallest value is shown							

VOLTIJD

Uitdraai voor alle leerlingen bij elkaar

Statistics							
			Leeftijd van de leerling	Score op het BSE domein Plezier	Score op het BSE domein Géén Angst en Moeilijkheid	Score op het BSE domein Interesse en Inzet	Score op het BSE domein Nut en Relevantie
N	Valid		237	237	234	235	237
	Missing		0	0	3	2	0
Mean			15,37	22,6245	25,3846	18,1149	24,2489
Median			14,00	23,0000	26,0000	18,0000	24,0000
Mode			14	23,00	26,00 a	16,00	24,00
Std. Deviation			2,212	5,48325	4,49386	4,07824	3,97039
a. Multiple modes exist. The smallest value is shown							

2.1 Opzet interview

Hoi ..., fijn dat je wat tijd voor mij vrij wilde maken. Heel erg bedankt.

Ik zal je eerst even kort uitleggen wat de bedoeling is. Een tijdje terug heb je voor mij een vragenlijst ingevuld. Hier kon je steeds kiezen uit 4 opties. Weet je dat nog?

Nou, als vervolg op die vragenlijst wil ik je een paar vragen stellen. Dit interview wil ik gebruiken voor mijn afstudeeronderzoek. Als je het goed vindt, wil ik dit gesprek graag opnemen. Na het gesprek zal ik het interview uitschrijven. Dit wordt volledig anoniem en na gebruik verwijder ik deze opname weer. Vind je het goed als ik dit gesprek opneem?

Heel fijn. Zoals ik al zei zal ik na het gesprek het interview uitschrijven. Dit uitgeschreven bestand zal ik ook naar jou sturen. Hier kun je dan nog dingen op aangeven die je misschien anders had bedoeld of als je nog dingen wilt toevoegen.

Als je kijkt naar de lessen economie tot nu toe. Wat vond je het leukste onderwerp?

Als je zelf een werkvorm zou mogen kiezen, kies je er dan voor om zelfstandig te werken of om samen te werken?

We hebben in de lessen soms ook werkvormen gebruikt waarbij je moest samenwerken, kun je je dat nog herinneren? Hoe heb je binnen de groep de samenwerking aangepakt?

Hoe heb je dat samenwerken ervaren?

- Had je liever de keus gehad tussen ...?
- Mag ik daaruit opmaken dat ...?
- Bedoel je daarmee ...?
- Hoe bedoel je dit?
- Kun je dat iets verder uitleggen?
- Waarom kies je hiervoor?
- Wat vond je daar leuk aan?

- Hands-on
- Nieuwigheid
- Sociale interactie
- Spelletjes en puzzels
- Inhoud

Ik heb heel veel gehoord waar ik wat mee kan. Heb jij nog aanvullen over waar ik aan moet denken of rekening mee moet houden?

Bedankt, dan stop ik nu de opname.

Zoals ik aan het begin van het gesprek vertelde ga ik het interview uitschrijven. Dit wordt volledig anoniem en na gebruik verwijder ik deze opname weer.

Ik wil je nogmaals bedanken voor je tijd en voor je hulp.

Ik wens je een hele fijne vakantie en fijne feestdagen!

2.2 Transcriptie leerling 1

Interviewer	Als het goed is, neemt ie nu op. Ja. Okay. Eh, nou heel fijn dat dat mag. Ehm, zoals ik al zei, ik ga hem dus. Na het interview ga ik hem even uitschrijven en dan dat hele bestand wat ik dan heb uitgeschreven zal ik ook dan naar jou toe sturen. En als je dan nog dingen ziet van oh, dit had ik misschien nog anders bedoeld of ik wil hier nog wat dingen aan toevoegen, dan mag je dat altijd nog zeggen en dan pas ik dat gewoon aan. Ja?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay. Eh, dan heb ik een paar vragen voor je. En ehm, je mag ze zo eerlijk mogelijk beantwoorden en je hoeft niet bang te zijn dat ik er iets van vind. Want het gaat helemaal niet om wat ik vind, het gaat om hoe jij naar de lessen kijkt. Okay?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay. Als je kijkt naar die lessen economie he, tot nu toe. Wat vond je dan van de theorie echt het allerleukste onderwerp?
Leerling	<i>Van waar we het over hebben gehad?</i>
Interviewer	Ja.
Leerling	<i>Ehm. Eh. Dat herinner ik me niet echt. Ehm.</i>
Interviewer	Dus we hebben het bijvoorbeeld gehad over eh werk, we hebben het gehad over diensten en goederen en dan die verschillende soorten producten. En we hebben het gehad over behoeftes. Dus primaire behoeftes of echt die basisbehoeftes. Dus eten, drinken, onderdak, dat soort dingen. En dan die luxebehoeftes. Wat vond je dan het allerleukste waar we het over gehad hebben?
Leerling	<i>Ik denk het werk. Want eh.</i>
Interviewer	Okay, werken.
Leerling	<i>Dat is het meest interessante.</i>
Interviewer	Hmmhmm. En met interessant, bedoel je dan dat je het ook eh dat je het heel handig vindt omdat je dat ook zelf mee te maken hebt. Of bedoel je daar iets anders mee.
Leerling	<i>Ja, dat eh. Eh. Wat jij zei.</i>
Interviewer	Okay. En wat vond je dan echt het saaiste onderwerp of het stomste onderwerp?
Leerling	<i>Ehm. Ehm. Wat waren dat ook alweer?</i>
Interviewer	Dus we hadden dat werken, we hadden de verschillende soorten behoeftes. Dus de, de basisbehoeftes zoals eten, drinken, onderdak, dat soort dingen. En de overige behoeftes. We hebben het gehad over ehm verschillende soorten producten en diensten en keurmerken hebben we het ook over gehad.
Leerling	<i>Ik denk produ eh de diensten en eh want het was een beetje moeilijk.</i>
Interviewer	Ja he, dat was best lastig.

Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Dus je vond de, ehm, het stukje over de verschillende soorten producten en de diensten vond je lastig en daarom ook niet zo leuk. Klopt dat?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay. En ehm, nou we hebben dan, soms hebben we dan zelfstandig gewerkt he, met die opdrachten. En soms hebben we ook samengewerkt. Weet je nog dat we soms ook een paar keer hebben samengewerkt in groepjes?
Leerling	<i>Ja voor het nakijken.</i>
Interviewer	Ja, met het nakijken inderdaad.
Leerling	<i>En voor de toets.</i>
Interviewer	Hmmhmm klopt.
Leerling	<i>Ehm en degene met dat filmpje, maar dat heb ik niet gemaakt.</i>
Interviewer	Oh ja, klopt. Ja. En ehm, binnen die groep he, toen jullie dus gingen samenwerken voor dat nakijken of voor die toets. Hoe heb je toen binnen jouw groepje die samenwerking aangepakt?
Leerling	<i>Ehm, hoe, wat bedoel je daarmee?</i>
Interviewer	Nou hebben jullie bijvoorbeeld gewoon alles echt samen gedaan? Of hebben jullie gezegd nou jij doet het ene stukje, ik doe dat stukje en dan gaan we daarna even kijken wat we gedaan hebben. Of echt helemaal, iedereen, ieder voor zich zeg maar. Hoe heb je binnen je groepje samengewerkt?
Leerling	<i>Ehm. Toen we dat moesten eh, nakijken voor de toets. Ehm gingen we, eh, ieder gewoon eh, z'n eigen dingetje lezen en dat was het.</i>
Interviewer	Okay. En als je dan eh, zelf zou mogen kiezen he. Bijvoorbeeld we doen een nieuwe opdracht. En zou je er dan voor kiezen om juist samen te werken of zou je ervoor kiezen om alleen te werken? Wat vind je dan het fijnste?
Leerling	<i>Het ligt eraan met wie. Want ik kan, niet echt opschieten met de jongens. Maar als ik met leerling X samenwerk, gaat het, gaat het wel goed en dan kan ik gewoon goed werken.</i>
Interviewer	Okay, dus bedoel je daar dan mee dat als je eh, als je zelf zou mogen, zelf je groepje zou mogen kiezen dat je dan liever werkt, dat je, dat je dan liever samenwerkt, Maar als je daar geen keus in hebt dat je dan liever zelfstandig werkt, dus dan in je eentje werkt. Klopt dat?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay. En ehm, nog even terug te komen op dat samenwerken he, in die groepjes. Hoe vond je dat toen?
Leerling	<i>Ik vind het wel fijner, want dan eh hoef je eh. Ja ik weet niet. Dat is gewoon ehm, fijner als je dat met meerdere mensen doet eh. Ehm. Dan hoef je een beetje minder zelf te doen. En je hoort ook van anderen wat hun vinden.</i>
Interviewer	Okay, kun je dat nog iets verder uitleggen of vind je dat lastig?
Leerling	<i>Ja, dat is een beetje lastig om uit te leggen wat ik eh bedoel.</i>

Interviewer	Okay, dus als ik het goed begrijp. Als het niet zo is, moet je dat zeggen he, ehm. Als ik het goed begrijp vind je het wel juist fijn om samen te werken. Omdat je dan van andere mensen misschien andere ehm invalshoeken, ja dat is misschien een beetje een lastig woord, maar dat je ehm, op een andere manier naar dingen kan kijken en je dus misschien soms dat juist wat makkelijker maakt, omdat je dan op een andere manier ergens naar kijkt dat het dan wel duidelijk wordt. En je ook zelf er iets minder hoeft in, energie hoeft in te stoppen, maar er wel wat meer uit krijgt. Klopt dat?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay. En ehm, als we kijken nou naar die verschillende werkvormen. Dus we hebben nu, dat samenwerken hebben we gehad. En we hebben ook een heel groot deel hebben we gewoon zelfstandig gewerkt. Ehm, zijn er nog andere eh, werkvormen of manieren van aan de slag gaan met die stof die je leuk vindt, of die je fijn vindt?
Leerling	<i>Ehm. Ik vond de Kahoot wel leuk. Wat we toen hadden gedaan. Dat is toch een beetje een leuke manier om eh, het te leren, Want je wilt graag winnen, dus dan doe je je best.</i>
Interviewer	Okay, dus dat, juist een beetje dat competitieve, dat, dat eh, spelelement, waardoor je misschien juist heel graag wil winnen. Dat vind je heel leuk.
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay. En ehm, dus Kahoot. En misschien ook een soort, puzzels of zo. Zou je dat ook leuk vinden?
Leerling	<i>Ja? Naja, dat ligt er wel aan wat voor puzzel je bedoelt.</i>
Interviewer	Ja, dat snap ik. Ja het is wel altijd economisch natuurlijk. Altijd economie. Okay, nou, heel goed. Ehm. Even kijken hoor. Nou, ik heb al heel veel gehoord waar ik wel wat mee kan. Heb jij nog ehm, dingen die je wilt aanvullen, waar ik aan moet denken of waar ik rekening mee moet houden?
Leerling	<i>Ehm. Nee hoor.</i>
Interviewer	Dingen die ik misschien nog vergeten ben te vragen? Waar je echt nog wat over wil zeggen?
Leerling	<i>Ehm. Ik denk het niet.</i>
Interviewer	Nee? Okay, dankjewel. Dan ga ik nu die opname weer even stopen. Als ik de knop kan vinden. Even kijken hoor. Opname stoppen. Ja.

2.3 Transcriptie leerling 2

Interviewer	Heel fijn dat ik het mag opnemen. Zoals ik al zei, ik ga hem dus uitschrijven zo meteen. En dan, als ik hem helemaal heb uitgeschreven, zal ik het ook naar jou toe mailen. Ehm. Als je dan nog dingen denkt van oh ik had dit bedoelt of ik wil toch nog wat toevoegen of dit mag eigenlijk wel weg, ehm, dan mag je dat aangeven. Dan zal ik dat veranderen. Ja?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Nou, als je, eh. Even van tevoren nog. Je mag echt super eerlijk antwoorden. Het gaat om wat jij vindt, niet om wat ik vind. En je hoeft niet bang te zijn dat je m'n gevoelens kwetst ofzo, je mag heel eerlijk zeggen wat je vindt. Okay?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Ehm. Als je kijkt naar de eh, naar de lessen economie tot nu toe. Dan hebben we het over verschillende onderwerpen gehad. We hebben het gehad over werk, over behoeften. Dus basisbehoeften, luxebehoeften. Verschillende soorten goederen, diensten, eh. We hebben het gehad over keurmerken. Wat vond je nou het allerleukste onderwerp waar we het over hebben gehad?
Leerling	<i>Hmm. Ik denk wel werken, want dat vind ik interessant. Ik weet niet waarom.</i>
Interviewer	Okay en ehm. Vind je van bijvoorbeeld van werken bijvoorbeeld leuk dat je eh, dat ook meteen weer toe kan passen, omdat je natuurlijk zelf ook straks gaat werken en dat je een beetje ook herkent of vind je het gewoon interessant omdat je eh ja het niet zo goed weet, maar wel interessant vindt? Zou je het misschien iets verder kunnen uitleggen waarom je het interessant vindt?
Leerling	<i>Omdat ik later ook ga werken en dan heb je ook wel informatie zeg maar. Ik weet niet. Dan heb je informatie die, ja, ik weet niet hoe ik het uit moet leggen.</i>
Interviewer	Okay, dus als ik het goed begrijp, vind je het interessant omdat je eh, het goed kan toepassen. Omdat je een beetje voorbeelden hebt voor later als je zelf ook gaat werken.
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Ehm. En wat vond je dan echt het aller stomste onderwerp? Of het aller saaiste?
Leerling	<i>Hmmmm. Ik vond niks echt saai.</i>
Interviewer	Oh, je vond niks echt saai. Nou, dat scheelt weer, toch?
Leerling	<i>Ja.</i>

Interviewer	Ja. En ehm, we hebben op verschillende manieren hebben we gekeken naar de, eh, naar de opdrachten. En hebben we ook die opdrachten aangepakt. We hebben soms hebben we samen gewerkt, dat hebben we ook gedaan met dat nakijken. En soms hebben we zelfstandig gewerkt. Ehm. Weet je nog dat we samen, dat we in groepjes hebben nagekeken?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Hoe vond je dat? Dat samenwerken?
Leerling	<i>Niet zo leuk.</i>
Interviewer	Waarom vond je dat niet zo leuk?
Leerling	<i>Omdat ik die kinderen niet zo mag.</i>
Interviewer	Oh, dat is een lastige he. Om dan samen te werken.
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	En ehm. Want toen hadden jullie vaste, toen had ik de groepjes van tevoren gemaakt. En hoe heb je toen binnen jouw groepje die samenwerking aangepakt?
Leerling	<i>Nou, de samenwerking ging niet zo goed, eigenlijk.</i>
Interviewer	Oh, vertel.
Leerling	<i>Nou, eh, ze gingen ook meestal over andere dingen praten. Ik ook. Maar niet echt over het onderwerp, of zo.</i>
Interviewer	Oh, dus jullie waren niet zoveel bezig met wat jullie eigenlijk moesten doen, Maar vooral met andere dingen?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay. En ehm. Als je ehm, in zo'n groep samenwerkt he. Eh. Dan deze keer ging dat dus niet zo goed. Maar normaal, hoe is dat bij andere vakken? Ga je dan, ehm, alles samen doen? Of ga je zeggen nou jij doet dit deel, ik doe dat deel. En daarna schrijven we het van elkaar over. Of jij doet dit deel, ik doe dat deel en daarna overleggen we met elkaar hoe we dat zien. Hoe zou je dan zo'n samenwerking aanpakken? Hoe zou je dat dan doen?
Leerling	<i>Ik denk gewoon of met z'n allen of ieder een deel.</i>
Interviewer	Okay. Ehm. En als je dan zou mogen kiezen he. Bijvoorbeeld we doen een opdracht of weer wat opgaven uit het boek. Zou je er dan voor kiezen om zelfstandig te werken, dus in je eentje? Of zou je er dan voor kiezen om samen met iemand anders te werken?
Leerling	<i>Samen met één iemand anders. Dus zeg maar niet meerderen, maar gewoon één persoon.</i>
Interviewer	Okay en waarom zou je dan graag met één iemand willen samenwerken en niet met meer of in je eentje?
Leerling	<i>Omdat het dan te druk wordt.</i>
Interviewer	Okay. En ehm. Heb je dan liever dat ik een, een, een koppel maak. Of wil je dan graag zelf je partner zeg maar kunnen kiezen.

Leerling	<i>Zelf, want ik werk meestal alleen maar met leerling X. Want met die andere kinderen, kan ik niet zo goed mee omgaan zeg maar. Omdat ik daar niet zo'n goede band mee heb.</i>
Interviewer	Dus je vindt het fijn om samen te werken, maar wel eigenlijk als je dan zelf je, je groepje kan samenstellen.
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay. En als je niet je groepje zelf kan samenstellen. Wil je dan nog steeds samenwerken of zeg je dan van dan werk ik liever alleen?
Leerling	<i>Dan werk ik liever alleen.</i>
Interviewer	Okay, dat kan. Dat is helemaal prima. Ehm. En ehm. We hebben dus samen gewerkt, we hebben zelfstandig gewerkt. Maar we hebben ook, ehm, we hebben ook een paar keer een Kahoot gedaan. Wat vond je daarvan?
Leerling	<i>Kahoots vond ik leuk.</i>
Interviewer	Haha, okay, duidelijk. En wat vond je dan zo leuk aan die Kahoots.
Leerling	<i>Nou, gewoon. Dat je, dat je ook gewoon kan winnen zeg maar.</i>
Interviewer	Oh ja, dus een beetje dat spelelement, dat competitieve, dat je kan winnen, dat vond je het leukst aan de Kahoots?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay, snap ik wel. En ehm. Eh, we hebben natuurlijk. Dus we hebben de Kahoots, dat is een beetje een spelletje. We hebben dan de werkvormen met samenwerken. Zijn er nog ander werkvormen of spelletjes die je bijvoorbeeld leuk zou vinden om ehm, te gebruiken in de economie lessen.
Leerling	<i>Dat weet ik niet.</i>
Interviewer	Als we weer zo'n Kahoot zouden doen in de les he. Want je kan ook Kahoots ook in teams doen, dus in groepjes. Vind je het dan nog steeds leuk om, eh, in je groepje te werken, of zeg je dan wel van nou dan wil ik eigenlijk wel zelf, in m'n eentje spelen.
Leerling	<i>Hmmmm. Dat kan allebei wel.</i>
Interviewer	Okay. Ehm. Ik had nog een paar vragen. En zou je het leuk vinden om wat vaker een spelletje, een Kahoot, of een ander soort spelletje te spelen in de lessen?
Leerling	<i>Ja!</i>
Interviewer	Ja? Okay! En ehm. Vind je dat dan leuk omdat het een spelletje is, of omdat het wat meer afwisseling is tijdens de lessen? Waarom zou je dat leuk vinden?
Leerling	<i>Omdat het een spel is. En omdat je dan even, ja, ik weet niet. Omdat je dan een keer een spelletje mag doen in de les.</i>
Interviewer	Okay, dus omdat het gewoon echt even een goeie afwisseling is van wat we normaal doen?
Leerling	<i>Ja.</i>

Interviewer	Okay, nou. Ik heb echt al super veel gehoord waar ik echt wel wat mee kan. Ehm. Heb je nog aanvullen over dingen waar ik aan moet denken of waar ik rekening mee moet houden of die je misschien nog kwijt wilt? Dingen die ik vergeten ben te vragen? Of dingen die je gewoon heel graag nog even wil zeggen?
Leerling	<i>Nee hoor.</i>
Interviewer	Nee? Okay. Dan ga ik nu de opname even stoppen. Even kijken, stoppen.

2.4 Transcriptie leerling 3

Interviewer	Volgens mij doet ie het nu.
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Opname in behandeling. Okay. Eh, nou heel fijn dat ik het even mag opnemen. Ehm, Zoals ik dus al zei. Als ik klaar ben, als we klaar zijn met het gesprek ga ik hem helemaal uitschrijven. Ehm, en dat. En als ik hem heb uitgeschreven, zal ik hem ook naar jou toe mailen.
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Ehm. En dan kan jij nog ook even kijken van oh ja wat heb ik nou gezegd en ehm, misschien had je dingen anders bedoeld of wil je ze nog wat anders verwoorden of wil je nog wat toevoegen. Ehm. Dan moet je dat gewoon zeggen en dan pas ik dat aan. Ja?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay, nou dan gaan we beginnen. Ik heb een paar vragen voor je. Ehm, je mag ze zo eerlijk mogelijk beantwoorden. Het gaat niet om wat ik vind, het gaat om wat jij vindt en hoe jij dingen ziet. Dus je hoeft niet bang te zijn dat je me kwetst of of of vervelende antwoorden geeft. Het gaat echt om wat jij vindt.
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay, Nou. Als je kijkt naar die lessen economie tot nu toe he. Ehm, wat vond je dat het allerleukste onderwerp waar we het over hebben gehad?
Leerling	<i>Eeeeehm. Even denken. Hmmm. Ik denk de ehm, eh, over het eh, over baan. Over het solliciteren en zo.</i>
Interviewer	Okay, dus dat stukje over werken.
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay! En waarom vond je dat dan het leukste stukje?
Leerling	<i>Nou ik denk omdat ik nu al best wel veel bezig ben met wat ik later wil doen. Dus dan is het met economie heel fijn dat ik daar, dat we daar nu al mee bezig zijn. Met wat ik daar later mee kan gebruiken. Omdat sommige woorden of dingen.</i>
Interviewer	Oh ja.
Leerling	<i>Dan weet ik later wat dat is.</i>
Interviewer	Okay, bedoel je daarmee dat je het heel erg leuk vindt juist omdat je het goed kan toepassen en omdat het heel erg aansluit op waar je nu mee bezig bent?

Leerling	<i>Eh, nou, ja, ik wil heel graag ehm, later iets met sport doen en eh, ik weet eigenlijk al wat ik wil. En als ik nu door al die woorden en dingen ehm, uitgelegd krijgt, dan weet ik ook gelijk dat als ik een ander baantje straks wil doen of iets, dan weet ik allemaal hoe het zit. Want als ik bijvoorbeeld een keer iemand ga mailen of iets, dan weet ik ook hoe ik de woorden moet gebruiken voor hoe ik die leer en anders zou ik alles moeten opzoeken. Als ik het uitgelegd krijg kan ik het leren en daarom vind ik het denk ik wel het leukste onderwerp.</i>
Interviewer	Okay, nou heel goed. En wat vind je het aller stomste waar we het over hebben gehad?
Leerling	<i>Eh, dat weet ik echt niet. Dat vind ik echt lastig.</i>
Interviewer	Wat vond je nou echt heel saai?
Leerling	<i>Hmmmm. Ik denk dat ik eh, ja, dat is niet echt een onderwerp, maar ik denk dat ik het rekenen dan het saaist vind. Omdat ik dat het lastigst vind. Dus dan vind ik dat ook het saaist, omdat ik daar dan het meeste moeite voor moet doen en op dat moment is dat dan best lastig. En als ik dan bijvoorbeeld, de klas, eh, naja ons klasje, dan best wel onrustig is, met ik dan ook wel. Dan kan ik me gewoon niet concentreren en als ik me moet concentreren op rekenen dan moet ik me echt concentreren en dat lukt dan niet. Dus dan vind ik dat wel het lastigst en als ik iets lastig vind, vind ik het ook vaak niet leuk.</i>
Interviewer	Okay, dat herken ik wel een beetje van mezelf hoor. Dat is helemaal niets gek.
Leerling	<i>Oh, gelukkig.</i>
Interviewer	En we hebben dus die opdracht gehad waar we zelf aan hebben gewerkt, dus echt ieder voor zich,. En dan hebben we ook een paar keer hebben we in groepjes hebben we dan nagekeken, Dan moest je samenwerken. Ehm. Weet je dat nog? Dat we ook moesten samen werken?
Leerling	<i>Ja, ja.</i>
Interviewer	En hoe vond je dat, dat samenwerken?
Leerling	<i>Hmmmm, nou aan de ene kant wel fijn, maar aan de andere kant ook weer niet. Want ik ben eigenlijk best wel altijd dat ik zelfstandig wil werken. Omdat als ik zelfstandig werk dan concentreer ik me echt op wat ik moet doen en als ik bijvoorbeeld met iemand ga samenwerken dan is het vaak al eh, komt er weer iets anders bij, waar we dan over gaan praten. Dus dan werk je niet serieus. En dan uiteindelijk, dan ja als je gaat samenwerken is gelijk de concentratie weg. Maar het is natuurlijk, aan de ene kant vind ik het ook wel weer fijn. Want met sommige mensen kan ik weer heel goed werken en dan komt het juist, dan gaat het gesprek juist weer over economie, waardoor ik dan weer meer dingen leer over hoe ik de som moet maken of zo. Laatst moest ik met leerling A nakijken, lukte het super goed. Maar met leerling B lukt het bijvoorbeeld niet. Dus dan ligt het echt aan de persoon vaak.</i>

Interviewer	Okay. En ehm, toen jullie samen gingen nakijken he, ehm. Hoe hebben jullie dat aangepakt? Hebben jullie gezegd van ehm, we gaan alles samendoen, of we gaan het een beetje verdelen en daarna overleggen of helemaal verdelen en dan zien we wel wat er gebeurt? Hoe hebben jullie dat aangepakt?
Leerling	<i>Nou, met leerling A heb ik gedaan dat ik bijvoorbeeld de 1.1 en 1.2 ging nakijken van dat hoofdstuk dat je alles moest maken. De opdrachten, ik weet niet meer hoe dat heet. Dan ging zij 2.3 en 2.4 nakijken. Als ik vragen had aan haar, ging ik die vragen en dan gingen we kijken wat zij als antwoord had en wat ik als antwoord had. En bij haar andersom ook.</i>
Interviewer	Okay, nou dat is een super goede manier volgens mij, toch?
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	En ehm, als we nou weer een nieuwe opdracht zouden doen he. En dan kan je kiezen. Zou je dan graag zelf willen werken, dus in je eentje, of zeg je dan van nou dan wil ik wel graag samenwerken.
Leerling	<i>Ehm, ik denk dat het ook een beetje aan de opdracht ligt. Maar als het bijvoorbeeld een opdracht is waar je heel veel moet doen, dan zou ik graag samen werken. Maar als het vooral in het boek is, waar je je echt moet concentreren. Dan alleen.</i>
Interviewer	Okay, en waarom zou je dan als je veel moet doen samen werken en als je moet concentreren alleen werken?
Leerling	<i>Nou, als ik iets moet doen dan heb ik vaak met iemand samen meer motivatie dan als ik dat alleen moet doen. Maar als ik bijvoorbeeld voor dat economie filmpje moesten we met, dat was met economie met leerling C en D, toch? Of was dat niet?</i>
Interviewer	Ja, dat klopt.
Leerling	<i>Nou, dat vind ik dan weer super leuk om samen te doen. En dat vind ik dan weer niet fijn om alleen te doen. Omdat je dan, ehm, dan ben je bezig met iets te doen. En als ik iets moet doen, bijvoorbeeld ook met dansen, vind ik het niet fijn om alleen te dansen, want dat is een groepsding. Dus dan doe je dat ook samen met iemand. Dus dingen als je bijvoorbeeld iets moet doen dan doe ik het liever samen. En als je iets uit je boek moet doen of echt moet concentreren concentreren, dan liever alleen.</i>
Interviewer	Okay, mag ik daaruit opmaken, en als het niet klopt moet je dat zeggen he, mag ik daaruit opmaken dat als je echt actief iets moet doen, dus misschien dingen uitvoeren zeg maar, dat je dan liever samenwerkt. En als je gewoon de opdrachten moet maken, je dan liever alleen werkt. Klopt dat?
Leerling	<i>Hmmhmm. Ja.</i>
Interviewer	Okay en als het dan een samenwerkingsopdracht zou zijn he. Zou je het dan, wat zou je dan fijner vinden? Zelf je groepje maken of dat ik groepjes maak?

Leerling	<i>Ik denk zelf, omdat ik dan wel kan, want ik weet nu op zich wel in deze klas dan met wie goed kan samenwerken. Maar ik werk eigenlijk, mij maakt het niet zo veel uit of ik met een jongen of een meisje samenwerk. Maar ik zeg eerlijk, met leerling E zou ik niet willen samenwerken, want die doet niks. Met leerling A zou ik wel samen kunnen werken, met leerling F ook wel. Met leerling B heel misschien. Maar ehm, ja, ik denk dat dan wel zelf. Dan kan je wel kijken met wie je goed kan samenwerken. Want u kan dan wel bijvoorbeeld ehm, mij en leerling B, Maar dan is het misschien, hij vindt dat dan niet leuk dat hij met een meisje moet samenwerken en dan is hij al heel erg dat hij niet wil. En dan gaat hij al helemaal niks doen. En dan ben ik zo van ja we gaan het gewoon proberen. En dan heeft het eigenlijk niet echt veel zin. Om al, als hij, dan hebben mensen vaak al geen zin en dan gaan ze ook geen moeite doen om het wel te willen doen.</i>
Interviewer	Oh ja, dat is soms wel een beetje vervelend vind ik wel.
Leerling	<i>Ja, precies.</i>
Interviewer	Dat ze dan van tevoren al zeggen van nou dit wordt niet leuk, dus ik ga me niet inzetten.
Leerling	<i>Nee, ik heb eigenlijk altijd, eh, met iedereen wil ik op zich wel okay om te werken. En soms ik geef ik dan wel aan dat ik het niet wil, omdat ik dan al weet at het mijn opdracht gaat verpesten. En dat geef ik dan ook echt aan. Maar als ik bijvoorbeeld met een jongen moet, die ik misschien minder mag. Dat is dan even zo. Maar daar moet ik dan wel gewoon mee werken.</i>
Interviewer	Okay, nou top. En ehm, dus we hebben verschillende soorten werkvormen eigenlijk. Dus we hebben dat zelfstandige werken gehad, we hebben dat samenwerken gehad. Maar we hebben ook nog wel eens een Kahoot gespeeld.
Leerling	<i>Jaaaa, dat vind ik het leukst!</i>
Interviewer	Waarom vind je dat dan het leukst?
Leerling	<i>Omdat je dan bezig bent. Ik vind sowieso dingen als je bezig bent het leukst, ehm. Dus ehm, ja met Kahoot ben je alsnog aan het leren, maar ik merk dat als ik leer op een beweeglijke manier dat ik beter leer dan als ik bijvoorbeeld uit een boek moet leren. Dus dat heb ik ook als ik bijvoorbeeld met dansen moet ik bijvoorbeeld dingen uit een boek leren. Zoals eerste positie en bla bla. En als ik dat dan moet doen, is dat veel makkelijker en ook leuker. Dus als iets leuker is, dan maakt dat het ook vaak makkelijker. Omdat je dan meer eh, hoe heet dat, meer motivatie hebt om dat te doen. Dus als ik bijvoorbeeld uit m'n boek moet leren dan, ja, dan moet dat natuurlijk gewoon want het is school. Maar daar heb je dan minder zin in dan een Kahoot, want dat is iets wat je niet heel vaak doet, en het is ook leuk. Dus dan. Maar het zou bijvoorbeeld weer niet leuk zijn als je altijd een Kahoot zou doen, want dan wil je eigenlijk ook weer een keer in je boek werken.</i>
Interviewer	Okay, bedoel je daar een beetje mee dat de Kahoot juist leuk is omdat het afwisseling is? Omdat het anders is dan normaal?
Leerling	<i>Ja, dat denk ik wel ja.</i>

Interviewer	Okay en vind je het ehm, het feit dat je iets kan winnen, vind je dat ook meehelpen dat de Kahoot leuk is? Of heeft dat er niks mee te maken voor jou?
Leerling	<i>Ja. Voor mij. Een beetje. Soms. Bij sommige Kahoots wel, bij sommige niet. Soms is het ja, ik wil winnen want ik kan iets winnen, bijvoorbeeld pas een keertje werd chocolaatje. Dan wil je dat gewoon winnen, omdat het lekker is. Dan heb je iets waarvoor je het doet. En in je boek is het eigenlijk gewoon, ja je schrijft, maar het is eigenlijk huiswerk. En eigenlijk zit er helemaal niks achter en. Er zit natuurlijk wel redens achter waarom je dat maakt. Maar dat bedenkt je er dan niet bij en als je dan bezig bent met die Kahoot denk je echt oh, ja ik wil dat chocolaatje winnen, dan ga je echt je best doen.</i>
Interviewer	Bedoel je daar een beetje mee dat als je iets kan winnen dat het je een beetje motiveert, dat je weet waarvoor je het doet?
Leerling	<i>Ja, dat denk ik wel.</i>
Interviewer	Okay, even een situatieschets he. Wat nou als je gewoon die opdrachten maakt, zoals je altijd doet, heel saai he. Gewoon die opdrachten uit je boek. En dat ik je dan erbij vertel waarom je dat doet en waarvoor je dat later nodig kan hebben. Zou dat voor jou ehm, zorgen dat je, je wat meer gemotiveerd bent.
Leerling	<i>Oooh. Ik denk bij, voor mij denk ik wel. Maar ik heb eigenlijk bij de meeste dingen bedenk ik me vaak wel wat ik er later mee zou kunnen doen. Want bij sommige dingen denk ik ja, hier heb ik later niks aan, waarom zou ik dit doen. Maar bij sommige dingen denk ik ja, ik heb helemaal geen zin, maar het is wel handig voor later. Dus ik maak het gewoon, want ik heb het later nodig. Dus dan doe ik dat maar. Dus bij sommige onderdelen zou het wel fijn zijn, maar bij sommige heb ik het dan niet nodig.</i>
Interviewer	Okay. Eh. En ehm, als we nou ehm, na de vakantie misschien wat meer spelletjes of verschillende werkvormen zouden toepassen in de les. Wat zou je dan leuk vinden om te doen?
Leerling	<i>Nou, ik zit na de vakantie niet meer in de klas.</i>
Interviewer	Oh ja, maar je zit wel in de andere klas bij mij.
Leerling	<i>Ja.</i>
Interviewer	Wat zou je dan leuk vinden om in de andere klas te doen?
Leerling	<i>Ik denk, ehm, een opdracht dat je bijvoorbeeld dan eerst een opdracht moet doen dat je in je boek moet werken. Samenwerken of gewoon apart iets moet doen. En dat je dan aan het eind van de les, als je dan klaar bent, dat je dan bijvoorbeeld een opdracht moet doen met z'n tweeën of met z'n drieën of met z'n vieren. Waar je dan echt iets moet gaan doen. Dus dat je dan ergens mee bezig bent en daarna de. Dus eerst de opdracht moet doen die je echt moet doen en dan daarna iets leuks gaat doen. Dus bijvoorbeeld een opdracht op de computer met een eigen Kahoot maken of een eigen, eh ja, ik weet niet. Of een spel of een iets.</i>

Interviewer	Super leuke ideeën! Echt heel leuk. Okay. Ehm. Nou, ik heb echt al heel veel dingen gehoord waar ik heel veel mee kan. Heb jij nog dingen, aanvullingen of dingen waar ik aan moet denken of rekening mee moet houden? Of dingen die je misschien nog graag wil zeggen of die ik misschien ben vergeten te vragen?
Leerling	<i>Hmmmm. Even denken hoor. Ik denk het niet, eigenlijk. Ik denk dat we wel alles hebben gehad.</i>
Interviewer	Nou, okay. Als je je toch nog bedenkt, mag je die altijd even mailen of via WhatsApp sturen of via teams. Wat je maar wil. Dat mag je overal sturen. Dan ga ik nu even de opname stoppen. Dan moet ik even de knop zoeken. Oh ja, opname stoppen. Ja.

2.5 Legenda voor kleurcodering transcripties

Factor	Kleurcode
Hands-on	
Nieuwigheid	
Sociale interactie	
Spelletjes en puzzels	
Inhoud	

2.6 Kleur gecodeerde transcriptie leerling 1

Interviewer	Als het goed is, neemt ie nu op. Ja. Okay. Eh, nou heel fijn dat dat mag. Ehm, zoals ik al zei, ik ga hem dus. Na het interview ga ik hem even uitschrijven en dan dat hele bestand wat ik dan heb uitgeschreven zal ik ook dan naar jou toe sturen. En als je dan nog dingen ziet van oh, dit had ik misschien nog anders bedoeld of ik wil hier nog wat dingen aan toevoegen, dan mag je dat altijd nog zeggen en dan pas ik dat gewoon aan. Ja?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay. Eh, dan heb ik een paar vragen voor je. En ehm, je mag ze zo eerlijk mogelijk beantwoorden en je hoeft niet bang te zijn dat ik er iets van vind. Want het gaat helemaal niet om wat ik vind, het gaat om hoe jij naar de lessen kijkt. Okay?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay. Als je kijkt naar die lessen economie he, tot nu toe. Wat vond je dan van de theorie echt het allerleukste onderwerp?	
Leerling	<i>Van waar we het over hebben gehad?</i>	
Interviewer	Ja.	
Leerling	<i>Ehm. Eh. Dat herinner ik me niet echt. Ehm.</i>	
Interviewer	Dus we hebben het bijvoorbeeld gehad over eh werk, we hebben het gehad over diensten en goederen en dan die verschillende soorten producten. En we hebben het gehad over behoeftes. Dus primaire behoeftes of echt die basisbehoeftes. Dus eten, drinken, onderdak, dat soort dingen. En dan die luxebehoeftes. Wat vond je dan het allerleukste waar we het over gehad hebben?	
Leerling	<i>Ik denk het werk. Want eh.</i>	
Interviewer	Okay, werken.	
Leerling	<i>Dat is het meest interessante.</i>	
Interviewer	Hmmhmm. En met interessant, bedoel je dan dat je het ook eh dat je het heel handig vindt omdat je dat ook zelf mee te maken hebt. Of bedoel je daar iets anders mee.	
Leerling	<i>Ja, dat eh. Eh. Wat jij zei.</i>	
Interviewer	Okay. En wat vond je dan echt het saaiste onderwerp of het stomste onderwerp?	
Leerling	<i>Ehm. Ehm. Wat waren dat ook alweer?</i>	
Interviewer	Dus we hadden dat werken, we hadden de verschillende soorten behoeftes. Dus de, de basisbehoeftes zoals eten, drinken, onderdak, dat soort dingen. En de overige behoeftes. We hebben het gehad over ehm verschillende soorten producten en diensten en keurmerken hebben we het ook over gehad.	
Leerling	<i>Ik denk produ eh de diensten en eh want het was een beetje moeilijk.</i>	

Interviewer	Ja he, dat was best lastig.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Dus je vond de, ehm, het stukje over de verschillende soorten producten en de diensten vond je lastig en daarom ook niet zo leuk. Klopt dat?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay. En ehm, nou we hebben dan, soms hebben we dan zelfstandig gewerkt he, met die opdrachten. En soms hebben we ook samengewerkt. Weet je nog dat we soms ook een paar keer hebben samengewerkt in groepjes?	
Leerling	<i>Ja voor het nakijken.</i>	
Interviewer	Ja, met het nakijken inderdaad.	
Leerling	<i>En voor de toets.</i>	
Interviewer	Hmmhmm klopt.	
Leerling	<i>Ehm en degene met dat filmpje, maar dat heb ik niet gemaakt.</i>	
Interviewer	Oh ja, klopt. Ja. En ehm, binnen die groep he, toen jullie dus gingen samenwerken voor dat nakijken of voor die toets. Hoe heb je toen binnen jouw groepje die samenwerking aangepakt?	
Leerling	<i>Ehm, hoe, wat bedoel je daarmee?</i>	
Interviewer	Nou hebben jullie bijvoorbeeld gewoon alles echt samen gedaan? Of hebben jullie gezegd nou jij doet het ene stukje, ik doe dat stukje en dan gaan we daarna even kijken wat we gedaan hebben. Of echt helemaal, iedereen, ieder voor zich zeg maar. Hoe heb je binnen je groepje samengewerkt?	
Leerling	<i>Ehm. Toen we dat moesten eh, nakijken voor de toets. Ehm gingen we, eh, ieder gewoon eh, z'n eigen dingetje lezen en dat was het.</i>	
Interviewer	Okay. En als je dan eh, zelf zou mogen kiezen he. Bijvoorbeeld we doen een nieuwe opdracht. En zou je er dan voor kiezen om juist samen te werken of zou je ervoor kiezen om alleen te werken? Wat vind je dan het fijnste?	
Leerling	<i>Het ligt eraan met wie. Want ik kan, niet echt opschieten met de jongens. Maar als ik met leerling X samenwerk, gaat het, gaat het wel goed en dan kan ik gewoon goed werken.</i>	
Interviewer	Okay, dus bedoel je daar dan mee dat als je eh, als je zelf zou mogen, zelf je groepje zou mogen kiezen dat je dan liever werkt, dat je, dat je dan liever samenwerkt, Maar als je daar geen keus in hebt dat je dan liever zelfstandig werkt, dus dan in je eentje werkt. Klopt dat?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay. En ehm, nog even terug te komen op dat samenwerken he, in die groepjes. Hoe vond je dat toen?	

Leerling	<i>Ik vind het wel fijner, want dan eh hoef je eh. Ja ik weet niet. Dat is gewoon ehm, fijner als je dat met meerdere mensen doet eh. Ehm. Dan hoef je een beetje minder zelf te doen. En je hoort ook van anderen wat hun vinden.</i>	
Interviewer	Okay, kun je dat nog iets verder uitleggen of vind je dat lastig?	
Leerling	<i>Ja, dat is een beetje lastig om uit te leggen wat ik eh bedoel.</i>	
Interviewer	Okay, dus als ik het goed begrijp. Als het niet zo is, moet je dat zeggen he, ehm. Als ik het goed begrijp vind je het wel juist fijn om samen te werken. Omdat je dan van andere mensen misschien andere ehm invalshoeken, ja dat is misschien een beetje een lastig woord, maar dat je ehm, op een andere manier naar dingen kan kijken en je dus misschien soms dat juist wat makkelijker maakt, omdat je dan op een andere manier ergens naar kijkt dat het dan wel duidelijk wordt. En je ook zelf er iets minder hoeft in, energie hoeft in te stoppen, maar er wel wat meer uit krijgt. Klopt dat?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay. En ehm, als we kijken nou naar die verschillende werkvormen. Dus we hebben nu, dat samenwerken hebben we gehad. En we hebben ook een heel groot deel hebben we gewoon zelfstandig gewerkt. Ehm, zijn er nog andere eh, werkvormen of manieren van aan de slag gaan met die stof die je leuk vindt, of die je fijn vindt?	
Leerling	<i>Ehm. Ik vond de Kahoot wel leuk. Wat we toen hadden gedaan. Dat is toch een beetje een leuke manier om eh, het te leren, Want je wilt graag winnen, dus dan doe je je best.</i>	
Interviewer	Okay, dus dat, juist een beetje dat competitieve, dat, dat eh, spelelement, waardoor je misschien juist heel graag wil winnen. Dat vind je heel leuk.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay. En ehm, dus Kahoot. En misschien ook een soort, puzzels of zo. Zou je dat ook leuk vinden?	
Leerling	<i>Ja? Naja, dat ligt er wel aan wat voor puzzel je bedoelt.</i>	
Interviewer	Ja, dat snap ik. Ja het is wel altijd economisch natuurlijk. Altijd economie. Okay, nou, heel goed. Ehm. Even kijken hoor. Nou, ik heb al heel veel gehoord waar ik wel wat mee kan. Heb jij nog ehm, dingen die je wilt aanvullen, waar ik aan moet denken of waar ik rekening mee moet houden?	
Leerling	<i>Ehm. Nee hoor.</i>	
Interviewer	Dingen die ik misschien nog vergeten ben te vragen? Waar je echt nog wat over wil zeggen?	
Leerling	<i>Ehm. Ik denk het niet.</i>	
Interviewer	Nee? Okay, dankjewel. Dan ga ik nu die opname weer even stopen. Als ik de knop kan vinden. Even kijken hoor. Opname stoppen. Ja.	

2.7 Kleur gecodeerde transcriptie leerling 2

Interviewer	Heel fijn dat ik het mag opnemen. Zoals ik al zei, ik ga hem dus uitschrijven zo meteen. En dan, als ik hem helemaal heb uitgeschreven, zal ik het ook naar jou toe mailen. Ehm. Als je dan nog dingen denkt van oh ik had dit bedoelt of ik wil toch nog wat toevoegen of dit mag eigenlijk wel weg, ehm, dan mag je dat aangeven. Dan zal ik dat veranderen. Ja?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Nou, als je, eh. Even van tevoren nog. Je mag echt super eerlijk antwoorden. Het gaat om wat jij vindt, niet om wat ik vind. En je hoeft niet bang te zijn dat je m'n gevoelens kwetst ofzo, je mag heel eerlijk zeggen wat je vindt. Okay?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Ehm. Als je kijkt naar de eh, naar de lessen economie tot nu toe. Dan hebben we het over verschillende onderwerpen gehad. We hebben het gehad over werk, over behoeften. Dus basisbehoeften, luxebehoeften. Verschillende soorten goederen, diensten, eh. We hebben het gehad over keurmerken. Wat vond je nou het allerleukste onderwerp waar we het over hebben gehad?	
Leerling	<i>Hmm. Ik denk wel werken, want dat vind ik interessant. Ik weet niet waarom.</i>	
Interviewer	Okay en ehm. Vind je van bijvoorbeeld van werken bijvoorbeeld leuk dat je eh, dat ook meteen weer toe kan passen, omdat je natuurlijk zelf ook straks gaat werken en dat je een beetje ook herkent of vind je het gewoon interessant omdat je eh ja het niet zo goed weet, maar wel interessant vindt? Zou je het misschien iets verder kunnen uitleggen waarom je het interessant vindt?	
Leerling	<i>Omdat ik later ook ga werken en dan heb je ook wel informatie zeg maar. Ik weet niet. Dan heb je informatie die, ja, ik weet niet hoe ik het uit moet leggen.</i>	
Interviewer	Okay, dus als ik het goed begrijp, vind je het interessant omdat je eh, het goed kan toepassen. Omdat je een beetje voorbeelden hebt voor later als je zelf ook gaat werken.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Ehm. En wat vond je dan echt het aller stomste onderwerp? Of het aller saaiste?	
Leerling	<i>Hmmmm. Ik vond niks echt saai.</i>	
Interviewer	Oh, je vond niks echt saai. Nou, dat scheelt weer, toch?	
Leerling	<i>Ja.</i>	

Interviewer	Ja. En ehm, we hebben op verschillende manieren hebben we gekeken naar de, eh, naar de opdrachten. En hebben we ook die opdrachten aangepakt. We hebben soms hebben we samen gewerkt, dat hebben we ook gedaan met dat nakijken. En soms hebben we zelfstandig gewerkt. Ehm. Weet je nog dat we samen, dat we in groepjes hebben nagekeken?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Hoe vond je dat? Dat samenwerken?	
Leerling	<i>Niet zo leuk.</i>	
Interviewer	Waarom vond je dat niet zo leuk?	
Leerling	<i>Omdat ik die kinderen niet zo mag.</i>	
Interviewer	Oh, dat is een lastige he. Om dan samen te werken.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	En ehm. Want toen hadden jullie vaste, toen had ik de groepjes van tevoren gemaakt. En hoe heb je toen binnen jouw groepje die samenwerking aangepakt?	
Leerling	<i>Nou, de samenwerking ging niet zo goed, eigenlijk.</i>	
Interviewer	Oh, vertel.	
Leerling	<i>Nou, eh, ze gingen ook meestal over andere dingen praten. Ik ook. Maar niet echt over het onderwerp, of zo.</i>	
Interviewer	Oh, dus jullie waren niet zoveel bezig met wat jullie eigenlijk moesten doen, Maar vooral met andere dingen?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay. En ehm. Als je ehm, in zo'n groep samenwerkt he. Eh. Dan deze keer ging dat dus niet zo goed. Maar normaal, hoe is dat bij andere vakken? Ga je dan, ehm, alles samen doen? Of ga je zeggen nou jij doet dit deel, ik doe dat deel. En daarna schrijven we het van elkaar over. Of jij doet dit deel, ik doe dat deel en daarna overleggen we met elkaar hoe we dat zien. Hoe zou je dan zo'n samenwerking aanpakken? Hoe zou je dat dan doen?	
Leerling	<i>Ik denk gewoon of met z'n allen of ieder een deel.</i>	
Interviewer	Okay. Ehm. En als je dan zou mogen kiezen he. Bijvoorbeeld we doen een opdracht of weer wat opgaven uit het boek. Zou je er dan voor kiezen om zelfstandig te werken, dus in je eentje? Of zou je er dan voor kiezen om samen met iemand anders te werken?	
Leerling	<i>Samen met één iemand anders. Dus zeg maar niet meerderen, maar gewoon één persoon.</i>	
Interviewer	Okay en waarom zou je dan graag met één iemand willen samenwerken en niet met meer of in je eentje?	
Leerling	<i>Omdat het dan te druk wordt.</i>	
Interviewer	Okay. En ehm. Heb je dan liever dat ik een, een, een koppel maak. Of wil je dan graag zelf je partner zeg maar kunnen kiezen.	

Leerling	<i>Zelf, want ik werk meestal alleen maar met leerling X. Want met die andere kinderen, kan ik niet zo goed mee omgaan zeg maar. Omdat ik daar niet zo'n goede band mee heb.</i>	
Interviewer	Dus je vindt het fijn om samen te werken, maar wel eigenlijk als je dan zelf je, je groepje kan samenstellen.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay. En als je niet je groepje zelf kan samenstellen. Wil je dan nog steeds samenwerken of zeg je dan van dan werk ik liever alleen?	
Leerling	<i>Dan werk ik liever alleen.</i>	
Interviewer	Okay, dat kan. Dat is helemaal prima. Ehm. En ehm. We hebben dus samen gewerkt, we hebben zelfstandig gewerkt. Maar we hebben ook, ehm, we hebben ook een paar keer een Kahoot gedaan. Wat vond je daarvan?	
Leerling	<i>Kahoots vond ik leuk.</i>	
Interviewer	Haha, okay, duidelijk. En wat vond je dan zo leuk aan die Kahoots.	
Leerling	<i>Nou, gewoon. Dat je, dat je ook gewoon kan winnen zeg maar.</i>	
Interviewer	Oh ja, dus een beetje dat spelelement, dat competitieve, dat je kan winnen, dat vond je het leukst aan de Kahoots?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay, snap ik wel. En ehm. Eh, we hebben natuurlijk. Dus we hebben de Kahoots, dat is een beetje een spelletje. We hebben dan de werkvormen met samenwerken. Zijn er nog ander werkvormen of spelletjes die je bijvoorbeeld leuk zou vinden om ehm, te gebruiken in de economie lessen.	
Leerling	<i>Dat weet ik niet.</i>	
Interviewer	Als we weer zo'n Kahoot zouden doen in de les he. Want je kan ook Kahoots ook in teams doen, dus in groepjes. Vind je het dan nog steeds leuk om, eh, in je groepje te werken, of zeg je dan wel van nou dan wil ik eigenlijk wel zelf, in m'n eentje spelen.	
Leerling	<i>Hmmmm. Dat kan allebei wel.</i>	
Interviewer	Okay. Ehm. Ik had nog een paar vragen. En zou je het leuk vinden om wat vaker een spelletje, een Kahoot, of een ander soort spelletje te spelen in de lessen?	
Leerling	<i>Ja!</i>	
Interviewer	Ja? Okay! En ehm. Vind je dat dan leuk omdat het een spelletje is, of omdat het wat meer afwisseling is tijdens de lessen? Waarom zou je dat leuk vinden?	
Leerling	<i>Omdat het een spel is. En omdat je dan even, ja, ik weet niet. Omdat je dan een keer een spelletje mag doen in de les.</i>	
Interviewer	Okay, dus omdat het gewoon echt even een goeie afwisseling is van wat we normaal doen?	

Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay, nou. Ik heb echt al super veel gehoord waar ik echt wel wat mee kan. Ehm. Heb je nog aanvullen over dingen waar ik aan moet denken of waar ik rekening mee moet houden of die je misschien nog kwijt wilt? Dingen die ik vergeten ben te vragen? Of dingen die je gewoon heel graag nog even wil zeggen?	
Leerling	<i>Nee hoor.</i>	
Interviewer	Nee? Okay. Dan ga ik nu de opname even stoppen. Even kijken, stoppen.	

2.8 Kleur gecodeerde transcriptie leerling 3

Interviewer	Volgens mij doet ie het nu.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Opname in behandeling. Okay. Eh, nou heel fijn dat ik het even mag opnemen. Ehm, Zoals ik dus al zei. Als ik klaar ben, als we klaar zijn met het gesprek ga ik hem helemaal uitschrijven. Ehm, en dat. En als ik hem heb uitgeschreven, zal ik hem ook naar jou toe mailen.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Ehm. En dan kan jij nog ook even kijken van oh ja wat heb ik nou gezegd en ehm, misschien had je dingen anders bedoeld of wil je ze nog wat anders verwoorden of wil je nog wat toevoegen. Ehm. Dan moet je dat gewoon zeggen en dan pas ik dat aan. Ja?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay, nou dan gaan we beginnen. Ik heb een paar vragen voor je. Ehm, je mag ze zo eerlijk mogelijk beantwoorden. Het gaat niet om wat ik vind, het gaat om wat jij vindt en hoe jij dingen ziet. Dus je hoeft niet bang te zijn dat je me kwetst of of of vervelende antwoorden geeft. Het gaat echt om wat jij vindt.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay, Nou. Als je kijkt naar die lessen economie tot nu toe he. Ehm, wat vond je dat het allerleukste onderwerp waar we het over hebben gehad?	
Leerling	<i>Eeeeehm. Even denken. Hmmmm. Ik denk de ehm, eh, over het eh, over baan. Over het solliciteren en zo.</i>	
Interviewer	Okay, dus dat stukje over werken.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Okay! En waarom vond je dat dan het leukste stukje?	
Leerling	<i>Nou ik denk omdat ik nu al best wel veel bezig ben met wat ik later wil doen. Dus dan is het met economie heel fijn dat ik daar, dat we daar nu al mee bezig zijn. Met wat ik daar later mee kan gebruiken. Omdat sommige woorden of dingen.</i>	
Interviewer	Oh ja.	
Leerling	<i>Dan weet ik later wat dat is.</i>	
Interviewer	Okay, bedoel je daarmee dat je het heel erg leuk vindt juist omdat je het goed kan toepassen en omdat het heel erg aansluit op waar je nu mee bezig bent?	

Leerling	<i>Eh, nou, ja, ik wil heel graag ehm, later iets met sport doen en eh, ik weet eigenlijk al wat ik wil. En als ik nu door al die woorden en dingen ehm, uitgelegd krijgt, dan weet ik ook gelijk dat als ik een ander baantje straks wil doen of iets, dan weet ik allemaal hoe het zit. Want als ik bijvoorbeeld een keer iemand ga mailen of iets, dan weet ik ook hoe ik de woorden moet gebruiken voor hoe ik die leer en anders zou ik alles moeten opzoeken. Als ik het uitgelegd krijg kan ik het leren en daarom vind ik het denk ik wel het leukste onderwerp.</i>	
Interviewer	Okay, nou heel goed. En wat vind je het aller stomste waar we het over hebben gehad?	
Leerling	<i>Eh, dat weet ik echt niet. Dat vind ik echt lastig.</i>	
Interviewer	Wat vond je nou echt heel saai?	
Leerling	<i>Hmmmm. Ik denk dat ik eh, ja, dat is niet echt een onderwerp, maar ik denk dat ik het rekenen dan het saaist vind. Omdat ik dat het lastigst vind. Dus dan vind ik dat ook het saaist, omdat ik daar dan het meeste moeite voor moet doen en op dat moment is dat dan best lastig. En als ik dan bijvoorbeeld, de klas, eh, naja ons klasje, dan best wel onrustig is, met ik dan ook wel. Dan kan ik me gewoon niet concentreren en als ik me moet concentreren op rekenen dan moet ik me echt concentreren en dat lukt dan niet. Dus dan vind ik dat wel het lastigst en als ik iets lastig vind, vind ik het ook vaak niet leuk.</i>	
Interviewer	Okay, dat herken ik wel een beetje van mezelf hoor. Dat is helemaal niets gek.	
Leerling	<i>Oh, gelukkig.</i>	
Interviewer	En we hebben dus die opdracht gehad waar we zelf aan hebben gewerkt, dus echt ieder voor zich,. En dan hebben we ook een paar keer hebben we in groepjes hebben we dan nagekeken, Dan moest je samenwerken. Ehm. Weet je dat nog? Dat we ook moesten samen werken?	
Leerling	<i>Ja, ja.</i>	
Interviewer	En hoe vond je dat, dat samenwerken?	
Leerling	<i>Hmmmm, nou aan de ene kant wel fijn, maar aan de andere kant ook weer niet. Want ik ben eigenlijk best wel altijd dat ik zelfstandig wil werken. Omdat als ik zelfstandig werk dan concentreer ik me echt op wat ik moet doen en als ik bijvoorbeeld met iemand ga samenwerken dan is het vaak al eh, komt er weer iets anders bij, waar we dan over gaan praten. Dus dan werk je niet serieus. En dan uiteindelijk, dan ja als je gaat samenwerken is gelijk de concentratie weg. Maar het is natuurlijk, aan de ene kant vind ik het ook wel weer fijn. Want met sommige mensen kan ik weer heel goed werken en dan komt het juist, dan gaat het gesprek juist weer over economie, waardoor ik dan weer meer dingen leer over hoe ik de som moet maken of zo. Laatst moest ik met leerling A nakijken, lukte het super goed. Maar met leerling B lukt het bijvoorbeeld niet. Dus dan ligt het echt aan de persoon vaak.</i>	

Interviewer	Okay. En ehm, toen jullie samen gingen nakijken he, ehm. Hoe hebben jullie dat aangepakt? Hebben jullie gezegd van ehm, we gaan alles samendoen, of we gaan het een beetje verdelen en daarna overleggen of helemaal verdelen en dan zien we wel wat er gebeurt? Hoe hebben jullie dat aangepakt?	
Leerling	<i>Nou, met leerling A heb ik gedaan dat ik bijvoorbeeld de 1.1 en 1.2 ging nakijken van dat hoofdstuk dat je alles moest maken. De opdrachten, ik weet niet meer hoe dat heet. Dan ging zij 2.3 en 2.4 nakijken. Als ik vragen had aan haar, ging ik die vragen en dan gingen we kijken wat zij als antwoord had en wat ik als antwoord had. En bij haar andersom ook.</i>	
Interviewer	Okay, nou dat is een super goede manier volgens mij, toch?	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	En ehm, als we nou weer een nieuwe opdracht zouden doen he. En dan kan je kiezen. Zou je dan graag zelf willen werken, dus in je eentje, of zeg je dan van nou dan wil ik wel graag samenwerken.	
Leerling	<i>Ehm, ik denk dat het ook een beetje aan de opdracht ligt. Maar als het bijvoorbeeld een opdracht is waar je heel veel moet doen, dan zou ik graag samen werken. Maar als het vooral in het boek is, waar je je echt moet concentreren. Dan alleen.</i>	
Interviewer	Okay, en waarom zou je dan als je veel moet doen samen werken en als je moet concentreren alleen werken?	
Leerling	<i>Nou, als ik iets moet doen dan heb ik vaak met iemand samen meer motivatie dan als ik dat alleen moet doen. Maar als ik bijvoorbeeld voor dat economie filmpje moesten we met, dat was met economie met leerling C en D, toch? Of was dat niet?</i>	
Interviewer	Ja, dat klopt.	
Leerling	<i>Nou, dat vind ik dan weer super leuk om samen te doen. En dat vind ik dan weer niet fijn om alleen te doen. Omdat je dan, ehm, dan ben je bezig met iets te doen. En als ik iets moet doen, bijvoorbeeld ook met dansen, vind ik het niet fijn om alleen te dansen, want dat is een groepsding. Dus dan doe je dat ook samen met iemand. Dus dingen als je bijvoorbeeld iets moet doen dan doe ik het liever samen. En als je iets uit je boek moet doen of echt moet concentreren concentreren, dan liever alleen.</i>	
Interviewer	Okay, mag ik daaruit opmaken, en als het niet klopt moet je dat zeggen he, mag ik daaruit opmaken dat als je echt actief iets moet doen, dus misschien dingen uitvoeren zeg maar, dat je dan liever samenwerkt. En als je gewoon de opdrachten moet maken, je dan liever alleen werkt. Klopt dat?	
Leerling	<i>Hmmhmm. Ja.</i>	
Interviewer	Okay en als het dan een samenwerkingsopdracht zou zijn he. Zou je het dan, wat zou je dan fijner vinden? Zelf je groepje maken of dat ik groepjes maak?	

Leerling	<i>Ik denk zelf, omdat ik dan wel kan, want ik weet nu op zich wel in deze klas dan met wie goed kan samenwerken. Maar ik werk eigenlijk, mij maakt het niet zo veel uit of ik met een jongen of een meisje samenwerk. Maar ik zeg eerlijk, met leerling E zou ik niet willen samenwerken, want die doet niks. Met leerling A zou ik wel samen kunnen werken, met leerling F ook wel. Met leerling B heel misschien. Maar ehm, ja, ik denk dat dan wel zelf. Dan kan je wel kijken met wie je goed kan samenwerken. Want u kan dan wel bijvoorbeeld ehm, mij en leerling B, Maar dan is het misschien, hij vindt dat dan niet leuk dat hij met een meisje moet samenwerken en dan is hij al heel erg dat hij niet wil. En dan gaat hij al helemaal niks doen. En dan ben ik zo van ja we gaan het gewoon proberen. En dan heeft het eigenlijk niet echt veel zin. Om al, als hij, dan hebben mensen vaak al geen zin en dan gaan ze ook geen moeite doen om het wel te willen doen.</i>	
Interviewer	Oh ja, dat is soms wel een beetje vervelend vind ik wel.	
Leerling	<i>Ja, precies.</i>	
Interviewer	Dat ze dan van tevoren al zeggen van nou dit wordt niet leuk, dus ik ga me niet inzetten.	
Leerling	<i>Nee, ik heb eigenlijk altijd, eh, met iedereen wil ik op zich wel okay om te werken. En soms ik geef ik dan wel aan dat ik het niet wil, omdat ik dan al weet at het mijn opdracht gaat verpesten. En dat geef ik dan ook echt aan. Maar als ik bijvoorbeeld met een jongen moet, die ik misschien minder mag. Dat is dan even zo. Maar daar moet ik dan wel gewoon mee werken.</i>	
Interviewer	Okay, nou top. En ehm, dus we hebben verschillende soorten werkvormen eigenlijk. Dus we hebben dat zelfstandige werken gehad, we hebben dat samenwerken gehad. Maar we hebben ook nog wel eens een Kahoot gespeeld.	
Leerling	<i>Jaaaa, dat vind ik het leukst!</i>	
Interviewer	Waarom vind je dat dan het leukst?	
Leerling	<i>Omdat je dan bezig bent. Ik vind sowieso dingen als je bezig bent het leukst, ehm. Dus ehm, ja met Kahoot ben je alsnog aan het leren, maar ik merk dat als ik leer op een beweeglijke manier dat ik beter leer dan als ik bijvoorbeeld uit een boek moet leren. Dus dat heb ik ook als ik bijvoorbeeld met dansen moet ik bijvoorbeeld dingen uit een boek leren. Zoals eerste positie en bla bla. En als ik dat dan moet doen, is dat veel makkelijker en ook leuker. Dus als iets leuker is, dan maakt dat het ook vaak makkelijker. Omdat je dan meer eh, hoe heet dat, meer motivatie hebt om dat te doen. Dus als ik bijvoorbeeld uit m'n boek moet leren dan, ja, dan moet dat natuurlijk gewoon want het is school. Maar daar heb je dan minder zin in dan een Kahoot, want dat is iets wat je niet heel vaak doet, en het is ook leuk. Dus dan. Maar het zou bijvoorbeeld weer niet leuk zijn als je altijd een Kahoot zou doen, want dan wil je eigenlijk ook weer een keer in je boek werken.</i>	

Interviewer	Okay, bedoel je daar een beetje mee dat de Kahoot juist leuk is omdat het afwisseling is? Omdat het anders is dan normaal?	
Leerling	<i>Ja, dat denk ik wel ja.</i>	
Interviewer	Okay en vind je het ehm, het feit dat je iets kan winnen, vind je dat ook meehelpen dat de Kahoot leuk is? Of heeft dat er niks mee te maken voor jou?	
Leerling	<i>Ja. Voor mij. Een beetje. Soms. Bij sommige Kahoots wel, bij sommige niet. Soms is het ja, ik wil winnen want ik kan iets winnen, bijvoorbeeld pas een keertje werd chocolaatje. Dan wil je dat gewoon winnen, omdat het lekker is. Dan heb je iets waarvoor je het doet. En in je boek is het eigenlijk gewoon, ja je schrijft, maar het is eigenlijk huiswerk. En eigenlijk zit er helemaal niks achter en. Er zit natuurlijk wel redens achter waarom je dat maakt. Maar dat bedenk je er dan niet bij en als je dan bezig bent met die Kahoot denk je echt oh, ja ik wil dat chocolaatje winnen, dan ga je echt je best doen.</i>	
Interviewer	Bedoel je daar een beetje mee dat als je iets kan winnen dat het je een beetje motiveert, dat je weet waarvoor je het doet?	
Leerling	<i>Ja, dat denk ik wel.</i>	
Interviewer	Okay, even een situatieschets he. Wat nou als je gewoon die opdrachten maakt, zoals je altijd doet, heel saai he. Gewoon die opdrachten uit je boekt. En dat ik je dan erbij vertel waarom je dat doet en waarvoor je dat later nodig kan hebben. Zou dat voor jou ehm, zorgen dat je, je wat meer gemotiveerd bent.	
Leerling	<i>Oooh. Ik denk bij, voor mij denk ik wel. Maar ik heb eigenlijk bij de meeste dingen bedenk ik me vaak wel wat ik er later mee zou kunnen doen. Want bij sommige dingen denk ik ja, hier heb ik later niks aan, waarom zou ik dit doen. Maar bij sommige dingen denk ik ja, ik heb helemaal geen zin, maar het is wel handig voor later. Dus ik maak het gewoon, want ik heb het later nodig. Dus dan doe ik dat maar. Dus bij sommige onderdelen zou het wel fijn zijn, maar bij sommige heb ik het dan niet nodig.</i>	
Interviewer	Okay. Eh. En ehm, als we nou ehm, na de vakantie misschien wat meer spelletjes of verschillende werkvormen zouden toepassen in de les. Wat zou je dan leuk vinden om te doen?	
Leerling	<i>Nou, ik zit na de vakantie niet meer in de klas.</i>	
Interviewer	Oh ja, maar je zit wel in de andere klas bij mij.	
Leerling	<i>Ja.</i>	
Interviewer	Wat zou je dan leuk vinden om in de andere klas te doen?	

Leerling	<i>Ik denk, ehm, een opdracht dat je bijvoorbeeld dan eerst een opdracht moet doen dat je in je boek moet werken. Samenwerken of gewoon apart iets moet doen. En dat je dan aan het eind van de les, als je dan klaar bent, dat je dan bijvoorbeeld een opdracht moet doen met z'n tweeën of met z'n drieën of met z'n vieren. Waar je dan echt iets moet gaan doen. Dus dat je dan ergens mee bezig bent en daarna de. Dus eerst de opdracht moet doen die je echt moet doen en dan daarna iets leuks gaat doen. Dus bijvoorbeeld een opdracht op de computer met een eigen Kahoot maken of een eigen, eh ja, ik weet niet. Of een spel of een iets.</i>	
Interviewer	Super leuke ideeën! Echt heel leuk. Okay. Ehm. Nou, ik heb echt al heel veel dingen gehoord waar ik heel veel mee kan. Heb jij nog dingen, aanvullingen of dingen waar ik aan moet denken of rekening mee moet houden? Of dingen die je misschien nog graag wil zeggen of die ik misschien ben vergeten te vragen?	
Leerling	<i>Hmmmm. Even denken hoor. Ik denk het niet, eigenlijk. Ik denk dat we wel alles hebben gehad.</i>	
Interviewer	Nou, okay. Als je je toch nog bedenkt, mag je die altijd even mailen of via WhatsApp sturen of via teams. Wat je maar wil. Dat mag je overal sturen. Dan ga ik nu even de opname stoppen. Dan moet ik even de knop zoeken. Oh ja, opname stoppen. Ja.	

3.1 Lesvoorbereidingsformulier

Lesvoorbereidingsformulier
Klas: ZK2D Datum: 29-03-2021 Tijd: 14:00 – 14:45 Lokaal: 2.13 Docent: Sophie van Els
Lesonderwerp: In de les gaan de leerlingen aan de slag met een begroting en begrippen die hier bij komen kijken. De leerlingen maken opdrachten als onderdeel van een escaperoom. De lesinhoud is onderdeel van de week van het geld.
Lesdoelstellingen: - De leerling weet aan het eind van de les wat voor uitgaven je kunt hebben. - De leerling weet aan het eind van de les waarom het handig is om een begroting te maken. - De leerling kan aan het eind van de les een begroting maken. - De leerling kan aan het eind van de les de berekeningen, die nodig zijn bij budgetteren, maken. - De leerlingen werken gedurende de les samen aan de opdrachten. - De leerlingen komen samen tot één antwoord voor elke opdracht. - De leerlingen geven zichzelf een beargumenteerd cijfer voor de samenwerking.
Verwachte of aangenomen beginsituatie: De hoofdstukken die betrekking hebben op het onderwerp zijn eerder in het jaar al behandeld en getoetst. De leerlingen hebben dus al voorkennis over het onderwerp.
Extra informatie: De leerlingen kunnen gedurende de escaperoom 5x om hulp vragen aan mij als docent. Hiervoor staat er een belletje in het lokaal.

Stap	Leerdoel <i>Inhouden / leerstof</i>	Activiteit leraar (werkvormen)	Activiteit leerlingen	Hulpmiddelen
1	- De leerlingen krijgen een korte uitleg over de les, voordat deze gestart wordt.	Ik vertel de leerlingen dat we vandaag aan de slag gaan met een escaperoom. Ik vertel ze hoeveel tijd er beschikbaar is, de regels voor de escaperoom en plan een afspraak in voor het groepsinterview.	- De leerlingen krijgen een korte uitleg over de les, voordat deze gestart wordt.	Scherms en PowerPoint.
2	De leerlingen lezen de brief en zoeken naar de eerste aanwijzing.	Ik begeleid de leerlingen en ondersteun waar nodig.	De leerlingen lezen de brief en zoeken naar de eerste aanwijzing.	Scherms, PowerPoint, brief.
3	De leerlingen vinden de aanwijzing naar de kruiswoordpuzzel en gaan aan de slag met de eerste opdracht. Ze maken samen de kruiswoordpuzzel.	Ik begeleid de leerlingen en ondersteun waar nodig.	De leerlingen vinden de aanwijzing naar de kruiswoordpuzzel en gaan aan de slag met de eerste opdracht. Ze maken samen de kruiswoordpuzzel.	Scherms, PowerPoint, kruiswoordpuzzel.
4	De leerlingen vinden aan de hand van de kruiswoordpuzzel de hint naar de begroting. Ze vinden de begroting en zien dat zij informatie nodig hebben. Ze gaan in het lokaal op zoek naar de benodigde informatie.	Ik begeleid de leerlingen en ondersteun waar nodig.	De leerlingen vinden aan de hand van de kruiswoordpuzzel de hint naar de begroting. Ze vinden de begroting en zien dat zij informatie nodig hebben. Ze gaan in het lokaal op zoek naar de benodigde informatie.	Scherms, PowerPoint, begroting + informatie (WhatsApp gesprekken, artikelen, overzichten, facturen).

Stap	Leerdoel <i>Inhouden / leerstof</i>	Activiteit leraar (werkvormen)	Activiteit leerlingen	Hulpmiddelen
5	De leerlingen vinden aan de hand van de begroting de code voor het slot voor de telefoon. Vervolgens komen de leerlingen in bezit van de telefoon en gaan op zoek naar de QR code.	Ik begeleid de leerlingen en ondersteun waar nodig.	De leerlingen vinden aan de hand van de begroting de code voor het slot voor de telefoon. Vervolgens komen de leerlingen in bezit van de telefoon en gaan op zoek naar de QR code.	Schermb, PowerPoint, telefoon, QR code.
6	De leerlingen vinden de QR code en bekijken de video die deze code hen geeft.	Ik begeleid de leerlingen en ondersteun waar nodig.	De leerlingen vinden de QR code en bekijken de video die deze code hen geeft.	Schermb, PowerPoint, telefoon.
7	De leerlingen vinden de snippers van het \$ 20 dollar biljet en vinden hiermee de aanwijzing naar de \$ 20 poster aan de muur. Op de poster vinden zij de aanwijzing naar de sleutel. De leerlingen zien dat zij geen sleutels in bezit hebben en gaan op zoek naar sleutels. Ze vinden het kastje met een slot erop. Op de poster vinden zij de corresponderende code voor de sleutel.	Ik begeleid de leerlingen en ondersteun waar nodig.	De leerlingen vinden de snippers van het \$ 20 dollar biljet en vinden hiermee de aanwijzing naar de \$ 20 poster aan de muur. Op de poster vinden zij de aanwijzing naar de sleutel. De leerlingen zien dat zij geen sleutels in bezit hebben en gaan op zoek naar sleutels. Ze vinden het kastje met een slot erop. Op de poster vinden zij de corresponderende code voor de sleutel.	Schermb, PowerPoint, \$ 20 biljet poster.

Stap	Leerdoel <i>Inhouden</i> / <i>leerstof</i>	Activiteit leraar (werkvormen)	Activiteit leerlingen	Hulpmiddelen
8	De leerlingen maken met de juiste sleutel het kistje open en vinden hierin de sleutel van lokaal 2.13. Lukt dit binnen het lesuur, dan zijn de leerlingen 'ontsnapt'.	Ik begeleid de leerlingen en ondersteun waar nodig.	De leerlingen maken met de juiste sleutel het kistje open en vinden hierin de sleutel van lokaal 2.13. Lukt dit binnen het lesuur, dan zijn de leerlingen 'ontsnapt'.	Schermb, PowerPoint, sleutel.

3.2 Bijlagen escaperoom

Startbrief

Beste leerlingen van K2D,

Jullie zijn opgesloten op school...

Volg de aanwijzingen en bevrijd jezelf uit het lokaal!

Jullie krijgen 45 minuten de tijd.

De regels voor vandaag:

- Je laat elkaar uitpraten.
- Je houdt het rustig.
- Je maakt niets kapot.
- Je maakt elke opdracht samen.
- Lees goed!

Veel succes!

Beste leerlingen van K2D,
Jullie zijn opgesloten op school...
Volg de aanwijzingen en bevrijd jezelf uit het lokaal!
Jullie krijgen 45 minuten de tijd.
De regels voor vandaag:
- Je laat elkaar uitpraten.
- Je houdt het rustig.
- Je maakt niets kapot.
- Je maakt elke opdracht samen.
- Lees goed!
Veel succes!

Kruiswoordpuzzel

Oplossing kruiswoordpuzzel: -----

Horizontaal

7. Je verwacht meer inkomsten dan uitgaven.
9. Geld kun je gebruiken als spaarmiddel, als reservefonds of als ruilmiddel.
13. Bij lenen is rente een vergoeding die je aan de bank betaalt, omdat jij het geld van de bank mag lenen.
14. Een vast bedrag dat je elke maand betaalt voor rente en aflossing van een lening.
15. 1000000
17. Het bedrag dat op je bankrekening staat

Verticaal

1. Het loon dat je met je werkgever hebt afgesproken en waarnaar nog niets is ingehouden.
2. Het geld dat je als persoon of als gezin ontvangt.
3. Geld dat je van je ouders krijgt.
4. Uitgaven voor je huishouden.
5. Het geld waarover je kunt beschikken.
6. Inkomsten dat je als eigen bedrijf hebt.
8. Geld dat je overhoudt, geef je niet uit, maar bewaar je voor later.
10. Een verplichte bijdrage die burgers en bedrijven aan de overheid betalen.
11. Een overzicht van je verwachten inkomsten en verwachte uitgaven voor de komende periode.
12. Het verschil tussen de omzet en de inkoopwaarde.
16. Geld gebruiken dat van een ander is.

Begroting

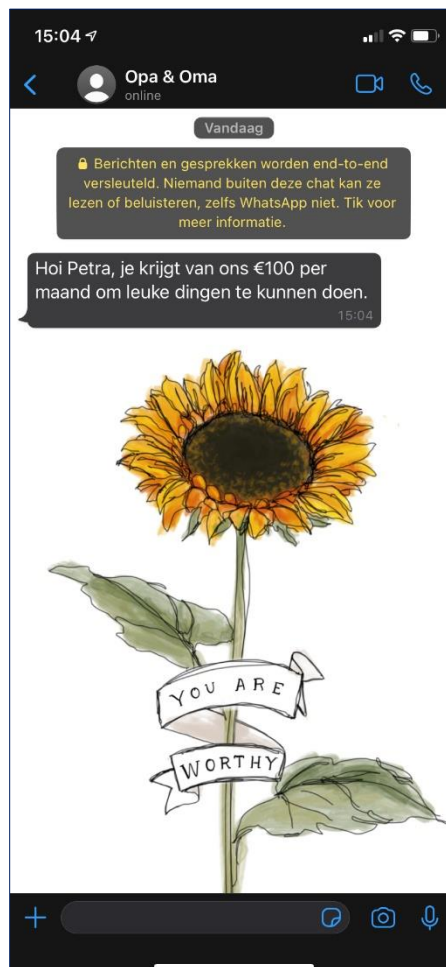
Budget maart 2021			
Soort	Categorie	Bedrag	Berekening
Inkomen	Studielening	€	
	Opa & Oma	€	
	Zorgtoeslag	€	
	Bijbaantje	€	
Totaal inkomen		€	
Vaste lasten	Collegegeld	€	
	Telefoon	€	
	Boodschappen	€	
	Netflix basic	€	
	Zorgverzekering	€	
Totaal kosten		€	
Investerings	Peaks	€	
Totaal uitgaven		€	
Totaal		€	

Informatie voor de begroting

Studiefinanciering hbo en universiteit	
▼ Januari tot en met augustus 2021	
▲ September tot en met december 2021	
Valt u nog onder het oude stelsel van studiefinanciering ? Dan gelden andere bedragen.	
	Bedrag
Lening	€ 507,39
Aanvullende beurs	€ 413,78
Collegegeldkrediet	€ 180,67
Totaal	€ 1.101,84

1. Studielening

2. Opa en Oma

Belastingdienst

Home > Menu

Home > Toeslagen > Zorgtoeslag > Voorwaarden > Inkomsten > Bedragen per maand

Waar bent u naar op zoek?

▼ Toeslagen

▼ Zorgtoeslag

▼ Voorwaarden

> 18 jaar

> Nederlandse zorgverzekering

▼ Inkomsten

> Bedragen per maand

> Vermogen

> Militair

> Gemoedsbezwaard

> Ik heb geen vast adres

> Buitenlandse student

> In het buitenland wonen

> In het buitenland werken

> Huurtoeslag

> Kinderopvangtoeslag

> Kindgebonden budget

> Hoe werken toeslagen?

> Toeslag aanvragen

> Wijzigingen doorgeven

> Toeslag stopzetten

> Nieuws

> Belangrijke datums

> Programma's en formulieren

> Brochures en publicaties

> Rekenhulpen

> Verstoringen

Bedragen zorgtoeslag per maand

Kijk in de tabel hoeveel zorgtoeslag u kunt krijgen als u geen toeslagaanvraag hebt, of wanneer u die wel hebt. De hoogte is afhankelijk van uw 'toetsingsinkomen'. Dat is ongeveer uw bruto-inkomen. Maar meestal wat hoger. [Bereken hier uw toetsingsinkomen](#).

De bedragen per maand zijn afgerond. Wilt u precies berekenen hoeveel u krijgt? Maak dan een [proefberekening](#).

Toeslag per maand in 2021

Jaarinkomen tot	Toeslag per maand zonder toeslagaanvraag	Toeslag per maand samen met toeslagaanvraag
€ 21.500	€ 107	€ 207
€ 22.000	€ 105	€ 205
€ 22.500	€ 99	€ 199
€ 23.000	€ 94	€ 194
€ 23.500	€ 88	€ 188
€ 24.000	€ 82	€ 182
€ 24.500	€ 77	€ 177
€ 25.000	€ 71	€ 171
€ 25.500	€ 65	€ 165
€ 26.000	€ 60	€ 160
€ 26.500	€ 54	€ 154
€ 27.000	€ 48	€ 148
€ 27.500	€ 43	€ 143
€ 28.000	€ 37	€ 137
€ 28.500	€ 31	€ 131
€ 29.000	€ 26	€ 126
€ 29.500	€ 20	€ 120

3. Zorgtoeslag

15:37

Bijbaantje online

Vandaag

Berichten en gesprekken worden end-to-end versleuteld. Niemand buiten deze chat kan ze lezen of beluisteren, zelfs WhatsApp niet. Tik voor meer informatie.

Hoi Petra, je hebt deze maand 45 uur gewerkt. Stuur je een tikkie?

15:37

ING Betaalverzoek

Snel en veilig onderling betalen.

www.ing.nl

Hoi, ik heb een betaalverzoek gemaakt van € 517,50 voor Bijbaantje. Je kunt met elke bank in Nederland betalen. Dank je wel!

<https://www.ing.nl/particulier/betaalverzoek/index.html?txid=NhkyrxNHBvg3UNr2gkLqYNvtYggvIATY>

15:37

YOU ARE WORTHY

4. Bijbaantje

Emma Mouthaan (25) schrijft over besparen voor studenten, en belegt zelf het geld dat ze overhoudt. © Emma Mouthaan

Emma (25) redt het met 78 euro aan boodschappen per maand: 'Ik eet graag linzensoep'

SUPERBESPAARDERS Sommige mensen kunnen enorm goed met geld omgaan. Of ze nu veel of weinig hebben, ze zijn creatief en mét resultaat. Hoe doen ze dat toch? Elke week laten we hier een superbespaarder aan het woord. Deze keer: Emma Mouthaan (25) studeert nog en belegt wat ze overhoudt om vroeg met pensioen te kunnen.

Anna Lillioja 24-02-21, 11:00 Laatste update: 24-02-21, 14:29

5. Boodschappen

f t e

Emma Mouthaan (25)

Woonst: alleen, in een studentenkamer in Wageningen

Studeert: pre-master Schrijven

Verdiend geld als: freelance schrijver

Maandelijkse inkomsten: gemiddeld 1697 euro (ouderbijdrage van 500 euro + schrijfwerk en bloginkomsten 630 euro + 250 euro uit erfenis + 134 euro door tweedehands verkopen + 132 euro toeslagen en overig)

Uitgaven per maand: totaal gemiddeld 1070 euro

Huur: 393 euro

Zorgverzekering: 116 euro

Onderwijs: 181 euro

Boodschappen: 78 euro

Vervoer: 25 euro

Websitkosten en belasting: 61 euro

Verzorging, kleding, cadeaus: 101 euro

Uit eten, vakantie, hobby's: 39 euro

Huishouden en elektronica: 24 euro

Goede doelen: 5 euro

Beleggen: wat overblijft

Je schrijft een blog (Skerestudent.com) over besparen voor studenten. Waarom?

„Ik kwam er 'opeens' achter dat ik best wel een hoge studieschuld had: ruim 70.000 euro. Het is zo gemakkelijk om maximaal bij te lenen, en er is ook erg weinig financiële hulp en informatie beschikbaar voor studenten. In mijn omgeving ken ik veel anderen die niet eens durven inloggen op DUO om hun schuld te bekijken! Begrijpelijk, maar niet oké.”

INNINGSBEDRAGEN COLLEGEGELD				
Inningsbedragen 2020/2021 - start in september				
Let op: door procentuele afrondingen kan het zijn dat de incassobedragen iets afwijken als je in termijnen betaalt, wordt er bij de 1e termijn-incasso € 24,- administratiekosten rekening gebracht.				
September start	Incassodata	Halvering	Wettelijk DT-DU-VT	Instellingscollege
Vordering september		€ 1.071,00	€ 2.143,00	€ 4.420,00
Incasso september	25-09-20	€ 107,10	€ 214,30	€ 442,00
Incasso oktober	26-10-20	€ 107,10	€ 214,30	€ 442,00
Incasso november	25-11-20	€ 107,10	€ 214,30	€ 442,00
Incasso december	28-12-20	€ 107,10	€ 214,30	€ 442,00
Incasso januari	25-01-21	€ 107,10	€ 214,30	€ 442,00
Incasso februari	25-02-21	€ 107,10	€ 214,30	€ 442,00
Incasso maart	25-03-21	€ 107,10	€ 214,30	€ 442,00
Incasso april	26-04-21	€ 107,10	€ 214,30	€ 442,00

6. Collegegeld

ZEKUR.nl
Veel verzekering voor weinig

Menu

Bereken je zorgpremie

Jouw premie

€ 105,95

Basis	
Gewoon ZEKUR	€ 105,95
Jouw premie	€ 105,95
Dit is een maandpremie.	

Feedback

7. Zorgverzekering

NETFLIX Helpcentrum

Je bekijkt nu informatie voor: **NEDERLAND**

Abonnementen en prijzen

Netflix biedt meerdere abonnementen die aansluiten bij je behoeften. Het abonnement dat je kiest, bepaalt met hoeveel apparaten **tegelijk** je Netflix kunt kijken.

Met al onze abonnementen kun je de Netflix-app downloaden op al je favoriete apparaten en onbeperkt series en films kijken.

	Basic	Standaard	Premium
Maandelijkse kosten* (euro)	€ 7,99	€ 10,99	€ 13,99
Aantal schermen waarop je tegelijkertijd kunt kijken	1	2	4
Aantal telefoons of tablets waarop je downloads kunt opslaan	1	2	4
Onbeperkte series en films	✓	✓	✓
Kijk op je laptop, tv, telefoon en tablet	✓	✓	✓
HD beschikbaar		✓	✓
Ultra HD beschikbaar			✓

8. Netflix

15:00

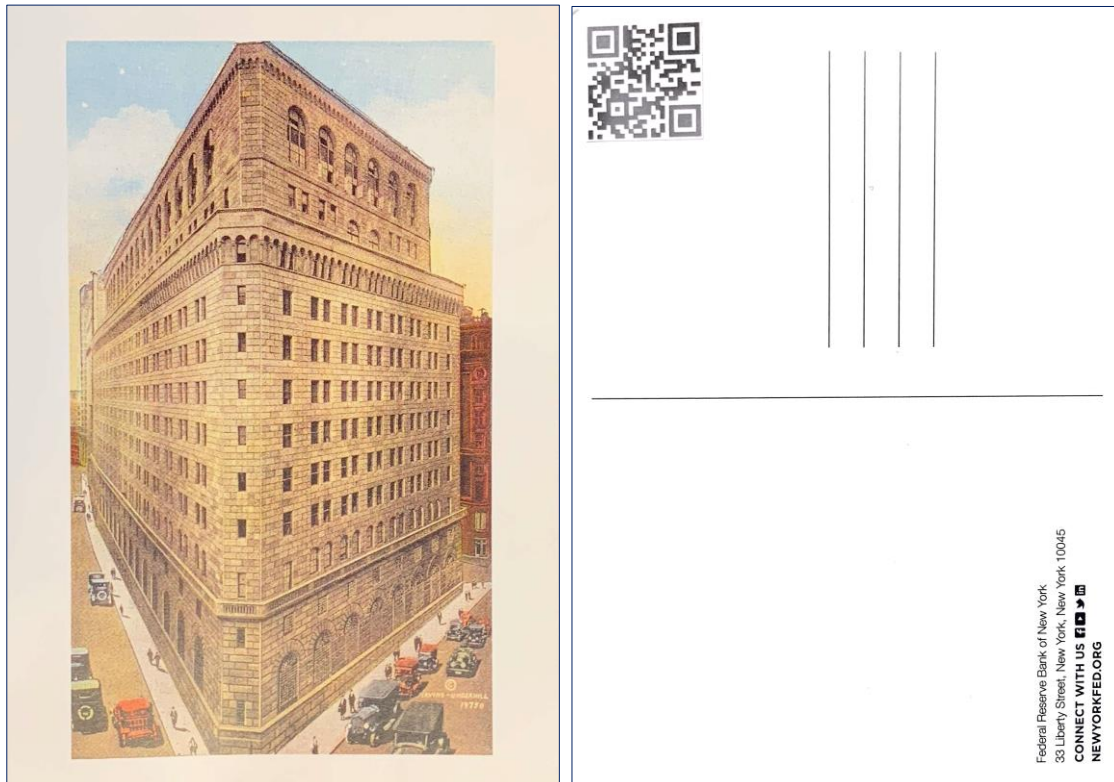
PEAKS
Je transacties

Je beleggingen	Total Balance
Excl. nog te verwerken	€ 0,00
22 mrt.	
↓ Je wisselgeld	1,25
8 mrt.	
↓ Je wisselgeld	1,71
1 mrt.	
🔄 Kosten Peaks	- 0,00
↓ Je wisselgeld	1,91
22 feb.	
↓ Actiecode	5,00
🔄 Portfolio aangepast	
↓ Je wisselgeld	2,33
15 feb.	
↓ Je wisselgeld	1,69
8 feb.	
↓ Je wisselgeld	1,01

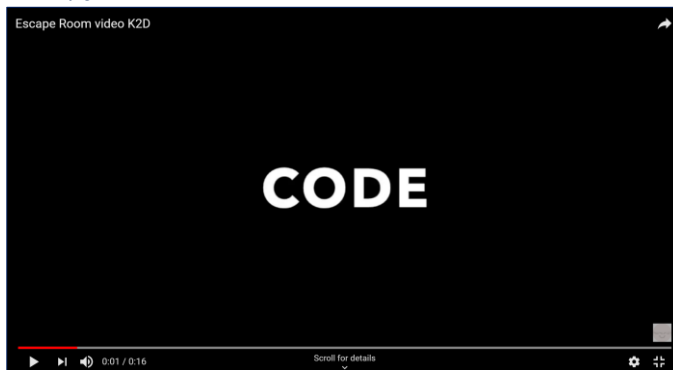
Klaar!

9. Peaks

Kaart Federal Reserve met QR-code

Filmpje met hint voor de code van de sleutel

<https://youtu.be/ZCBUy72BQW0>

\$20 biljet met hint

DECODING THE \$20:

Feel, Tilt, Check

It only takes a few seconds to check the security features of the \$20 note. To know it's real, just feel the paper, tilt the note, and check with light.

CHECK WITH LIGHT
Security thread
Hold the note to light to see the security thread, which reads **USA TWENTY** and includes a small flag, to the left of the portrait.

FEEL THE PAPER
Raised printing
Move your finger across Andrew Jackson's collar. It should feel slightly rough to the touch because of the raised printing and unique composition of the paper.

TIILT THE NOTE
Color-shifting numeral
Tilt the note to see the 20 in the lower right corner change from copper to green.

CHECK WITH LIGHT
Watermark
Hold the note to light to see a faint image of Andrew Jackson to the right of the portrait.

The thread is visible from both sides of the note and glows green under ultraviolet light.

The watermark is visible from both sides of the note.

U.S. CURRENCY EDUCATION PROGRAM

Interested in learning about other denominations?
Visit uscurrency.gov

A collection of various items, including two US dollar bills (one \$20 and one \$10), a magnifying glass, a small globe, a calendar, a crossword puzzle, a newspaper clipping, a magazine, and a small figurine, all arranged on a wooden surface.

3.3 Opzet groepsinterview

Hoi, fijn dat jullie wat tijd voor mij vrij wilden maken. Heel erg bedankt.

Ik zal jullie eerst even kort uitleggen wat de bedoeling is. Een tijdje terug heeft een deel van jullie meegewerkt aan een interview. Ook hebben jullie afgelopen maandag een escaperoom gedaan tijdens de les. Weten jullie dat nog?

Nou, als vervolg op die interviews en de escaperoom wil ik jullie een paar vragen stellen. Dit interview wil ik gebruiken voor mijn afstudeeronderzoek. Als jullie het goed vinden, wil ik dit gesprek graag opnemen. Na het gesprek zal ik het interview uitschrijven. Dit wordt volledig anoniem en na gebruik verwijder ik deze opname weer. Vinden jullie het goed als ik dit gesprek opneem?

Heel fijn. Zoals ik al zei zal ik na het gesprek het interview uitschrijven. Dit uitgeschreven bestand zal ik ook naar jullie sturen. Hier kun je dan nog dingen op aangeven die je misschien anders had bedoeld of als je nog dingen wilt toevoegen.

- Als jullie de escaperoom van afgelopen maandag vergelijken met de normale lessen, wat viel jullie dan het meest op?
- Wat vonden jullie het leukste aan de escaperoom?
- En het minst leuk?
- Jullie hebben in de escaperoom ook samengewerkt, kunnen jullie je dat nog herinneren? Hoe hebben jullie binnen de groep de samenwerking aangepakt?
- Hoe hebben jullie dat samenwerken ervaren?
- Hoe keken jullie voor de escaperoom tegen het vak economie aan?
- Hoe kijken jullie nu tegen het vak economie aan?
- Wat zijn de grootste verschillen hierin?

- Had je liever de keus gehad tussen ...?
- Mag ik daaruit opmaken dat ...?
- Bedoel je daarmee ...?
- Hoe bedoel je dit?
- Kun je dat iets verder uitleggen?
- Waarom kies je hiervoor?
- Wat vond je daar leuk aan?

Ik heb heel veel gehoord waar ik wat mee kan. Hebben jullie nog aanvullingen over waar ik aan moet denken of rekening mee moet houden?

Bedankt, dan stop ik nu de opname.

Zoals ik aan het begin van het gesprek vertelde ga ik het interview uitschrijven. Dit wordt volledig anoniem en na gebruik verwijder ik deze opname weer.

Ik wil jullie nogmaals bedanken voor je tijd en voor je hulp.

Ik wens jullie een hele fijne Pasen en fijn weekend!

3.4 Transcriptie groepsinterview

Interviewer	Ja hij wordt nu opgenomen. Okay, eh nou. Heel fijn. Zoals ik al zie, na het gesprek zal ik het interview wat we nu gaan doen helemaal uitschrijven. Als ik het heb uitgeschreven, dan zal ik dat bestand naar jullie sturen. Dan kunnen jullie daar nog dingen op aangeven die eh, nog anders erin moeten staan of die je misschien nog anders had bedoeld. Of als je nog dingen wilt aanpassen, of toevoegen, iets wat eruit moet. Dan kan dat. Ehm. Zullen we gaan beginnen met de vragen die ik voor jullie heb?
Leerling C	<i>Ja?</i>
Interviewer	Ja, okay. Ehm. Afgelopen maandag hebben we een escaperoom gedaan in de les. Ehm, wat vonden jullie het allerleukste aan die escaperoom?
Leerling A	<i>Eh dat we samen dingen moesten maken.</i>
Leerling B	<i>Wat was de vraag?</i>
Interviewer	Wat vond je nou het leukst aan die escaperoom?
Leerling B	<i>Eh, eh. Dat, dat we zeg maar samen moesten werken soort van.</i>
Interviewer	Dat jullie samen moesten werken, okay? En leerling C, wat vond jij het leukste?
Leerling C	<i>Ja, het samenwerken en puzzels maken.</i>
Interviewer	Het samenwerken en puzzels maken, okay. Ik ga even voor de zekerheid mijn oortjes uit doen. Ik weet niet zeker of hij het geluid ook opneemt. Even kijken. Okay, ja. Nu weet ik in ieder geval zeker dat hij het geluid er ook bij opneemt. Dus het leukste vinden jullie het samenwerken en de puzzels maken, klopt dat?
Leerling A	<i>Ja.</i>
Leerling C	<i>Ja.</i>
Leerling A	<i>Je leert op een leukere manier dingen bij een escaperoom. In plaats van dat je allemaal uit je boek de hele tijd zit.</i>
Interviewer	Okay, goed punt. Ehm, en wat vonden jullie dan het minst leuk?
Leerling B	<i>Dat eh, dat. Ja dat dat dat de samenwerking ging niet zo goed. Omdat iedereen steeds andere dingen ging doen gelijker tijd.</i>
Interviewer	Okay, en wat zei jij leerling A? Ik kon je niet helemaal goed verstaan.
Leerling A	<i>Nou, ik bedoel, wij werken op zich wel goed samen, wij vieren. Maar leerling E ging dan steeds weer sleutels proberen of andere dingen den, op de bel drukken de hele tijd.</i>
Interviewer	Okay, ja. En leerling C? Wat vond jij het minst leuke aan de escaperoom?
Leerling C	<i>Ehm, dat leerling E de hele tijd dingen ging doen en zo.</i>
Interviewer	Okay, dus wat mij nu opvalt. Jullie zeggen aan de ene kant vonden we het samenwerken het allerleukst, maar ook was die samenwerking ook weer het minst leuk, omdat die niet soepel verliep. Klopt dat?
Leerling C	<i>Ja.</i>
Leerling B	<i>Ja.</i>

Interviewer	Okay, en als we ehm, nou die escaperoom van afgelopen maandag vergelijken met de normale lessen die we normaal altijd hebben. Wat viel je dan het meeste op?
Leerling A	<i>Dat er eh, een vrouw staat in het lokaal.</i>
Interviewer	Okay, dat er dus een andere docent bij was. Leerling C?
Leerling C	<i>Ehm, dat ehm. Het is leuker dan een normale les.</i>
Interviewer	Leerling B?
Leerling B	<i>Eh, ja. Wat? Ik hoor geen geluid. Wie heeft nu z'n geluid aan staan? Ik snap er geen ene bal van. Wie? Wat?</i>
Interviewer	Leerling B, als je de escaperoom vergelijkt met de normale lessen. Wat vond je dan, wat viel je dan het meeste op?
Leerling B	<i>Eh, eh. Dat dat, dat het veel leuker is dan andere zeg maar lessen. Zeg maar de normale lessen.</i>
Interviewer	Ik heb nu leerling D nog niet gehoord.
Leerling A	<i>Leerling D is nu hier.</i>
Leerling D	<i>Wat vroeg u?</i>
Interviewer	Als je nou die escaperoom vergelijkt met de normale les die we hebben he, wat viel je dan het meeste op nu aan die escaperoom?
Leerling D	<i>Ja, je doet veel meer. En eh, ja. Je doet veel meer, je bent gewoon in beweging. Is toch heel veel anders dan een opdracht in je boek en nu een opdracht.</i>
Interviewer	Okay, dus ik hoor jullie zeggen dat je eigenlijk op een leukere manier bezig bent. Als ik dat goed eh, goed verwoord. Je bent actief bezig, je bent samen bezig. Je gaat echt fysiek aan de slag met eh, met dingen. Vinden jullie dat nou leuker dan de normale lessen die we hebben?
Leerling C	<i>Ja, maar het moet minder moeilijk zijn dan. Anders is het niet leuk, dan win je niet.</i>
Interviewer	Wat wilde je zeggen leerling A? Of leerling D?
Leerling A	<i>Ik vind het wel leuker dan een normale les.</i>
Interviewer	Okay, leerling B? Wil jij daar nog wat over zeggen?
Leerling B	<i>Wat?</i>
Interviewer	Wil jij nog wat zeggen over die
Leerling B	<i>Nee.</i>
Interviewer	Okay, Jullie zeiden net al dat het leukste was eigenlijk het samenwerken. En het minst leuke was eigenlijk ook het samenwerken. Want dat liep niet zo lekker.
Leerling A	<i>Ja, eh, dat was gewoon. Ja.</i>
Leerling D	<i>Een keer wat anders.</i>
Leerling A	<i>Ja, dat het een keer wat anders was inderdaad.</i>
Interviewer	Okay, en als we dan eens kijken naar die samenwerking he. Hoe hebben jullie dat ervaren?
Leerling A	<i>Als ik het zeg, ging het op zich wel goed. Als we elkaar helpen, maar ja.</i>

Interviewer	Dus ik hoor mensen zeggen dat het best wel goed ging, maar ik hoorde net ook iemand zeggen at het niet zo soepel liep.
Leerling A	<i>Ja, maar dat was met één iemand.</i>
Interviewer	Okay, maar dat is dan toch de samenwerking binnen de groep, toch?
Leerling A	<i>Hij hoort niet bij de groep.</i>
Interviewer	Hmmmm. Okay.
Leerling A	<i>Grapje!</i>
Interviewer	En ehm. Als we dus die samenwerking, dat willen verbeteren. Wat zouden we daar dan voor moeten doen? Wat is er voor nodig om die samenwerking beter te maken?
Leerling B	<i>Dat gewoon, dat we niet door elkaar heen praten en elkaar gewoon uit laten praten.</i>
Interviewer	Okay, elkaar uit laten praten. Hoe kunnen we dat bereiken? Want dat is best een lastige opgave.
Leerling B	<i>Ja, door gewoon als iemand iets probeert te zeggen, dan ga je er niet doorheen zitten tetteren. Maar dan laat je diegene.</i>
Interviewer	Okay, zou ik als docent daarvoor iets moeten doen?
Leerling B	<i>Nou, nee. Na, daar kun je denk ik niks aan doen.</i>
Interviewer	Okay. Okay. ehm. Ik denk
Leerling A	<i>We gaan even over naar de telefoon van leerling D. Want mijn telefoon is bijna leeg.</i>
Interviewer	Okay, dan wacht ik even totdat jullie weer terug zijn. Oh, daar zijn jullie al.
Leerling D	<i>Ja, we zijn er weer.</i>
Interviewer	Oh super, nou, dat was snel. Ehm. Dus ehm, die samenwerking loopt wat stroef en daar zouden we wel in kunnen verbeteren. Maar daar zou ik als docent niet zoveel invloed op hebben. Klopt dat?
Leerling C	<i>Wat?</i>
Interviewer	Dus die samenwerking die loopt wat stroef, die kunnen we wel verbeteren. Maar
Leerling C	<i>Mevrouw, u valt telkens weg bij mij.</i>
Interviewer	Hmmmm, is dat bij meer het geval?
Leerling C	<i>Volgens mij ligt het alleen aan mij.</i>
Interviewer	Ha, leerling E. Fijn dat je erbij bent. Kan jij mij horen? Ik denk het niet he.
Leerling E	<i>Ik hoor u wel.</i>
Interviewer	Ja? Kun je mij horen? Ik ga in ieder geval verder onderhand. Ehm. Leerling C, als je me niet goed hoort, moet je het even laten weten. Ik zei net dat de ehm, samenwerking wat stroef verloopt. Dat gaat niet helemaal, ehm, vanzelf. En die kunnen we wel verbeteren door dus elkaar uit te laten praten en naar elkaar te luisteren. Maar daar heb ik
Leerling D	<i>Maar dat is wel moeilijk.</i>

Interviewer	Dat is wel moeilijk ja. En ehm, er werd net gezegd dat ik als docent daar weinig invloed op heb. Is de rest het daar mee eens? Of zijn er mensen die zeggen ik denk dat het wel zou helpen als de docent daar wat strenger
Leerling C	<i>Nou, eigenlijk niet. Want de samenwerking heeft met de kinderen te maken, daar heb je niet heel veel invloed over. Dat ligt gewoon aan de kinderen, niet aan de docent.</i>
Interviewer	Okay, leerling D, leerling A, leerling E? Wat vinden jullie daarvan? Ik weet niet of ze mij horen. Nou. Ehm. Als we nou eens kijken naar het vak economie voordat we die escaperoom hebben gedaan. Wat vonden jullie daar dan van?
Leerling D	<i>Nou, eigenlijk iets minder. Want we hebben het niet gehaald.</i>
Leerling B	<i>Saai! Nou, het was eigenlijk, saai. Een beetje, ja, het was heel erg stressvol. Omdat je zeg maar een bepaalde tijd ook. En we snapten er helemaal niks van. Dus we konden er ook niet echt heel veel mee. We konden het niet echt halen of zo.</i>
Interviewer	Dus als ik het goed begrijp, als ik hem duidelijker had uitgelegd en een duidelijkere lijn door die escaperoom had gemaakt. Dan was het nog leuker geweest?
Leerling B	<i>Ja!</i>
Leerling A	<i>Ja! Mag ik nog wat zeggen?</i>
Leerling D	<i>Ja!</i>
Leerling A	<i>Mevrouw, het was een beetje van ja tijd gaat in, beginnen maar. We wisten helemaal niet waar we moesten beginnen. Als u gewoon een begintip geeft en dan de volgende, dan weten we wat we moeten doen.</i>
Interviewer	Ja, okay. Leerling C, denk je daar hetzelfde over?
Leerling C	<i>Ja.</i>
Interviewer	Okay. En ehm, voordat we die escaperoom hadden gedaan. Wat vonden jullie toen van het vak economie? Dus de lessen voor de escaperoom.
Leerling A	<i>Ik vond de escaperoom wel echt veel leuker. Dat was echt het toppuntje eigenlijk.</i>
Leerling B	<i>De normale lessen die waren wel saai, zeg maar. Want dan moet je uit het boek werken en dat is helemaal niet leuk.</i>
Interviewer	Leerling C, wat vond jij van de normale lessen?
Leerling C	<i>Ik vond het een beetje saai. Want door het boek werken is niet zo heel echt leuk.</i>
Interviewer	Dat snap ik. Okay. En de andere leerlingen? Leerling A, leerling D, leerling E? Wat vinden jullie van de normale lessen?
Leerling D	<i>Ja, gewoon prima.</i>
Leerling E	<i>Prima, ja.</i>
Leerling D	<i>Maar school is sowieso niet leuk.</i>
Leerling E	<i>Ja, precies.</i>
Interviewer	Okay, maar ik sommige mensen zeggen het is best wel saai. Vinden jullie dat ook? Of vinden jullie het niet saai?
Leerling D	<i>Ja.</i>

Leerling A	<i>Het meeste is, als je het samen doorneemt, dus samen de vragen maakt. Dat is best wel leuk, het gaat alleen niet heel snel. Doordat je het best wel alleen kan maken.</i>
Leerling E	<i>Ja, vind ik ook.</i>
Interviewer	Okay, duidelijk. En leerling D?
Leerling D	<i>Ik ben het wel met ze eens. Met alle eh, ja met alle vier anderen.</i>
Interviewer	Ja, okay. En, als we nu naar het vak economie kijken? Is daar, dus bijvoorbeeld ook die escaperoom die je mee kan nemen daarin. Wat vind je dan van het vak economie?
Leerling D	<i>Wel een stuk leuker, dat vond ik wel leuk.</i>
Interviewer	Okay. Ik laat de rest nog even rustig nadenken. Dan kunnen ze nog even een oordeel
Leerling B	<i>Wat was de vraag ook alweer? Ik hoorde het niet goed.</i>
Interviewer	Als je nu naar het vak economie kijkt, dus ook naar de escaperoom. Wat vind je dan van het vak?
Leerling B	<i>Want het is iets nieuws. Nieuwe dingen is altijd leuk, zeg maar, met een vak.</i>
Interviewer	Ik wil zo nog even wat horen van leerling C, leerling A en leerling E. Dus ik laat jullie nog eventjes nadenken over hoe jullie dat, over hoe jullie nu over het vak denken.
Leerling C	<i>Ja, wat was de vraag?</i>
Interviewer	Als je nu naar het vak economie kijkt, wat vind je dan van het vak?
Leerling C	<i>Het is ja, het is okay.</i>
Leerling E	<i>Het is school, het is school. Dat is sowieso niet bijzonder.</i>
Interviewer	Niet bijzonder, okay.
Leerling E	<i>Ja, het is normaal. Niet erg, niet erg erg, niet bijzonder. Gewoon normaal.</i>
Interviewer	Okay, dus het is het minst erge wat er is? En dan wil ik alleen leerling A nog eventjes horen over wat hij van het vak vindt.
Leerling A	<i>Ja, wat is er? Het vak?</i>
Interviewer	Wat vind je van het vak economie?
Leerling A	<i>Ik vind het wel leuk op zich, maar samen maken is nog steeds leuker, zeg maar.</i>
Interviewer	Okay. En wat zijn nou de grootste verschillen tussen hoe je eerst tegen dat vak aankeek en hoe je nu tegen het vak aankijkt?
Leerling A	<i>Eerst dacht ik echt dat het heel saai was. Nu is het nog steeds saai, maar de escaperoom vind ik wel leuk bedacht. En als we samen dingen moeten doornemen, dan dat, ja dat vind ik wel chill, wel fijn.</i>
Interviewer	Okay. Iemand anders nog iets? Nee?
Leerling C	<i>Ik denk dat als we het voor de tweede keer doen, dat we dan weten wat we moeten doen. Dat we dan, het beter kunnen doen.</i>
Interviewer	Okay, leerling B?
Leerling B	<i>Wat vind ik van economie?</i>

Interviewer	Hmm ja. Wat is het verschil met hoe je eerst tegen het vak economie aankeek en nu? Wat is er veranderd?
Leerling B	<i>In het begin vond ik het eh, wel ja, ik weet niet. Ik weet niet wat ik er van vond. Eh, nu vond ik het op zich wel leuk. En nu dat ook de escaperoom erbij is gekomen en we soms Kahoots en zo doen, want in het begin deden we dat niet.</i>
Interviewer	Okay, nou. Jongens, echt. Ik heb al ontzettend veel gehoord waar ik, eh, heel veel informatie uit kan halen. Heel fijn. Hebben jullie nog aanvullingen, dingen die ik misschien vergeten ben te vragen? Die je nog gezegd wil hebben?
Leerling B	<i>Nee.</i>
Leerling C	<i>Nee.</i>
Interviewer	Geen aanvullingen, geen andere dingen?
Leerling C	<i>Nee.</i>
Leerling B	<i>Nee.</i>
Interviewer	Okay, dan ga ik nu de opname stoppen. Opname stop.